

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

IZVAJANJE DENARNE POLITIKE V EUROOBMOČJU

SEPTEMBER 2006

BCE ECB EZB EKT EKP

**SPLOŠNA
DOKUMENTACIJA
O INSTRUMENTIH IN
POSTOPKIH
DENARNE POLITIKE
EUROSISTEMA**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

V letu 2006 bo na vseh publikacijah ECB motiv iz bankovca za 5 eurov.

IZVAJANJE DENARNE POLITIKE V EUROOBMOČJU

SEPTEMBER 2006

SPLOŠNA DOKUMENTACIJA O INSTRUMENTIH IN POSTOPKIH DENARNE POLITIKE EUROSISTEMA

© Evropska centralna banka, 2006

Naslov

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Nemčija

Poštni naslov

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Nemčija

Telefon:

+49 69 1344 0

Spletna stran

<http://www.ecb.int>

Faks:

+49 69 1344 6000

Teleks:

411 144 ecb d

*Vse pravice so pridržane. Razmnoževanje
v izobraževalne in nekomercialne namene
je dovoljeno, če je naveden vir.*

*Presečni dan za statistične podatke v tej
izdaji je 1. 1. 2007.*

ISSN 1830-2777 (tiskana izdaja)

ISSN 1830-2858 (spletna izdaja)

KAZALO

UVOD	7	POGLAVJE 5	
		POSTOPKI	24
POGLAVJE 1		5.1 Avkcijski postopki	24
PREGLED OKVIRA DENARNE POLITIKE	8	5.1.1 Splošen opis	24
1.1 Evropski sistem centralnih bank	8	5.1.2 Koledar avkcij	25
1.2 Cilji Eurosistema	8	5.1.3 Najava avkcij	25
1.3 Instrumenti denarne politike		5.1.4 Priprava in posredovanje	
Eurosistema	8	protiponudb s strani nasprotnih	
1.3.1 Operacije odprtega trga	8	strank	27
1.3.2 Odprte ponudbe	9	5.1.5 Postopki za dodelitev	
1.3.3 Obvezne rezerve	9	na avkcijah	28
1.4 Nasprotnne stranke	10	5.1.6 Objava rezultatov avkcije	30
1.5 Finančno premoženje za		5.2 Postopki za dvostranske operacije	32
zavarovanje terjatev	10	5.3 Postopki poravnave	33
1.6 Spremembe okvira denarne politike	11	5.3.1 Splošen opis	33
		5.3.2 Poravnava operacij	
POGLAVJE 2		odprtega trga	34
PRIMERNE NASPROTNE STRANKE	12	5.3.3 Postopki ob koncu dneva	34
2.1 Splošna merila primernosti	12		
2.2 Izbira nasprotnih strank za hitre		POGLAVJE 6	
avkcije in dvostranske operacije	12	PRIMERNO FINANČNO PREMOŽENJE	
2.3 Sankcije v primeru neizpolnjevanja		ZA ZAVAROVANJE TERJATEV	35
obveznosti nasprotne stranke	13	6.1 Splošen opis	35
2.4 Začasna ali trajna izključitev zaradi		6.2 Opredelitev primernosti finančnega	
razlogov varnega poslovanja	14	premoženje za zavarovanje terjatev	35
		6.2.1 Merila primernosti za tržno	
POGLAVJE 3		finančno premoženje	36
OPERACIJE ODPRTEGA TRGA	15	6.2.2 Merila primernosti za netržno	
3.1 Povratne transakcije	15	finančno premoženje	38
3.1.1 Splošen opis	15	6.2.3 Dodatne zahteve glede	
3.1.2 Operacije glavnega		uporabe primerne	
refinanciranja	15	finančnega premoženja	39
3.1.3 Operacije dolgoročnejšega		6.3 Bonitetni okvir Eurosistema	42
refinanciranja	16	6.3.1 Obseg in posamezni elementi	42
3.1.4 Povratne operacije finega		6.3.2 Izpolnjevanje visokih bonitetnih	
uravnavanja	16	standardov za tržno finančno	
3.1.5 Povratne strukturne operacije	17	premoženje	43
3.2 Dokončne transakcije	17	6.3.3 Izpolnjevanje visokih bonitetnih	
3.3 Izdaja dolžniških certifikatov ECB	18	standardov za netržno finančno	
3.4 Valutne zamenjave	19	premoženje	45
3.5 Zbiranje vezanih vlog	20	6.3.4 Merila sprejemljivosti	
		za bonitetne sisteme	47
POGLAVJE 4		6.3.5 Spremljanje uspešnosti	
ODPRTE PONUDBE	21	bonitetnih sistemov	49
4.1 Odprta ponudba mejnega posojila	21		
4.2 Odprta ponudba mejnega depozita	22		

6.4	Ukrepi za obvladovanje tveganj	50	SEZNAM OKVIRJEV, SLIK IN TABEL	
6.4.1	Splošna načela	50	Okvirji	
6.4.2	Ukrepi za obvladovanje tveganj pri tržnem finančnem premoženju	51	1	Izdaja dolžniških certifikatov ECB 18
6.4.3	Ukrepi za obvladovanje tveganj pri netržnem finančnem premoženju	54	2	Valutne zamenjave 19
6.5	Načela vrednotenja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev	55	3	Operativni koraki avkcijskih postopkov 24
6.6	Uporaba primernega finančnega premoženja za čezmejno zavarovanje terjatev	55	4	Dodelitev na avkcijah s fiksno mero 28
6.6.1	Korespondenčni centralnobančni model	56	5	Dodelitev na avkcijah v eurih z variabilno obrestno mero 29
6.6.2	Povezave med poravnalnimi sistemi vrednostnih papirjev	58	6	Dodelitev na avkcijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero 31
	POGLAVJE 7		7	Ukrepi za obvladovanje tveganj 50
	OBVEZNE REZERVE	59	8	Izračun pozivov h kritju 53
7.1	Splošen opis	59	9	Osnova za rezerve in stopnje obveznih rezerv 61
7.2	Institucije, ki so obvezniki obveznih rezerv	59	10	Izračun obresti na rezervna imetja 63
7.3	Določitev obveznih rezerv	60		
7.4	Izpolnjevanje obveznih rezerv	62		
7.5	Pošiljanje poročil, potrditev in preverjanje osnove za rezerve	62		
7.6	Neizpolnjevanje obveznih rezerv	63		
	PRILOGE			
1	Primeri operacij in postopkov denarne politike	65	Slike	
2	Glosar	80	1	Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov v standardnih avkcijah (naveden je čas, ki ga uporablja ECB (srednjeevropski čas)) 25
3	Izbor nasprotnih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za namene denarne politike	91	2	Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov v hitrih avkcijah 26
4	Okvir poročanja za denarno in bančno statistiko Evropske centralne banke	92	3	Korespondenčni centralnobančni model 56
5	Spletne strani Eurosistema	101	4	Povezave med poravnalnimi sistemi vrednostnih papirjev 57
6	Postopki in sankcije, ki se uporabljajo ob neizpolnjevanju obveznosti nasprotne stranke	102		
7	Vzpostavitev učinkovitega zavarovanja z bančnimi posojili	104		
			Tabele	
			1	Operacije denarne politike Eurosistema 10
			2	Običajni trgovni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja 26
			3	Običajni datumi poravnave za operacije odprtega trga Eurosistema 33
			4	Primerno finančno premoženje za operacije denarne politike Eurosistema 41
			5	Implicitna bonitetna ocena za izdajatelja, dolžnika ali garanta, ki je enota regionalne ravni države, lokalna oblast ali oseba javnega sektorja brez bonitetne ocene zunanje bonitetne institucije 44
			6	Likvidnostne kategorije za tržno finančno premoženje 51

7	Stopnja odbitkov pri vrednotenju, ki velja za tržno primerno finančno premoženje v zvezi z instrumenti s fiksnim kuponom in brezkuponskimi instrumenti	52
8	Stopnja odbitkov pri vrednotenju, ki velja za tržne primerne dolžniške instrumente z obratno spremenljivo donosnostjo	52
9	Stopnja odbitkov pri vrednotenju, ki velja za bančna posojila s fiksno obrestno mero	54

KRATICE

CCBM	korespondenčni centralnobančni model
CRVP	centralni register vrednostnih papirjev
ES	Evropska skupnost
ECAF	bonitetni okvir Eurosistema
ECAI	zunanja bonitetna institucija
ECB	Evropska centralna banka
EGP	Evropski gospodarski prostor
EGS	Evropska gospodarska skupnost
ESR 95	Evropski sistem računov 1995
ESCB	Evropski sistem centralnih bank
EU	Evropska unija
ICAS	interni bonitetni sistem nacionalne centralne banke
ICSD	mednarodni register vrednostnih papirjev
PCD	posojilo čez dan
IRB	interni bonitetni sistem
ISIN	ISIN koda
MFI	monetarna finančna institucija
SDT	sklad denarnega trga
NCB	nacionalna centralna banka
PD	verjetnost neplačila
RBMD	netržni hipotekarni dolžniški instrument
RoW	tujina
RT	bonitetno orodje
BPRČ	bruto poravnava v realnem času
PSVP	poravnalni sistem vrednostnih papirjev
TARGET	transevropski sistem bruto poravnave v realnem času
UCITS	kolektivni naložbeni podjem za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje
UL	Uradni list Evropske unije
CEBS	Odbor evropskih bančnih nadzornikov

UVOD

V tem dokumentu je predstavljen operativni okvir, ki ga je Eurosistem* izbral za enotno denarno politiko v euroobmočju. Ta dokument, ki je del pravnega okvira Eurosistema za instrumente in postopke denarne politike, naj bi se uporabljal kot „splošna dokumentacija” o instrumentih in postopkih denarne politike Eurosistema, zlasti s ciljem zagotoviti nasprotnim strankam informacije, ki jih potrebujejo v zvezi z okvirom denarne politike Eurosistema.

Splošna dokumentacija sama po sebi niti ne podeljuje pravic niti ne nalaga obveznosti nasprotnim strankam. Pravno razmerje med Eurosistemom in njegovimi nasprotnimi strankami se vzpostavi na podlagi ustreznih pogodbenih ali zakonskih ureditev.

Dokument je razdeljen na sedem poglavij. Poglavje 1 ponuja pregled operativnega okvira denarne politike Eurosistema. V poglavju 2 so opredeljena merila primernosti za nasprotno stranke, ki sodelujejo v operacijah denarne politike Eurosistema. Poglavje 3 opisuje operacije odprtega trga, medtem ko poglavje 4 predstavlja odprte ponudbe, ki so na voljo nasprotnim strankam. Poglavje 5 določa postopke, ki se uporabljajo pri izvrševanju operacij denarne politike. V poglavju 6 so opredeljena merila primernosti za finančno premoženje za zavarovanje terjatev v operacijah denarne politike. Poglavje 7 pa predstavlja sistem obveznih rezerv Eurosistema.

Priloge vsebujejo primere operacij denarne politike, glosar, merila za izbor nasprotnih strank pri posegih Eurosistema na deviznem trgu, predstavitev okvira poročanja za potrebe denarne in bančne statistike Evropske centralne banke, seznam naslovov spletnih strani Eurosistema, opis postopkov in sankcij, ki se uporabijo v primeru, da nasprotna stranka ne izpolni svojih obveznosti, ter dodatne pravne zahteve za vzpostavitev učinkovitega zavarovanja z bančnimi posojili, ko se ta uporabijo kot zavarovanje pri operacijah Eurosistema.

* Svet Evropske centralne banke je sklenil, da besedo „Eurosistem” uporablja kot izraz, ki označuje tiste elemente Evropskega sistema centralnih bank, ki opravljajo njegove temeljne naloge, tj. Evropsko centralno banko in nacionalne centralne banke tistih držav članic, ki so uvedle enotno valuto v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti.

POGLAVJE 1

PREGLED OKVIRA DENARNE POLITIKE

1.1 EVROPSKI SISTEM CENTRALNIH BANK

Evropski sistem centralnih bank (ESCB) sestavljajo Evropska centralna banka (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic Evropske unije (EU).¹ Dejavnosti ESCB se izvajajo v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba) in Statutom Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (Statut ESCB). ESCB vodijo organi odločanja ECB. Svet ECB je tako odgovoren za oblikovanje denarne politike, medtem ko je Izvršilni odbor pooblaščen za izvajanje denarne politike v skladu z odločitvami Sveta in smernicami, ki jih določi Svet. Kolikor je možno in primerno ter s ciljem zagotoviti operativno učinkovitost, ECB uporabi nacionalne centralne banke² za opravljanje poslov, ki so sestavni del nalog Eurosistema. Operacije denarne politike Eurosistema se izvajajo pod enakimi pogoji v vseh državah članicah.³

1.2 CILJI EUROSISTEMA

Poglavitni cilj Eurosistema je ohranjanje stabilnosti cen, kakor je opredeljeno v členu 105 Pogodbe. Če to ni v nasprotju z njegovim poglavitnim ciljem, Eurosistem podpira splošne ekonomske politike v Evropski skupnosti. Pri uresničevanju svojih ciljev mora Eurosistem ravnati v skladu z načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer podpira učinkovito razporejanje virov.

1.3 INSTRUMENTI DENARNE POLITIKE EUROSISTEMA

Eurosistem ima za doseganje svojih ciljev na voljo vrsto instrumentov denarne politike: Eurosistem izvaja operacije odprtega trga, nudi odprte ponudbe in od kreditnih institucij zahteva, da vzdržujejo obvezne rezerve na računih pri Eurosistemu.

1.3.1 OPERACIJE ODPRTEGA TRGA

Operacije odprtega trga imajo pomembno vlogo v denarni politiki Eurosistema, ko gre za

uravnavanje obrestnih mer, uravnavanje likvidnosti na trgu in signaliziranje naravnosti denarne politike. Eurosistem ima za izvajanje operacij odprtega trga na voljo pet vrst instrumentov. Najpomembnejši instrument so *povratne transakcije* (izvajajo se na podlagi repo pogodb ali zavarovanih posojil). Eurosistem lahko uporabi tudi *dokončne transakcije*, *izdaje dolžniških certifikatov*, *valutne zamenjave in zbiranje vezanih vlog*. Pobudo za operacije odprtega trga da ECB, ki tudi odloča o instrumentu, ki se bo uporabil, in pogojih za njegovo izvršitev. Lahko se izvršijo na podlagi standardnih avkcij, hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov.⁴ Glede na njihove cilje, rednost in postopke se lahko operacije odprtega trga Eurosistema razdelijo na naslednje štiri kategorije (glej tudi tabelo 1).

- *Operacije glavnega refinanciranja* so redne povratne transakcije za povečevanje likvidnosti, organizirane tedensko in z običajno dospelostjo enega tedna. Te operacije izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. Operacije glavnega refinanciranja igrajo osrednjo vlogo pri uresničevanju ciljev operacij odprtega trga Eurosistema in zagotavljajo večino refinanciranja finančnemu sektorju.

1 Opozoriti je treba, da nacionalne centralne banke držav članic, ki niso uvedle enotne valute v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodbo), obdržijo svoja pooblastila na področju denarne politike v skladu z nacionalnim pravom in zato niso vključene v izvajanje enotne denarne politike.

2 V celotnem dokumentu se izraz „nacionalne centralne banke“ nanaša na nacionalne centralne banke držav članic, ki so uvedle enotno valuto v skladu s Pogodbo.

3 V celotnem dokumentu se izraz „država članica“ nanaša na državo članico, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

4 Različni postopki za izvajanje operacij odprtega trga Eurosistema, tj. standardne avkcije, hitre avkcije in dvostranski postopki, so opredeljeni v poglavju 5. Pri *standardnih avkcijah* poteče največ 24 ur med najavo avkcije in pošiljanjem obvestil uspešnim ponudnikom. Standardnih avkcij se lahko udeležijo vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti iz poglavja 2.1. *Hitre avkcije* se izvedejo v časovnem okviru 90 minut. Eurosistem lahko izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje pri hitrih avkcijah. Izraz „dvostranski postopki“ se nanaša na kateri koli primer, v katerem Eurosistem izvede transakcijo z eno ali nekaj nasprotnimi strankami, ne da bi pri tem uporabil avkcijske postopke. Dvostranski postopki zajemajo tudi operacije, ki se izvedejo prek borz vrednostnih papirjev ali prek tržnih posrednikov.

- *Operacije dolgoročnejšega refinanciranja* so povratne transakcije za povečevanje likvidnosti, organizirane mesečno in z običajno dospelostjo treh mesecev. Te operacije imajo za cilj zagotoviti nasprotnim strankam dodatno dolgoročnejše refinanciranje in jih izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. S temi operacijami Eurosistem trgu praviloma ne želi signalizirati namer glede obrestnih mer.
- *Operacije finega uravnavanja* se izvajajo občasno s ciljem uravnavanja likvidnosti na trgu in uravnavanja obrestnih mer, zlasti z namenom izravnati učinke, ki jih imajo na obrestne mere nepričakovana nihanja likvidnosti na trgu. Operacije finega uravnavanja se v prvi vrsti izvajajo kot povratne transakcije, vendar so lahko tudi v obliki dokončnih transakcij, valutnih zamenjav in zbiranja vezanih vlog. Instrumenti in postopki, ki se uporabljajo za izvajanje operacij finega uravnavanja, se prilagodijo glede na vrsto transakcije in posebne cilje, ki se jih želi doseči s temi operacijami. Operacije finega uravnavanja običajno izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov. Svet ECB lahko odloči, da v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja izvaja tudi sama ECB.
- Poleg tega lahko Eurosistem izvaja *strukturne operacije* na podlagi izdaje dolžniških certifikatov, povratnih transakcij in dokončnih transakcij. Te operacije se izvajajo, kadar želi ECB prilagoditi strukturno pozicijo Eurosistema do finančnega sektorja (redno ali občasno). Strukturne operacije v obliki povratnih transakcij in izdaje dolžniških instrumentov izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. Strukturne operacije v obliki dokončnih transakcij se izvajajo na podlagi dvostranskih postopkov.

1.3.2 ODPRTE PONUDBE

Namen odprtih ponudb je povečevati ali umikati likvidnost čez noč, signalizirati splošno naravnost denarne politike in določiti mejo nihanja obrestnih mer na trgu čez noč. Primerne nasprotne stranke imajo na lastno pobudo na voljo dve odprti ponudbi, pod pogojem, da izpolnjujejo določene operativne pogoje dostopa (glej tudi tabelo 1).

- Nasprotne stranke lahko uporabijo *odprto ponudbo mejnega posojila* za pridobitev likvidnosti čez noč od nacionalnih centralnih bank na podlagi primernega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. V normalnih okoliščinah ni omejitev zneska posojila ali drugih omejitev dostopa nasprotnih strank do posojila, razen zahteve po predložitvi zadostnega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Obrestna mera za mejno posojilo praviloma predstavlja zgornjo mejo obrestne mere na trgu čez noč.
- Nasprotne stranke lahko uporabijo *odprto ponudbo mejnega depozita* za plasiranje depozitov čez noč pri nacionalnih centralnih bankah. V normalnih okoliščinah ni omejitev višine depozitov ali drugih omejitev dostopa nasprotnih strank do tega instrumenta. Obrestna mera za odprto ponudbo mejnega depozita praviloma predstavlja spodnjo mejo obrestne mere na trgu čez noč.

Odprte ponudbe upravljajo decentralizirano nacionalne centralne banke.

1.3.3 OBVEZNE REZERVE

Sistem obveznih rezerv Eurosistema se uporablja za kreditne institucije v euroobmočju, in sicer predvsem za stabilizacijo obrestnih mer denarnega trga in ustvarjanje (ali povečanje) strukturnega likvidnostnega primanjkljaja. Rezerve, ki jih je dolžna zagotoviti vsaka institucija, se določijo glede na postavke njene bilance stanja. Z namenom slediti cilju

Tabela 1 Operacije denarne politike Eurosistema

Operacije denarne politike	Vrste transakcij		Dospelost	Pogostost	Postopek
	Povečevanje likvidnosti	Umikanje likvidnosti			
Operacije odprtega trga					
Operacije glavnega refinanciranja	Povratne transakcije	-	En teden	Tedensko	Standardne avkcije
Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	Povratne transakcije	-	Tri mesece	Mesečno	Standardne avkcije
Operacije finega uravnavanja	Povratne transakcije Valutne zamenjave	Povratne transakcije Zbiranje vezanih vlog Valutne zamenjave	Nestandardizirano	Občasno	Hitre avkcije Dvostranski postopki
	Dokončni nakupi	Dokončne prodaje	-	Občasno	Dvostranski postopki
Strukturne operacije	Povratne transakcije	Izdaja dolžniških certifikatov	Standardizirano/ nestandardizirano	Redno in občasno	Standardne avkcije
	Dokončni nakupi	Dokončne prodaje	-	Občasno	Dvostranski postopki
Odrpte ponudbe					
Odrpta ponudba mejnega posojila	Povratne transakcije	-	Čez noč	Dostop po prostem preudarku nasprotnih strank	
Odrpta ponudba mejnega depozita	-	Vloge	Čez noč	Dostop po prostem preudarku nasprotnih strank	

stabilizacije obrestnih mer sistem obveznih rezerv Eurosistema omogoča institucijam uporabo metode povprečenja. Izpolnjevanje obveznih rezerv se določi na podlagi povprečnih dnevni stanj rezervnih imetij za obdobje izpolnjevanja. Institucije prejmejo nadomestilo za rezervna imetja, ki ne presegajo zneska izračunanih obveznih rezerv po obrestni meri Eurosistema za operacije glavnega refinanciranja.

1.4 NASPROTNE STRANKE

Okvir denarne politike Eurosistema je oblikovan tako, da zagotavlja udeležbo širokega kroga nasprotnih strank. Institucije, za katere velja zahteva po obveznih rezervah v skladu s členom 19.1 Statuta ESCB, lahko dostopajo do odprtih ponudb in sodelujejo v operacijah odprtega trga na podlagi standardnih avkcij. Eurosistem lahko izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje pri operacijah finega uravnavanja. Pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih

strank. Pri operacijah valutnih zamenjav (swap poslih), ki se izvajajo za namene denarne politike, se uporabljajo aktivni udeleženci na deviznem trgu. Krog nasprotnih strank za te operacije je omejen na tiste institucije, ki se nahajajo v euroobmočju in so bile izbrane za posege Eurosistema na deviznem trgu.

1.5 FINANČNO PREMOŽENJE ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Na podlagi člena 18.1 Statuta ESCB morajo vse kreditne operacije Eurosistema (tj. operacije denarne politike za povečevanje likvidnosti in posojilo čez dan) temeljiti na primernih zavarovanjih. Eurosistem sprejema širok nabor finančnega premoženja za zavarovanje svojih operacij. Eurosistem je razvil enoten okvir primerne finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki je skupen za vse kreditne operacije (imenuje se tudi „enotna lista“). Enotni okvir bo 1. januarja 2007 nadomestil sistem z dvema listama, ki je veljal od začetka ekonomske in denarne unije. Enotni

okvir zajema tržno in netržno finančno premoženje, ki izpolnjuje poenotena merila primernosti, ki veljajo za celotno euroobmočje in jih je določil Eurosistem. Med tržnim in netrznim finančnim premoženjem ni razlik glede kakovosti finančnega premoženja in njegove primernosti za različne vrste operacij denarne politike Eurosistema, razen dejstva, da se netržno finančno premoženje običajno ne uporablja za dokončne transakcije. Vse primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev se lahko uporablja prek meje s pomočjo korespondenčnega centralnobančnega modela (CCBM) ter v primeru tržnega premoženja tudi prek primernih povezav med poravnalnimi sistemi vrednostnih papirjev (PSVP) v EU.

1.6 SPREMEMBE OKVIRA DENARNE POLITIKE

Svet ECB lahko kadar koli spremeni instrumente, pogoje, merila in postopke za izvajanje operacij denarne politike Eurosistema.

POGLAVJE 2

PRIMERNE NASPROTNE STRANKE

2.1 SPLOŠNA MERILA PRIMERNOSTI

Nasprotne stranke v operacijah denarne politike Eurosistema morajo izpolnjevati določena merila primernosti.¹ Ta merila so določena s ciljem omogočiti širokemu krogu institucij dostop do operacij denarne politike Eurosistema, krepiti enako obravnavo institucij v celotnem euroobmočju in zagotoviti, da nasprotne stranke izpolnjujejo določene operativne zahteve in zahteve varnega poslovanja.

- Samo institucije, ki so obvezniki v sistemu obveznih rezerv Eurosistema v skladu s členom 19.1 Statuta ESCB, so primerne nasprotne stranke. Institucije, ki so izvzete iz obveznosti v okviru sistema obveznih rezerv Eurosistema (glej poglavje 7.2), niso primerne nasprotne stranke pri odprtih ponudbah in operacijah odprtega trga Eurosistema.
- Nasprotne stranke morajo biti finančno trdne. Biti morajo podvržene najmanj eni obliki nadzora s strani nacionalnih organov, ki je usklajen z zahtevami EU/EGP.² Vendar se lahko kot nasprotne stranke sprejmejo tudi finančno trdne institucije, ki so predmet neusklajenega nacionalnega nadzora primerljive kvalitete, npr. v euroobmočju ustanovljene podružnice institucij, ki imajo sedež zunaj Evropskega gospodarskega prostora (EGP).
- Za zagotovitev učinkovitega izvajanja operacij denarne politike Eurosistema morajo nasprotne stranke izpolnjevati vsa operativna merila, določena v ustreznih pogodbenih ali zakonskih ureditvah, ki jih uporablja posamezna nacionalna centralna banka (ali ECB).

Ta splošna merila primernosti so enaka za celotno euroobmočje. Institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti:

- lahko dostopajo do odprtih ponudb Eurosistema in

- se lahko udeležujejo operacij odprtega trga Eurosistema, ki temeljijo na standardnih avkcijah.

Institucija lahko dostopa do odprtih ponudb in operacij odprtega trga Eurosistema na podlagi standardnih avkcij samo prek nacionalne centralne banke države članice, v kateri je ustanovljena. Če ima institucija poslovalnice (sedež ali podružnice) v več kakor eni državi članici, ima vsaka poslovalnica dostop do teh operacij prek nacionalne centralne banke države članice, v kateri se nahaja, ne glede na to, da lahko protiponudbe ene institucije predloži samo ena poslovalnica (bodisi sedež ali izbrana podružnica) v vsaki državi članici.

2.2 IZBIRA NASPROTNIH STRANK ZA HITRE AVKCIJE IN DVOSTRANSKE OPERACIJE

Pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank.

Pri valutnih zamenjavah, ki se izvajajo za namene denarne politike, morajo biti nasprotne stranke sposobne učinkovito opravljati devizne transakcije velikega obsega v katerih koli tržnih pogojih. Krog nasprotnih strank za valutne zamenjave je enak krogu nasprotnih strank, ki se nahajajo v euroobmočju in so izbrane za posege Eurosistema na deviznem trgu. Merila in postopki, ki se uporabljajo za izbiro nasprotnih strank za posege na deviznem trgu, so predstavljeni v prilogi 3.

Pri drugih operacijah, ki se izvajajo na podlagi hitrih avkcij in dvostranskih postopkov (povratne transakcije finega uravnavanja in zbiranje vezanih vlog), vsaka nacionalna centralna banka izbere določeno število

1 Pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank.

2 Usklajen nadzor kreditnih institucij temelji na Direktivi 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanja dejavnosti kreditnih institucij (preoblikovano), Uradni list Evropske unije (UL), L 77 z dne 30. junija 2006, stran 1.

nasprotnih strank iz nabora institucij, ustanovljenih v svoji državi članici, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti za nasprotne stranke. Pri tem je glavno merilo izbire aktivnost na denarnem trgu. Druga merila, ki se lahko upoštevajo, so na primer učinkovitost službe za trgovanje z vrednostnimi papirji in potencial za udeležbo pri avkcijah.

Pri hitrih avkcijah in dvostranskih operacijah nacionalne centralne banke sklepajo posle izključno z nasprotnimi strankami, ki so vključene v krog njihovih nasprotnih strank za fino uravnavanje. Če zaradi operativnih razlogov nacionalna centralna banka pri vsaki operaciji ne more sodelovati z vsemi nasprotnimi strankami za fino uravnavanje, se nasprotne stranke v tej državi članici izberejo po sistemu kroženja, da bi se zagotovil enakopraven dostop vseh nasprotnih strank.

Svet ECB lahko odloči, da v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja izvaja tudi sama ECB. Če bi morala dvostranske operacije izvajati ECB, ta v takšnih primerih z namenom zagotovitve enakopravnega dostopa po sistemu kroženja izbere nasprotne stranke iz kroga tistih nasprotnih strank v euroobmočju, ki so primerne za hitre avkcije in dvostranske operacije.

2.3 SANKCIJE V PRIMERU NEIZPOLNJEVANJA OBVEZNOSTI NASPROTNE STRANKE

ECB institucijam, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz uredb in odločb ECB v zvezi z uporabo obveznih rezerv, naloži sankcije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2532/98 z dne 23. novembra 1998 o pooblastilih Evropske centralne banke za nalaganje sankcij,³ Uredbo Evropske centralne banke (ES) št. 2157/1999 z dne 23. septembra 1999 o pooblastilih Evropske centralne banke za nalaganje sankcij (ECB/1999/4),⁴ Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv Evropske centralne banke,⁵ kakor je bila spremenjena, in Uredbo Evropske centralne banke (ES) št. 1745/2003 z dne 12. septembra

2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9).⁶ Ustrezne sankcije in postopkovna pravila za njihovo izvajanje so določeni v zgoraj navedenih uredbah. Poleg tega lahko v primeru hudih kršitev obveznih rezerv Eurosistem nasprotne stranke začasno izključi iz udeležbe v operacijah odprtega trga.

V skladu z določbami pogodbenih ali zakonskih ureditev, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB), lahko Eurosistem nasprotnim strankam naloži in bo naložil denarne kazni, ali jih začasno izključi iz udeležbe v operacijah odprtega trga, če ne izpolnijo svojih obveznosti po pogodbenih ali zakonskih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke (ali ECB), kakor je navedeno spodaj.

To velja za primere kršitev avkcijskih pravil (če nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega finančnega premoženja za zavarovanje zneska, ki ji je bil dodeljen v operaciji povečevanja likvidnosti, ali če ni sposobna zagotoviti zadostnih denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen v operaciji umikanja likvidnosti) in pravil dvostranskih transakcij (če pri dvostranskih transakcijah nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega zneska primerne finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ali zadostnih denarnih sredstev za poravnavo dogovorjenega zneska).

To velja tudi za primere, ko nasprotna stranka ne izpolnjuje pravil za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (če nasprotna stranka uporablja finančno premoženje, ki je ali je postalo neprimerno ali ki ga nasprotna stranka ne sme uporabljati, na primer zaradi tesnih povezav med izdajateljem/garantom in nasprotno stranko ali zato ker sta to isti osebi), in za neizpolnjevanje pravil za postopke ob koncu dneva ter pogojev dostopa

3 UL L 318 z dne 27. novembra 1998, stran 4.

4 UL L 264 z dne 12. oktobra 1999, stran 21.

5 UL L 318 z dne 27. novembra 1998, stran 1.

6 UL L 250 z dne 2. oktobra 2003, stran 10.

do mejnega posojila (če nasprotna stranka, ki ima ob koncu dneva negativno stanje na poravnalnem računu, ne izpolnjuje pogojev dostopa do mejnega posojila).

Poleg tega se lahko ukrep začasne izključitve, ki se izreče nasprotni stranki, ki ne izpolnjuje obveznosti, uporabi tudi za podružnice iste institucije, ki se nahajajo v drugih državah članicah. Izjemoma se lahko nasprotno stranko za določeno obdobje izključi iz sodelovanja v vseh prihodnjih operacijah denarne politike, kadar je to potrebno zaradi resnosti primera neizpolnjevanja obveznosti, denimo zaradi njegove pogostosti ali trajanja.

Denarne kazni, ki jih naložijo nacionalne centralne banke v primeru neizpolnjevanja, ki se nanaša na kršitve pravil v zvezi z avkcijami, dvostranskimi transakcijami, finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev, postopki ob koncu dneva ali pogoji dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja, so izračunane po vnaprej določeni kazenski obrestni meri (kakor je navedeno v prilogi 6).

2.4 ZAČASNA ALI TRAJNA IZKLJUČITEV ZARADI RAZLOGOV VARNEGA POSLOVANJA

V skladu s pogodbenimi ali zakonskimi ureditvami, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB), lahko Eurosistem zaradi razlogov varnega poslovanja nasprotne stranke začasno ali trajno izključi iz uporabe instrumentov denarne politike.

Poleg tega se lahko začasna ali trajna izključitev nasprotnih strank odobri v nekaterih primerih, ki sodijo pod pojem „neplačilo” nasprotne stranke, kakor je opredeljen v pogodbenih ali zakonskih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke.

POGLAVJE 3

OPERACIJE ODPRTEGA TRGA

Operacije odprtega trga imajo pomembno vlogo v denarni politiki Eurosistema. Uporabljajo se za uravnavanje obrestnih mer, uravnavanje likvidnosti na trgu in signaliziranje naravnosti denarne politike. Glede na njihove cilje, rednost in postopke lahko operacije odprtega trga Eurosistema razdelimo na štiri kategorije: operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja, operacije finega uravnavanja in strukturne operacije. Z vidika uporabljenih instrumentov so povratne transakcije glavni instrument operacij odprtega trga Eurosistema in se lahko uporabijo za vse štiri kategorije operacij, medtem ko se lahko dolžniški certifikati uporabijo za operacije strukturnega umikanja likvidnosti. Poleg tega ima Eurosistem na razpolago tri druge instrumente za izvajanje operacij finega uravnavanja: dokončne transakcije, valutne zamenjave in zbiranje vezanih vlog. V nadaljevanju so podrobno predstavljene značilnosti posameznih vrst instrumentov odprtega trga, ki jih uporablja Eurosistem.

3.1 POVRATNE TRANSAKCIJE

3.1.1 SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA

Povratne transakcije se nanašajo na operacije, pri katerih Eurosistem kupuje ali prodaja primerno finančno premoženje na podlagi repo pogodb ali izvaja kreditne operacije, zavarovane s primernim finančnim premoženjem. Povratne transakcije se uporabljajo za operacije glavnega refinanciranja in operacije dolgoročnejšega refinanciranja. Poleg tega lahko Eurosistem povratne transakcije uporablja za strukturne operacije in operacije finega uravnavanja.

PРАВNA NARAVA

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo povratne transakcije bodisi v obliki repo pogodb (tj. lastništvo nad finančnim premoženjem se prenese na upnika, istočasno pa se stranki dogovorita, da bo lastništvo nad finančnim premoženjem enkrat v prihodnosti preneseno nazaj na dolžnika) ali z zavarovanimi posojili

(tj. upnik dobi izvršljivo pravico unovčenja finančnega premoženja, ki je bilo dano kot zavarovanje terjatve, vendar ob predpostavljene izpolnitvi dolžnikove obveznosti lastništvo nad finančnim premoženjem obdrži dolžnik). Ostale določbe za povratne transakcije v obliki repo pogodb so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja posamezna nacionalna centralna banka (ali ECB). Ureditve za povratne transakcije v obliki zavarovanih posojil upoštevajo posebne postopke in formalnosti, ki so v posameznih pravnih sistemih potrebni za vzpostavitev in poznejše aktiviranje osnovnega zavarovanja (npr. zastave, odstopa terjatve ali zavarovanja (charge)).

IZRAČUN OBRESTI

Razlika med nakupno ceno in ceno povratnega nakupa pri repo pogodbi je enaka obrestim na izposojeni ali posojeni denarni znesek v času do dospelosti posla, tj. cena ponovnega nakupa vključuje obresti posla. Obresti povratne transakcije v obliki zavarovanega posojila se določijo na podlagi obrestne mere od zneska posojila v obdobju dospelosti operacije. Obrestna mera, ki velja za povratne operacije odprtega trga Eurosistema, je linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“.

3.1.2 OPERACIJE GLAVNEGA REFINANCIRANJA

Operacije glavnega refinanciranja so najpomembnejše operacije odprtega trga, ki jih izvaja Eurosistem, in imajo osrednjo vlogo pri uresničevanju ciljev uravnavanja obrestnih mer, uravnavanja likvidnosti na trgu in signaliziranja naravnosti denarne politike. Finančnemu sektorju zagotavljajo tudi večino refinanciranja.

Operativne značilnosti operacij glavnega refinanciranja so naslednje:

- so povratne operacije povečevanja likvidnosti;

- izvajajo se redno vsak teden;¹
- običajno imajo rok dospelosti en teden;²
- izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank;
- izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v poglavju 5.1);
- vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v poglavju 2.1), lahko pri operacijah glavnega refinanciranja posredujejo protiponudbe;
- tržno in netržno finančno premoženje (kakor je določeno v poglavju 6) je pri operacijah glavnega refinanciranja primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.1.3 OPERACIJE DOLGOROČNEJŠEGA REFINANCIRANJA

Eurosistem izvaja tudi redne operacije refinanciranja, običajno s trimesečno dospelostjo, namenjene zagotavljanju dodatnega dolgoročnejšega refinanciranja finančnega sektorja. Te operacije predstavljajo samo majhen del celotnega zneska refinanciranja. S temi operacijami Eurosistem trgu praviloma ne želi signalizirati namer glede obrestnih mer. Zato se operacije dolgoročnejšega refinanciranja običajno izvajajo v obliki avkcij z variabilno mero, ECB pa občasno objavi obseg refinanciranja, ki bo dodeljen v prihodnjih avkcijah. V izrednih okoliščinah lahko Eurosistem operacije dolgoročnejšega refinanciranja izvede tudi v obliki avkcije s fiksno mero.

Operativne značilnosti operacij dolgoročnejšega refinanciranja so naslednje:

- so povratne operacije povečevanja likvidnosti;
- izvajajo se redno vsak mesec;¹
- običajno imajo rok dospelosti tri mesece;²

- izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank;
- izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v poglavju 5.1);
- vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v poglavju 2.1), lahko pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja posredujejo protiponudbe;
- tržno in netržno finančno premoženje (kakor je določeno v poglavju 6) je pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.1.4 POVROTNE OPERACIJE FINEGA URAVNAVANJA

Eurosistem lahko izvaja operacije finega uravnavanja v obliki povratnih transakcij odprtega trga. Cilj operacij finega uravnavanja je uravnati likvidnost na trgu in uravnati obrestne mere, zlasti z namenom izravnati učinke, ki jih imajo na obrestne mere nepričakovana nihanja likvidnosti na trgu. Zaradi morebitne potrebe po hitrem ukrepanju v primeru nepričakovanih dogodkov na trgu je zaželeno ohraniti visoko stopnjo fleksibilnosti pri izbiri postopkov in operativnih značilnosti teh operacij.

Operativne značilnosti povratnih operacij finega uravnavanja so naslednje:

- lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti ali umikanja likvidnosti;
- njihova pogostost ni standardizirana;

1 Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo v skladu z vnaprej objavljenim koledarjem avkcij Eurosistema (glej tudi poglavje 5.1.2), ki je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int), kakor tudi na spletnih straneh Eurosistema (glej prilogo 5).

2 Dospelost operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se lahko občasno spreminja med drugim glede na praznike v državah članicah.

- njihova dospelost ni standardizirana;
- povratne transakcije finega uravnavanja za povečevanje likvidnosti se običajno izvajajo na podlagi hitrih avkcij, čeprav možnost uporabe dvostranskih postopkov ni izključena (glej poglavje 5);
- povratne transakcije finega uravnavanja za umikanje likvidnosti se praviloma izvajajo na podlagi dvostranskih postopkov (kakor je določeno v poglavju 5.2);
- te operacije se običajno izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB lahko odloči, da v izrednih okoliščinah dvostranske povratne operacije finega uravnavanja lahko izvaja ECB);
- Eurosistem lahko v skladu z merili, določenimi v poglavju 2.2, izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje v povratnih operacijah finega uravnavanja;
- tržno in netržno finančno premoženje (kakor je določeno v poglavju 6) je pri povratnih operacijah finega uravnavanja primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev.
- izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v poglavju 5.1);
- izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank;
- vse nasprotnne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v poglavju 2.1), lahko pri povratnih strukturalnih operacijah posredujejo protiponudbe;
- tržno in netržno finančno premoženje (kakor je določeno v poglavju 6) je pri povratnih strukturalnih operacijah primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.1.5 POV RATNE STRUKTURNE OPERACIJE

Eurosistem lahko izvaja strukturalne operacije v obliki povratnih transakcij odprtega trga z namenom, da prilagodi strukturalno pozicijo Eurosistema do finančnega sektorja.

Operativne značilnosti teh operacij so naslednje:

- so operacije povečevanja likvidnosti;
- pogostost operacij je lahko redna ali občasna;
- dospelost operacij ni vnaprej standardizirana;

3.2 DOKONČNE TRANSAKCIJE

VRSTA INSTRUMENTA

Dokončne transakcije odprtega trga so operacije, pri katerih Eurosistem na trgu dokončno kupuje ali prodaja primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev. Takšne operacije se izvajajo samo za strukturalne namene in namene finega uravnavanja.

PRAVNA NARAVA

Dokončna transakcija je popoln prenos lastništva s prodajalca na kupca, ne da bi bil pri tem predviden poznejši prenos lastništva nazaj na prodajalca. Te transakcije se izvajajo v skladu s tržnimi običaji, ki veljajo za dolžniške instrumente, uporabljene v transakciji.

DOLOČITEV CENE

Pri izračunu cen Eurosistem deluje v skladu s tržnimi običaji, ki se najbolj pogosto uporabljajo za dolžniški instrument, uporabljen v transakciji.

DRUGE OPERATIVNE ZNAČILNOSTI

Operativne značilnosti dokončnih transakcij Eurosistema so naslednje:

- lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti (dokončni nakup) ali umikanja likvidnosti (dokončna prodaja);

- njihova pogostost ni standardizirana;
- izvajajo se prek dvostranskih postopkov (kakor je določeno v poglavju 5.2);
- običajno se izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB lahko odloči, da v izrednih okoliščinah dokončne operacije finega uravnavanja lahko izvaja ECB);
- pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank;
- pri dokončnih transakcijah se kot primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev uporablja samo tržno finančno premoženje (kakor je določeno v poglavju 6).

v zvezi z dolžniškimi certifikati ECB bodo vsebovane v pogojih za takšne certifikate.

IZRAČUN OBRESTI

Certifikati se izdajo z diskontom, tj. izdajo se v znesku, ki je manjši od nominalnega zneska, ob dospelosti pa se izplačajo v nominalnem znesku. Razlika med zneskom izdaje in zneskom izplačila je enaka obračunanim obrestim na znesek izdaje po dogovorjeni obrestni meri za obdobje do dospelosti certifikata. Uporabljena obrestna mera je linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. Izračun zneska izdaje je prikazan v okvirju 1.

DRUGE OPERATIVNE ZNAČILNOSTI

Operativne značilnosti dolžniških certifikatov ECB so naslednje:

- certifikati se izdajo za umik likvidnosti na trgu;
- certifikati se lahko izdajajo redno ali občasno;
- certifikati imajo dospelost krajšo od 12 mesecev;
- certifikati se izdajo na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v poglavju 5.1);
- avkcije certifikatov in poravnave certifikatov se opravljajo decentralizirano s strani posameznih nacionalnih centralnih bank;

3.3 IZDAJA DOLŽNIŠKIH CERTIFIKATOV ECB

VRSTA INSTRUMENTA

ECB lahko izda dolžniške certifikate s ciljem prilagajanja strukturne pozicije Eurosistema do finančnega sektorja, da bi se ustvaril (ali povečal) likvidnostni primanjkljaj na trgu.

PРАВNA NARAVA

Certifikati ECB predstavljajo dolg ECB do imetnika tega instrumenta. Certifikati se izdajo in hranijo v nematerializirani obliki pri registrih vrednostnih papirjev v euroobmočju. ECB ne postavlja nikakršnih omejitev glede prenosljivosti certifikatov. Ostale določbe

Okvir 1

IZDAJA DOLŽNIŠKIH CERTIFIKATOV ECB

Znesek izdaje znaša:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_I \times D}{36.000}}$$

kjer je:

- N = nominalni znesek dolžniškega certifikata
- r_I = obrestna mera (%)
- D = dospelost dolžniškega certifikata (v dnevih)
- P_T = znesek izdaje dolžniškega certifikata

- vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v poglavju 2.1), lahko predložijo protiponudbe za vpis dolžniških certifikatov ECB.

3.4 VALUTNE ZAMENJAVE

VRSTA INSTRUMENTA

Valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene denarne politike, sestavljata istočasna promptna in termimska transakcija eura za tujo valuto. Uporabljajo se za namene finega uravnavanja, zlasti s ciljem uravnavanja likvidnosti na trgu in uravnavanja obrestnih mer.

PРАВNA NARAVA

Valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene denarne politike, so operacije, pri katerih Eurosistem promptno kupuje (ali prodaja) euro za tujo valuto in istočasno termimsko prodaja (ali kupuje) euro za tujo valuto. Ostale določbe za valutne zamenjave so določene v pogodbenih

ureditvah, ki jih uporablja posamezna nacionalna centralna banka (ali ECB).

VALUTE IN DEVIZNI TEČAJI

Eurosistem praviloma sklepa posle samo v valutah, s katerimi se veliko trguje, in v skladu z običajno tržno prakso. V vsaki operaciji valutne zamenjave se Eurosistem in nasprotne stranke dogovorijo o swap točkah transakcije. Swap točke so razlika med deviznim tečajem termimskega posla in deviznim tečajem promptnega posla. Swap točke za euro do tuje valute so navedene v skladu s splošnimi tržnimi običaji. Določitev tečajev pri valutnih zamenjavah je predstavljena v okvirju 2.

DRUGE OPERATIVNE ZNAČILNOSTI

Operativne značilnosti valutnih zamenjav so naslednje:

- lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti ali umikanja likvidnosti;
- njihova pogostost ni standardizirana;

Okvir 2

VALUTNE ZAMENJAVE

S = promptni (na datum sklenitve valutne zamenjave) devizni tečaj med eurom (EUR) in tujo valuto ABC

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = termimski devizni tečaj med eurom in tujo valuto ABC na datum povratnega nakupa pri valutni zamenjavi (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

Δ_M = termimske točke med eurom in tujo valuto ABC na datum povratnega nakupa pri valutni zamenjavi (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

$N(\cdot)$ = promptni znesek valute; $N(\cdot)_M$ je termimski znesek tuje valute:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \quad \text{ali} \quad N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \quad \text{ali} \quad N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

- njihova dospelost ni standardizirana;
- izvajajo se na podlagi hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov (glej poglavje 5);
- običajno se izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB lahko odloči, da v izrednih okoliščinah valutne zamenjave v obliki dvostranskih postopkov lahko izvaja ECB);
- Eurosistem lahko v skladu z merili, določenimi v poglavju 2.2 in prilogi 3, izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje v valutnih zamenjavah.
- dospelost vlog ni standardizirana;
- zbiranje vlog se običajno izvaja na podlagi hitrih avkcij, čeprav možnost uporabe dvostranskih postopkov ni izključena (glej poglavje 5);
- zbiranje vlog se običajno izvaja decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB lahko odloči, da v izrednih okoliščinah zbiranje vezanih vlog v obliki dvostranskih postopkov³ lahko izvede ECB);
- Eurosistem lahko v skladu z merili, določenimi v poglavju 2.2, izbere omejeno število nasprotnih strank za zbiranje vezanih vlog.

3.5 ZBIranJE VEZANIH VLOG

VRSTA INSTRUMENTA

Nasprotna stranka lahko na pobudo Eurosistema položi obrestovane vezane vloge pri nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je nasprotna stranka ustanovljena. Zbiranje vezanih vlog je predvideno samo za fino uravnavanje z namenom umikanja likvidnosti na trgu.

PRAVNA NARAVA

Vloge nasprotnih strank so plasirane za določen rok in s fiksno obrestno mero. Nacionalne centralne banke ne dajejo zavarovanja v zameno za vloge.

IZRAČUN OBRESTI

Obrestna mera, ki velja za vloge, je linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. Obresti se izplačajo ob dospelosti vloge.

DRUGE OPERATIVNE ZNAČILNOSTI

Operativne značilnosti zbiranja vezanih vlog so naslednje:

- vloge se zbirajo z namenom umikanja likvidnosti;
- pogostost zbiranja vlog ni standardizirana;

³ Vezane vloge se vodijo na računih pri nacionalnih centralnih bankah; to bi veljalo tudi v primeru, ko bi ECB te operacije izvajala centralizirano.

POGLAVJE 4

ODPRTE PONUDBE

4.1 ODPRTA PONUDBA MEJNEGA POSOJILA

VRSTA INSTRUMENTA

Nasprotno stranke lahko uporabijo odprto ponudbo mejnega posojila, da pridobijo likvidnost čez noč od nacionalnih centralnih bank po vnaprej določeni obrestni meri na podlagi primernega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (kakor je določeno v poglavju 6). Namen instrumenta je zadovoljiti začasne likvidnostne potrebe nasprotnih strank. V normalnih okoliščinah predstavlja obrestna mera za mejno posojilo zgornjo mejo obrestne mere na trgu čez noč. Pogoji za to operacijo so enaki v celotnem euroobmočju.

PRAVNA NARAVA

Nacionalne centralne banke lahko ponudijo odprto ponudbo mejnega posojila bodisi v obliki repo pogodb čez noč (tj. lastništvo nad finančnim premoženjem se prenese na upnika, istočasno pa stranki skleneta povratno transakcijo vračila lastništva finančnega premoženja nazaj na dolžnika z naslednjim delovnim dnevom) ali z zavarovanimi posojili čez noč (tj. upnik dobi izvršljivo pravico unovčenja finančnega premoženja, ki je bilo dano kot zavarovanje terjatve, vendar ob predpostavljani izpolnitvi dolžnikove obveznosti lastništvo nad finančnim premoženjem obdrži dolžnik). Ostale določbe za repo pogodbe so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja posamezna nacionalna centralna banka. Ureditve za zagotavljanje likvidnosti v obliki zavarovanih posojil upoštevajo posebne postopke in formalnosti, ki so v posameznih pravnih sistemih potrebni za vzpostavitev in poznejše aktiviranje osnovnega zavarovanja (npr. zastave, odstopa terjatve ali zavarovanja (charge)).

POGOJI DOSTOPA

Do odprte ponudbe mejnega posojila imajo dostop institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti za nasprotno stranke, določena v poglavju 2.1. Dostop do mejnega posojila je mogoč prek nacionalne centralne banke v državi članici, v kateri je institucija ustanovljena. Dostop do odprte ponudbe mejnega posojila je

mogoč samo ob dnevih, ko sta ustrezni nacionalni sistem bruto poravnave v realnem času (BPRČ) in ustrezni poravnalni sistem vrednostnih papirjev (PSVP) odprta za poslovanje.

Morebitna dolžniška pozicija nasprotno stranke na poravnalnem računu pri nacionalni centralni banki ob koncu vsakega delovnega dne se samodejno šteje kot zahtevek za dostop do mejnega posojila. Postopki dostopa do mejnega posojila ob koncu dneva so določeni v poglavju 5.3.3.

Nasprotna stranka lahko dobi dostop do odprte ponudbe mejnega posojila tudi tako, da pošlje zahtevek nacionalni centralni banki države članice, v kateri je ustanovljena. Da bi nacionalna centralna banka lahko obravnavala zahtevek še isti dan, mora zahtevek prejeti najpozneje 30 minut po dejanskem času zaprtja sistema TARGET^{1,2} za poslovanje. Splošno pravilo je, da je čas zaprtja sistema TARGET za poslovanje 18.00 ura po času ECB (srednjeevropski čas). Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja se na zadnji delovni dan Eurosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv podaljša za dodatnih 30 minut. V zahtevku je treba navesti znesek posojila, če primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev za transakcijo ni bilo vnaprej deponirano pri nacionalni centralni banki, pa je treba opredeliti tudi primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev mejnega posojanja.

Razen zahteve po predložitvi zadostnega primernega finančnega premoženja za zavarovanje terjatve ni omejitve glede denarnega zneska, ki se lahko odobri v okviru odprte ponudbe mejnega posojila.

- ¹ V nekaterih državah članicah nacionalne centralne banke (ali nekatere njihove podružnice) na določene delovne dneve Eurosistema ne izvajajo operacij denarne politike zaradi nacionalnih ali regionalnih praznikov. V teh primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna za vnaprejšnje obveščanje nasprotnih strank o ureditvi dostopa do odprte ponudbe mejnega posojila na zadevni praznični dan.
- ² Dnevi, ko je sistem TARGET zaprt, so objavljeni na spletni strani ECB (www.ecb.int), kakor tudi na spletnih straneh Eurosistema (glej prilogo 5).

DOSPELOST IN IZRAČUN OBRESTI

Dospelost posojila, odobrenega na podlagi odprte ponudbe mejnega posojila, je čez noč. Nasprotnne stranke, ki so neposredno udeležene v sistemu TARGET, posojilo odplačajo naslednji dan, ko sta ustrezni nacionalni sistem BPRČ in ustrezni poravnalni sistem vrednostnih papirjev (PSVP) operativna, in sicer v trenutku, ko se odpreta za poslovanje.

Obrestno mero objavi Eurosistem vnaprej in se izračuna kot linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. ECB lahko kadar koli spremeni obrestno mero z veljavnostjo ne prej kot naslednji delovni dan Eurosistema.^{3,4} Obresti za posojilo se plačajo skupaj z odplačilom posojila.

UKINITEV ODRPTE PONUDBE

Dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja se odobri samo v skladu s cilji in splošnimi usmeritvami denarne politike ECB. ECB lahko kadar koli prilagodi pogoje instrumenta ali ga ukine.

4.2 ODRPRA PONUDBA MEJNEGA DEPOZITA

VRSTA INSTRUMENTA

Nasprotnne stranke lahko uporabijo odprto ponudbo mejnega depozita za sklenitev depozitov čez noč pri nacionalnih centralnih bankah. Depoziti se obrestujejo po vnaprej določeni obrestni meri. V normalnih okoliščinah obrestna mera za odprto ponudbo mejnega depozita predstavlja spodnjo mejo obrestne mere na trgu čez noč. Pogoji za mejni depozit so enaki v celotnem euroobmočju.⁵

PRAVNA NARAVA

Depoziti čez noč, sprejeti od nasprotnih strank, se obrestujejo po fiksni obrestni meri. V zameno za depozite se nasprotnim strankam ne daje zavarovanja.

POGOJI DOSTOPA⁶

Do odprte ponudbe mejnega depozita lahko dostopijo institucije, ki izpolnjujejo splošna

merila primernosti za nasprotnne stranke, določena v poglavju 2.1. Dostop do odprte ponudbe je mogoč prek nacionalne centralne banke v državi članici, v kateri je institucija ustanovljena. Dostop je mogoč samo na dneve, ko je ustrezni nacionalni sistem BPRČ odprt za poslovanje.

Da se nasprotni stranki dovoli dostop do odprte ponudbe mejnega depozita, mora poslati zahtevek nacionalni centralni banki države članice, v kateri je ustanovljena. Da bi nacionalna centralna banka lahko obravnavala zahtevek še isti dan, mora nacionalna centralna banka zahtevek prejeti najpozneje 30 minut po dejanskem času zaprtja sistema TARGET, ki je praviloma ob 18.00 uri po času ECB (srednjeevropski čas).^{7,8} Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe mejnega depozita se na zadnji delovni dan Eurosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv podaljša za dodatnih 30 minut. V zahtevku je treba navesti znesek depozita.

Znesek, ki ga nasprotna stranka lahko deponira v okviru odprte ponudbe mejnega depozita, ni omejen.

DOSPELOST IN IZRAČUN OBRESTI

Dospelost depozita v okviru odprte ponudbe mejnega depozita je čez noč. Za nasprotnne stranke, ki so neposredno udeležene v sistemu TARGET, imajo depoziti rok dospelosti naslednji dan, ko je ustrezni nacionalni sistem

3 V celotnem dokumentu se izraz „delovni dan Eurosistema“ nanaša na kateri koli dan, ko sta ECB in najmanj ena nacionalna centralna banka odprti za izvajanje operacij denarne politike Eurosistema.

4 Odločitev o spremembi obrestnih mer sprejme Svet ECB. Svet ponavadi sprejme tako odločitev, ko ocenjuje naravnost denarne politike (na prvi seji v mesecu), vendar začne veljati šele na začetku novega obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv.

5 Zaradi različnih struktur računov v nacionalnih centralnih bankah lahko med državami euroobmočja obstajajo operativne razlike.

6 Zaradi obstoja različnih struktur računov v nacionalnih centralnih bankah lahko ECB dovoli nacionalnim centralnim bankam uporabljati pogoje dostopa, ki se nekoliko razlikujejo od tistih, ki so navedeni tukaj. Nacionalne centralne banke posredujejo informacije o morebitnih odstopanjih od pogojev dostopa, opisanih v tem dokumentu.

7 Glej opombo 1 v tem poglavju.

8 Glej opombo 2 v tem poglavju.

BPRČ operativen, in sicer v trenutku, ko se odpre za poslovanje.

Obrestno mero objavi Eurosistem vnaprej in se izračuna kot linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. ECB lahko kadar koli spremeni obrestno mero, z veljavnostjo ne prej kot naslednji delovni dan Eurosistema.⁹ Obresti na depozite se plačajo ob dospelosti depozita.

UKINITEV ODPRTE PONUDBE

Dostop do odprte ponudbe mejnega depozita se odobri samo v skladu s cilji in splošnimi usmeritvami denarne politike ECB. ECB lahko kadar koli prilagodi pogoje instrumenta ali ga ukine.

9 Glej opombo 4 v tem poglavju.

POGLAVJE 5

POSTOPKI

5.1 AVKCIJSKI POSTOPKI

5.1.1 SPLOŠEN OPIS

Operacije odprtega trga Eurosistema se običajno izvajajo v obliki avkcij. Avkcijski postopki Eurosistema se izvajajo v šestih operativnih korakih, kakor so navedeni v okvirju 3.

Eurosistem razlikuje med dvema različnima avkcijskima postopkoma: standardne avkcije in hitre avkcije. Postopki za standardne in hitre avkcije so enaki, razen rokov izvedbe in kroga nasprotnih strank.

STANDARDNE AVKCIJE

Pri standardnih avkcijah lahko poteče največ 24 ur od najave avkcije do pošiljanja obvestil uspešnim ponudnikom (pri čemer je čas med rokom za posredovanje protiponudb in objavo dodelitve približno dve uri). Slika 1 prikazuje običajen časovni okvir za operativne korake standardnih avkcij. ECB se lahko odloči, da prilagodi časovni okvir pri posameznih operacijah, če meni, da je to primerno.

Operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja in strukturne

operacije (razen dokončnih transakcij) se vedno izvajajo v obliki standardnih avkcij. Standardnih avkcij se lahko udeležijo nasprotnne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti iz poglavja 2.1.

HITRE AVKCIJE

Hitre avkcije se običajno izvedejo v roku 90 minut po najavi avkcije, obvestila uspešnim ponudnikom pa se pošljejo takoj po objavi rezultatov. Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov v hitrih avkcijah je prikazan v sliki 2. ECB se lahko odloči, da prilagodi časovni okvir pri posameznih operacijah, če meni, da je to primerno. Hitre avkcije se uporabljajo izključno pri izvajanju operacij finega uravnavanja. Eurosistem lahko v skladu z merili in postopki iz poglavja 2.2 izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje na hitrih avkcijah.

AVKCIJE S FIKSNO MERO IN AVKCIJE Z VARIABILNO MERO

Eurosistem ima možnost izvajati bodisi avkcije s fiksno mero (licitira se količina) bodisi avkcije z variabilno mero (licitira se obrestna mera). Pri avkciji s fiksno mero ECB vnaprej določi obrestno mero in udeležene nasprotnne stranke

Okvir 3

OPERATIVNI KORAKI AVKCIJSKIH POSTOPKOV

Korak 1	Najava avkcije
a. objava s strani ECB prek javnih elektronskih medijev
b. objava s strani nacionalnih centralnih bank prek nacionalnih elektronskih medijev in neposredno posameznim nasprotnim strankam (po potrebi)
Korak 2	Priprava in posredovanje protiponudb s strani nasprotnih strank
Korak 3	Zbiranje protiponudb s strani Eurosistema
Korak 4	Dodelitev in objava rezultatov avkcije
a. odločitev ECB o dodelitvi
b. objava dodelitve
Korak 5	Pošiljanje obvestil uspešnim ponudnikom
Korak 6	Poravnava transakcij (glej poglavje 5.3)

v protiponudbah navedejo denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti po fiksni obrestni meri.¹ Pri avkciji z variabilno mero nasprotne stranke v protiponudbah navedejo denarne zneske in obrestne mere, po katerih želijo skleniti posle z nacionalnimi centralnimi bankami.²

5.1.2 KOLEDAR AVKCIJ

OPERACIJE GLAVNEGA IN DOLGOROČNEJŠEGA REFINANCIRANJA

Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo v skladu z okvirnim koledarjem, ki ga objavi Eurosistem.³ Koledar se objavi najmanj tri mesece pred začetkom leta, za katerega velja. Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja so navedeni v tabeli 2. ECB si prizadeva zagotoviti, da se operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja lahko udeležijo nasprotne stranke v vseh državah članicah. ECB pri pripravi okvirnega koledarja avkcij upošteva državne praznike v posameznih državah članicah, zato so možna odstopanja od običajnih trgovalnih dni.

STRUKTURNE OPERACIJE

Strukturne operacije, ki se izvajajo na podlagi standardnih avkcij, se ne izvajajo po vnaprej določenem koledarju. Običajno se izvajajo in poravnava samo ob dnevih, ki so delovni dnevi za nacionalne centralne banke⁴ v vseh državah članicah.

OPERACIJE FINEGA URAVNAVANJA

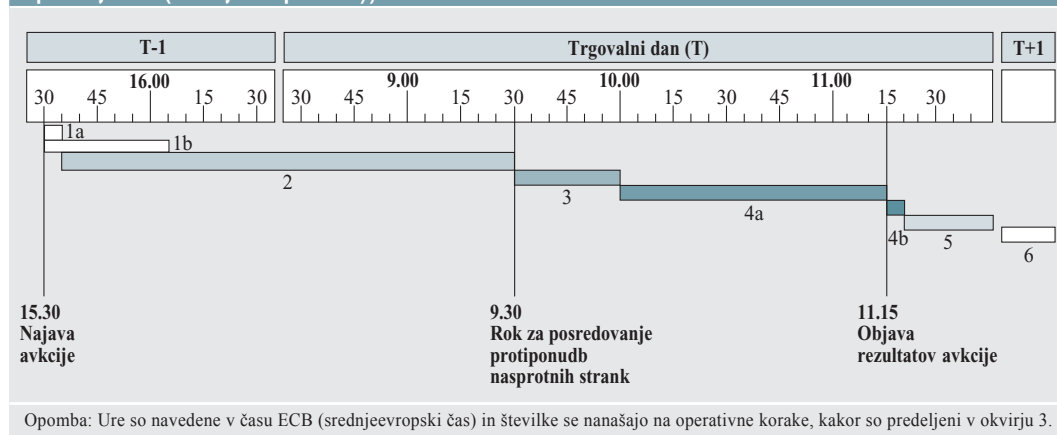
Operacije finega uravnavanja se ne izvajajo po vnaprej določenem koledarju. ECB se lahko odloči, da izvede operacije finega uravnavanja na kateri koli delovni dan Eurosistema. V teh operacijah sodelujejo samo nacionalne centralne banke držav članic, v katerih so trgovalni dan, dan poravnave in dan izplačila delovni dnevi za nacionalne centralne banke.

5.1.3 NAJAVA AVKCIJ

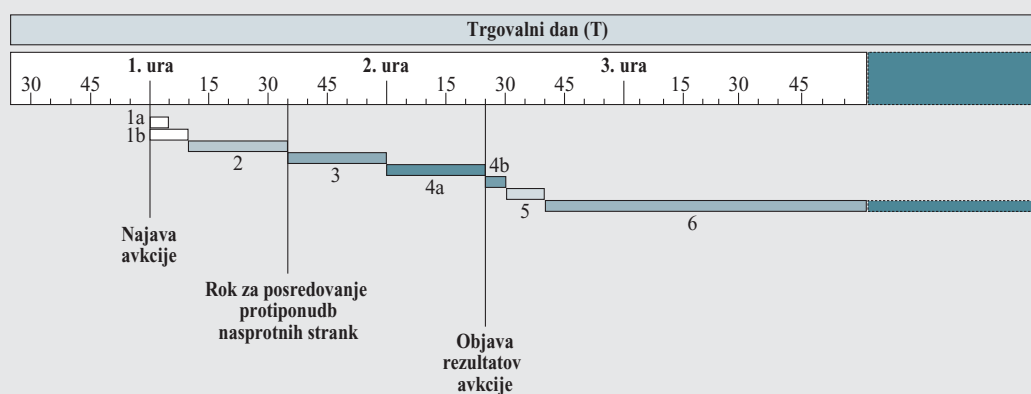
Standardne avkcije Eurosistema se javno objavijo prek elektronskih medijev. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke o avkciji neposredno obvestijo nasprotne stranke, ki nimajo dostopa do elektronskih medijev. Javna

- 1 Pri avkcijah valutnih zamenjav s fiksno swap mero ECB za posamezno operacijo določi swap točke, nasprotne stranke pa licitirajo znesek osnovne valute, ki ga želijo prodati (in ponovno kupiti) ali kupiti (in ponovno prodati) po navedeni meri.
- 2 Pri avkcijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero nasprotne stranke v protiponudbah navedejo znesek osnovne valute in kotacijo swap točk, po katerih želijo skleniti posel.
- 3 Koledar avkcij Eurosistema je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int), kakor tudi na spletnih straneh Eurosistema (glej priložo 5).
- 4 V celotnem dokumentu se izraz „delovni dan NCB“ nanaša na kateri koli dan, ko je nacionalna centralna banka določene države članice odprta za izvajanje operacij denarne politike Eurosistema. V nekaterih državah članicah so lahko podružnice nacionalne centralne banke zaprte na delovni dan NCB zaradi lokalnih ali regionalnih praznikov. V teh primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna, da vnaprej obvesti nasprotne stranke o postopkih za transakcije, ki vključujejo te podružnice.

Slika 1 Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov v standardnih avkcijah (naveden je čas, ki ga uporablja ECB (srednjeevropski čas))

Slika 2 Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov v hitrih avkcijah

Opomba: Številke se nanašajo na operativne korake, kakor so predeljeni v okviru 3.

najava avkcije običajno vsebuje naslednje podatke:

- referenčna številka avkcije;
- datum avkcije;
- vrsta operacije (povečevanje ali umikanje likvidnosti in vrsta instrumenta denarne politike, ki se bo uporabil);
- dospelost operacije;
- vrsta avkcije (avkcija s fiksno mero ali avkcija z variabilno mero);
- metoda dodelitve (avkcija nizozemskega tipa ali avkcija ameriškega tipa, kakor je opredeljeno v poglavju 5.1.5);
- predvideni znesek operacije (običajno samo pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja);
- fiksna obrestna mera/cena/swap točke, ki je določena za avkcijo (pri avkcijah s fiksno mero);
- izklicna obrestna mera/cena/swap točke (če je predvideno);
- datum začetka in datum dospelosti operacije (če je predvideno) ali datum valutacije in datum dospelosti instrumenta (pri izdaji dolžniških certifikatov);
- valute, uporabljene v operaciji, in osnovna valuta (pri valutnih zamenjavah);
- referenčni promptni devizni tečaj, ki se uporablja za izračun protiponudbe (pri valutnih zamenjavah);
- zgornja meje protiponudbe (če je predvideno);

Tabela 2 Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja

Vrsta operacije	Običajni trgovalni dan (T)
Operacije glavnega refinanciranja	vsak torek
Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	zadnje sredo vsakega koledarskega meseca ¹⁾

1) Zaradi božičnih praznikov se decembrska operacija prestavi na zgodnejši termin, običajno za en teden, tj. na predhodno sredo v tem mesecu.

- minimalni posamezni znesek dodelitve (če je predvideno);
- minimalni odstotek dodelitve (če je predvideno);
- rok za predložitev protiponudb;
- nominalna vrednost certifikatov (pri izdaji dolžniških certifikatov);
- ISIN koda izdaje (pri izdaji dolžniških certifikatov).

Zaradi izboljšanja preglednosti operacij finega uravnavanja Eurosistem hitre avkcije običajno javno najavi vnaprej. V izrednih okoliščinah pa se ECB lahko odloči, da hitrih avkcij ne bo javno najavila vnaprej. Najava hitrih avkcij poteka po enakih postopkih kakor za standardne avkcije. Pri hitri avkciji, ne glede na to, ali je javno najavljena ali ne, nacionalne centralne banke neposredno stopijo v stik z izbranimi nasprotnimi strankami.

5.1.4 PRIPRAVA IN POSREDOVANJE PROTIPONUDB S STRANI NASPROTNIH STRANK

Protiponudbe nasprotnih strank morajo biti pripravljene v skladu z vzorcem, ki ga za zadevno operacijo določijo nacionalne centralne banke. Protiponudbe je treba predložiti nacionalni centralni banki države članice, v kateri ima institucija poslovalnico (sedež ali podružnico). Protiponudbe ene institucije lahko predloži samo ena poslovalnica (bodisi sedež ali izbrana podružnica) v vsaki državi članici.

Pri avkcijah s fiksno mero morajo nasprotne stranke v svojih protiponudbah navesti denarni znesek, v višini katerega so pripravljene skleniti posel z nacionalnimi centralnimi bankami.⁵

Pri avkcijah z variabilno mero lahko nasprotne stranke predložijo do deset protiponudb z različnimi obrestnimi merami/cenami/swap točkami. V vsaki protiponudbi morajo navesti denarni znesek, v višini katerega so pripravljene skleniti posel z nacionalnimi centralnimi

bankami, in ustrezno obrestno mero.^{6,7} Licitirane obrestne mere morajo biti izražene kot mnogokratnik 0,01 odstotne točke. Pri operacijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero se morajo swap točke navesti v skladu s splošnimi tržnimi običaji, protiponudbe pa morajo biti izražene kot mnogokratnik 0,01 swap točke.

Pri operacijah glavnega refinanciranja znaša najnižji znesek protiponudbe 1.000.000 EUR. Protiponudbe, ki ta znesek presegajo, morajo biti izražene kot mnogokratnik 100.000 EUR. Isti najnižji znesek protiponudbe in mnogokratnik veljata tudi za operacije finega uravnavanja in strukturne operacije. Najnižji znesek protiponudbe se uporablja pri vsaki posamezni licitirani višini obrestne mere/cene/swap točk.

Pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja vsaka nacionalna centralna banka določi najnižji znesek protiponudbe v razponu od 10.000 EUR do 1.000.000 EUR. Protiponudbe, ki presegajo najnižji določeni znesek protiponudbe, morajo biti izražene kot mnogokratnik 10.000 EUR. Najnižji znesek protiponudbe se uporablja pri vsaki posamezni višini licitirane obrestne mere.

ECB lahko določi zgornjo mejo protiponudbe, da bi preprečila nesorazmerno visoke protiponudbe. Vsaka tovrstna omejitev zgornje meje protiponudbe se vedno navede v javni najavi avkcije.

Od nasprotnih strank se pričakuje, da imajo za denarni znesek, ki jim je bil dodeljen, vedno na razpolago zadostno višino primerne

5 Pri valutnih zamenjavah s fiksno swap mero se mora navesti znesek v osnovni valuti, v višini katerega je nasprotna stranka pripravljena skleniti posel z Eurosistemom.

6 V zvezi z izdajo dolžniških certifikatov ECB lahko ECB odloči, da morajo protiponudbe vsebovati licitirano ceno in ne obrestno mero. V takšnih primerih se morajo cene navesti kot odstotek nominalnega zneska.

7 Pri valutnih zamenjavah z variabilno swap mero je treba navesti znesek v osnovni valuti, v višini katerega je nasprotna stranka pripravljena skleniti posel z Eurosistemom, ter swap točke.

DODELITEV NA AVKCIJAH S FIKSNO MERO

$$\text{Odstotek dodelitve je: } \text{dod}\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

Znesek dodelitve i -ti nasprotni stranki je: $\text{dod}_i = \text{dod}\% \times (a_i)$

kjer je:

- A = skupni dodeljeni znesek
- n = skupno število nasprotnih strank
- a_i = ponujeni znesek i -te nasprotne stranke
- dod% = odstotek dodelitve
- dod_i = skupni znesek, dodeljen i -ti nasprotni stranki

finančnega premoženja.⁸ Pogodbene ali zakonske ureditve, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka, dovoljujejo naložiti kazen, če nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega zneska primerne finančnega premoženja ali denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen na avkciji.

Nasprotne stranke lahko umaknejo protiponudbe do skrajnega roka za oddajo protiponudb. Protiponudbe, predložene po skrajnem roku, določenem v najavi avkcije, so neveljavne. O upoštevanju skrajnega roka presojuje nacionalne centralne banke. Nacionalne centralne banke zavržejo vse protiponudbe nasprotne stranke, če skupni znesek protiponudb presega zgornjo mejo protiponudb, ki jo določi ECB. Nacionalne centralne banke prav tako zavržejo vsako protiponudbo, ki je pod spodnjim zneskom protiponudbe ali ki je pod (v primeru operacij povečevanja likvidnosti) ali nad (v primeru operacij umikanja likvidnosti) izklicno obrestno mero/ceno/swap točkami. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke zavržejo protiponudbe, ki niso popolne ali niso pripravljene v skladu z vzorcem. Če se protiponudba zavrže, zadevna nacionalna centralna banka o svoji odločitvi obvesti nasprotno stranko pred dodelitvijo.

5.1.5 POSTOPKI ZA DODELITEV NA AVKCIJAH**AVKCIJE S FIKSNO MERO**

Pri avkciji s fiksno mero se protiponudbe, ki so jih podale nasprotne stranke, seštejejo. Če skupni znesek protiponudb presega znesek za dodelitev, se predložene protiponudbe dodelijo sorazmerno glede na razmerje med zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb (glej okvir 4). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji euro. ECB se lahko na avkciji s fiksno mero odloči dodeliti vsakemu ponudniku minimalni znesek/ odstotek.

AVKCIJE V EURIH Z VARIABILNO OBRESTNO MERO

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero v eurih, na katerih Eurosistem povečuje likvidnost, se protiponudbe razvrstijo po padajočem vrstnem redu glede na licitirano obrestno mero. Protiponudbe z najvišjimi obrestnimi merami se sprejmejo najprej, medtem ko se protiponudbe z vedno nižjimi obrestnimi merami sprejemajo, dokler se ne izčrpa celotni znesek za dodelitev. Če pri najnižji sprejeti obrestni meri (tj. pri mejni obrestni meri) skupni znesek protiponudb po tej obrestni meri presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med

⁸ Ali da imajo vedno na razpolago denarna sredstva za poravnavo v primeru operacij umika likvidnosti.

Okvir 5

DODELITEV NA AVKCIJAH V EURIH Z VARIABILNO OBRESTNO MERO

(primer se nanaša na avkcije, kjer se licitira obrestna mera)

Odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri je:

$$dod\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Znesek dodelitve i -ti nasprotni stranki pri mejni obrestni meri je:

$$dod(r_m)_i = dod\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Skupni znesek, dodeljen i -ti nasprotni stranki, je:

$$dod_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + dod(r_m)_i$$

kjer je:

A = skupni dodeljeni znesek

 r_s = s -ta obrestna mera, ki jo licitirajo nasprotne stranke

n = skupno število nasprotnih strank

 $a(r_s)_i$ = ponujeni znesek pri s -ti obrestni meri (r_s) s strani i -te nasprotne stranke $a(r_s)$ = skupni znesek protiponudb pri s -ti obrestni meri (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

 r_m = mejna obrestna mera: $r_l \geq r_s \geq r_m$ pri avkciji za povečevanje likvidnosti $r_m \geq r_s \geq r_l$ pri avkciji za umikanje likvidnosti r_{m-1} = obrestna mera pred mejno obrestno mero (zadnja obrestna mera, pri kateri se protiponudbe v celoti sprejmejo): $r_{m-1} > r_m$ pri avkciji za povečevanje likvidnosti $r_m > r_{m-1}$ pri avkciji za umikanje likvidnosti $dod\%(r_m)$ = odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri $dod(r_s)_i$ = dodelitev i -ti nasprotni stranki pri s -ti obrestni meri dod_i = skupni znesek, dodeljen i -ti nasprotni stranki

protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni obrestni meri (glej okvir 5). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji euro.

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero, na katerih Eurosistem umika likvidnost (takšne

avkcije se lahko uporabljajo za izdajo dolžniških certifikatov in zbiranje vezanih vlog), se protiponudbe razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu licitiranih obrestnih mer (ali v padajočem vrstnem redu licitiranih cen). Protiponudbe z najnižjimi obrestnimi merami (najvišjimi cenami) se sprejmejo najprej, medtem ko se protiponudbe z vedno višjimi

obrestnimi merami (nižjimi cenami) sprejemajo, dokler se ne izčrpa celoten znesek likvidnosti, ki jo želi Eurosistem z operacijo umakniti. Če pri najvišji obrestni meri (najnižji ceni) od sprejetih (tj. pri mejni obrestni meri/ceni) skupni znesek protiponudb po tej obrestni meri presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni obrestni meri/ceni (glej okvir 5). Pri izdaji dolžniških certifikatov se znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, zaokroži na najbližji mnogokratnik nominalne vrednosti dolžniških certifikatov. Pri drugih operacijah umikanja likvidnosti se znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, zaokroži na najbližji euro.

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero se lahko ECB odloči, da vsakemu uspešnemu ponudniku dodeli minimalni znesek.

AVKCIJE VALUTNIH ZAMENJAV Z VARIABILNO SWAP MERO

Pri dodelitvi na avkcijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero, na katerih Eurosistem povečuje likvidnost, se protiponudbe razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu glede na licitirane swap točke.⁹ Najprej se sprejmejo protiponudbe z najnižjimi kotacijami swap točk, nato pa se sprejemajo protiponudbe z vedno višjimi kotacijami swap točk, in sicer dokler se ne izčrpa celotni znesek za dodelitev v osnovni valuti. Če pri najvišji sprejeti kotaciji swap točk (tj. pri mejni kotaciji swap točk) skupni znesek protiponudb po tej kotaciji presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni kotaciji swap točk (glej okvir 6). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji euro.

Pri dodelitvi na avkcijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero, na katerih Eurosistem umika likvidnost, se protiponudbe razvrstijo po padajočem vrstnem redu licitiranih kotacij

swap točk. Ponudbe z najvišjimi kotacijami swap točk se sprejmejo najprej, medtem ko se naslednje nižje kotacije swap točk sprejemajo, dokler se ne izčrpa celotni znesek v osnovni valuti. Če pri najnižji sprejeti kotaciji swap točk (tj. pri mejni kotaciji swap točk) skupni znesek protiponudb po tej kotaciji presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni kotaciji swap točk (glej okvir 6). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji euro.

VRSTA AVKCIJE

Pri avkcijah z variabilno mero lahko Eurosistem uporabi postopek za avkcije nizozemskega ali ameriškega tipa. Pri avkciji nizozemskega tipa je dodelitvena obrestna mera/cena/swap točke, ki se uporablja za vse sprejete protiponudbe, enaka mejni obrestni meri/ceni/swap točkam (tj. tisti, pri kateri se izčrpa znesek za dodelitev). Pri avkciji ameriškega tipa je dodelitvena obrestna mera/cena/swap točke enaka obrestnim meram/cenam/swap točkam, ponujenim za vsako posamezno protiponudbo.

5.1.6 OBJAVA REZULTATOV AVKCIJE

Rezultati standardnih in hitrih avkcij se javno objavijo prek elektronskih medijev. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke o rezultatih dodelitve neposredno obvestijo nasprotno stranke, ki nimajo dostopa do elektronskih medijev. Javno sporočilo o rezultatih avkcije običajno vsebuje naslednje podatke:

- referenčna številka avkcije;
- datum avkcije;

⁹ Kotacije swap točk se razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu, ob upoštevanju predznaka kotacije, ki je odvisen od predznaka obrestne razlike med tujo valuto in eurom. Če je za dano ročnost valutne zamenjave obrestna mera za tujo valuto višja od ustrezne obrestne mere za euro, je kotacija swap točke pozitivna (tj. euro kotira s premijo glede na tujo valuto). Če je, nasprotno, obrestna mera za tujo valuto nižja od ustrezne obrestne mere za euro, je kotacija swap točke negativna (tj. euro kotira z diskontom glede na tujo valuto).

Okvir 6

DODELITEV NA AVKCIJAH VALUTNIH ZAMENJAV Z VARIABILNO SWAP MERO

Odstotek dodelitve pri mejni kotaciji swap točk je:

$$dod\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Znesek dodelitve i-ti nasprotni stranki pri mejni kotaciji swap točk je:

$$dod(\Delta_m)_i = dod\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Skupni znesek, dodeljen i-ti nasprotni stranki, je:

$$dod_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + dod(\Delta_m)_i$$

kjer je:

- A = skupni dodeljeni znesek
- Δ_s = s-ta kotacija swap točk, ki jo licitirajo nasprotne stranke
- n = skupno število nasprotnih strank
- $a(\Delta_s)_i$ = ponujeni znesek pri s-ti kotaciji swap točk (Δ_s) s strani i-te nasprotne stranke
- $a(\Delta_s)$ = skupni ponujeni znesek pri s-ti kotaciji swap točk (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

- Δ_m = mejna kotacija swap točk
 - $\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_l$ pri valutni zamenjavi za povečevanje likvidnosti
 - $\Delta_l \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ pri valutni zamenjavi za umikanje likvidnosti
- Δ_{m-1} = kotacija swap točk pred mejno kotacijo swap točk (zadnja kotacija swap točk, pri kateri se protiponudbe v celoti sprejmejo),
 - $\Delta_m > \Delta_{m-1}$ pri valutni zamenjavi za povečevanje likvidnosti
 - $\Delta_{m-1} > \Delta_m$ pri valutni zamenjavi za umikanje likvidnosti
- $dod\%(\Delta_m)$ = odstotek dodelitve pri mejni kotaciji swap točk
- $dod(\Delta_s)_i$ = dodelitev i-ti nasprotni stranki pri s-ti kotaciji swap točke
- dod_i = skupni znesek, dodeljen i-ti nasprotni stranki

- vrsta operacije;
- dospelost operacije;
- skupni znesek protiponudb s strani nasprotnih strank Eurosistema;
- število ponudnikov;
- valute, uporabljene v operaciji (pri valutnih zamenjavah);
- skupni dodeljeni znesek;
- odstotek dodelitve (pri avkcijah s fiksno mero);

- promptni devizni tečaj (pri valutnih zamenjavah);
- mejna obrestna mera/cena/swap točke in odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri/ceni/swap točkah (pri avkcijah z variabilno mero);
- najnižja licitirana obrestna mera/cena/swap točke, najvišja licitirana obrestna mera/cena/swap točke in tehtana povprečna obrestna mera/cena/swap točke dodelitve (pri avkcijah ameriškega tipa);
- datum začetka in datum dospelosti operacije (če je predvideno) ali datum valute in datum dospelosti instrumenta (pri izdaji dolžniških certifikatov);
- minimalni posamezni znesek dodelitve (če je predvideno);
- minimalni odstotek dodelitve (če je predvideno);
- nominalna vrednost certifikatov (pri izdaji dolžniških certifikatov);
- ISIN koda izdaje (pri izdaji dolžniških certifikatov).

Nacionalne centralne banke obvestijo uspešne ponudnike o rezultatih dodelitve neposredno.

5.2 POSTOPKI ZA DVOSTRANSKE OPERACIJE

SPLOŠEN OPIS

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo operacije na podlagi dvostranskih postopkov.¹⁰ Ti postopki se lahko uporabljajo za operacije finega uravnavanja na odprtem trgu in strukturne dokončne operacije. V širšem smislu so opredeljeni kot katerikoli postopki, v katerih Eurosistem izvede transakcijo z eno ali več nasprotnimi strankami brez uporabe avkcijskega postopka. Tu lahko razlikujemo med dvema različnima vrstama dvostranskih postopkov: operacije, pri katerih Eurosistem neposredno stopi v stik z nasprotnimi strankami, in

operacije, ki se izvajajo prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov.

NEPOSREDEN STIK Z NASPROTNIMI STRANKAMI

Pri tem postopku nacionalne centralne banke neposredno stopijo v stik z eno ali več domačimi nasprotnimi strankami, izbrano(-imi) v skladu z merili iz poglavja 2.2. V skladu z natančnimi navodili ECB se nacionalne centralne banke odločijo, ali bodo sklenile posel z nasprotnimi strankami. Transakcije se poravnajo prek nacionalnih centralnih bank.

Če bi Svet ECB odločil, da lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije izvaja tudi sama ECB (ali ena ali več nacionalnih centralnih bank, ki bi delovale kot operativna enota ECB), bi se postopki za tovrstne operacije ustrezno prilagodili. V tem primeru bi ECB (ali nacionalna(-e) centralna(-e) banka(-e) v vlogi operativne enote ECB) neposredno stopila v stik z eno ali več nasprotnimi strankami v euroobmočju, izbranimi v skladu z merili iz poglavja 2.2. ECB (ali nacionalna(-e) centralna(-e) banka(-e) v vlogi operativne enote ECB) bi se odločila, ali bo sklenila posel z nasprotnimi strankami. Transakcije bi se kljub temu poravnale decentralizirano prek nacionalnih centralnih bank.

Dvostranske operacije prek neposrednega stika z nasprotnimi strankami se lahko uporabijo za povratne transakcije, dokončne transakcije, valutne zamenjave in zbiranje vezanih vlog.

OPERACIJE, IZVEDENE PREK BORZ VREDNOSTNIH PAPIRJEV IN TRŽNIH POSREDNIKOV

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo dokončne transakcije prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov. Pri teh operacijah krog nasprotnih strank ni vnaprej omejen, postopki pa so prilagojeni tržnim običajem, ki veljajo za dolžniške instrumente, za katere se sklepajo posli. Svet ECB lahko odloči, da v izrednih okoliščinah ECB sama (ali ena ali več nacionalnih centralnih bank v vlogi

¹⁰ Svet ECB lahko odloči, da v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja lahko izvaja tudi sama ECB.

operativne enote ECB) izvaja dokončne operacije finega uravnavanja prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov.

NAJAVA DVOSTRANSKIH OPERACIJ

Dvostranske operacije se običajno vnaprej javno ne najavijo. Poleg tega se lahko ECB odloči, da rezultatov dvostranskih operacij ne bo javno objavila.

DELOVNI DNEVI

ECB se lahko odloči, da bo dvostranske operacije finega uravnavanja izvedla na katerikoli delovni dan Eurosistema. V teh operacijah sodelujejo samo nacionalne centralne banke držav članic, v katerih so trgovni dan, dan poravnave in dan izplačila delovni dnevi nacionalne centralne banke.

Dokončne dvostranske operacije za strukturne namene se običajno izvajajo in poravnava samo na dneve, ki so delovni dnevi nacionalne centralne banke v vseh državah članicah.

5.3 POSTOPKI PORAVNAVE

5.3.1 SPLOŠEN OPIS

Denarne transakcije, povezane z uporabo odprtih ponudb Eurosistema ali s sodelovanjem v operacijah odprtega trga, se poravnajo prek računov nasprotnih strank pri nacionalnih centralnih bankah (ali prek računov poravnalnih bank udeleženk sistema TARGET). Denarne

transakcije se poravnajo šele po (ali ob) dokončnem prenosu primernega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev operacije. To pomeni, da je treba primerno finančno premoženje bodisi vnaprej deponirati na skrbniškem računu pri nacionalni centralni banki bodisi poravnati na podlagi sistema dostave proti plačilu pri ustrezni nacionalni centralni banki. Prenos primernega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev se izvrši prek računov za poravnavo poslov z vrednostnimi papirji nasprotnih strank pri poravnalnih sistemih vrednostnih papirjev (PSVP), ki izpolnjujejo minimalne zahteve ECB.¹¹ Nasprotne stranke brez skrbniškega računa pri nacionalni centralni banki ali brez računa za poravnavo poslov z vrednostnimi papirji pri PSVP, ki izpolnjuje minimalne zahteve ECB, lahko transakcije s primernim finančnim premoženjem poravnajo prek računa za poravnavo poslov z vrednostnimi papirji ali skrbniškega računa korespondenčne kreditne institucije.

Ostale določbe v zvezi s postopki poravnave so opredeljene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke (ali ECB) za posamezne instrumente denarne politike. Postopki poravnave v posameznih nacionalnih centralnih bankah se lahko zaradi

¹¹ Opis standardov za uporabo primernih poravnalnih sistemov vrednostnih papirjev (PSVP) v euroobmočju in ažuriran seznam primernih povezav med temi sistemi je na spletni strani ECB (www.ecb.int).

Tabela 3 Običajni datumi poravnave za operacije odprtega trga Eurosistema

Instrument monetarne politike	Datum poravnave pri standardnih avkcijah	Datum poravnave pri hitrih avkcijah ali dvostranskih postopkih
Povratne transakcije	T+1 ²⁾	T
Dokončne transakcije	–	V skladu s tržnimi običaji na trgu finančnega premoženja za zavarovanje terjatev
Izdaja dolžniških certifikatov	T+1	–
Začasni nakupi/prodaje deviz	–	T, T+1 ali T+2
Zbiranje vezanih depozitov	–	T

1) T se nanaša na trgovni dan. Datum poravnave je na delovni dan Eurosistema.

2) Če običajni datum poravnave za operacije glavnega ali dolgoročnejšega refinanciranja sovpada z državnim praznikom, lahko ECB določi drug datum poravnave, z možnostjo poravnave istega dne. Datumi poravnave za operacije glavnega ali dolgoročnejšega refinanciranja se določijo vnaprej v koledarju avkcij Eurosistema (glej poglavje 5.1.2).

različnih nacionalnih zakonodaj in operativnih praks med seboj nekoliko razlikujejo.

5.3.2 PORAVNAVA OPERACIJ ODPRTEGA TRGA

Operacije odprtega trga na podlagi standardnih avkcij (tj. operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja in strukturne operacije) se običajno poravnajo na prvi dan po trgovalnem dnevu, ko so odprti vsi ustrezni nacionalni sistemi BPRČ in vsi ustrezni poravnalni sistemi vrednostnih papirjev (PSVP). Eurosistem si načeloma prizadeva poravnati transakcije v zvezi s svojimi operacijami odprtega trga istočasno v vseh državah članicah z vsemi nasprotnimi strankami, ki so zagotovile zadostno primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev. Vendar se lahko zaradi operativnih omejitev in tehničnih značilnosti sistemov PSVP časovna razporeditev na dan poravnave operacij odprtega trga znotraj euroobmočja med seboj razlikuje. Čas poravnave operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja običajno sovпада s časom vračila prejšnje operacije z ustrezno dospelostjo.

Eurosistem si prizadeva operacije odprtega trga na podlagi hitrih avkcij in dvostranskih postopkov poravnati na trgovalni dan. Vendar lahko Eurosistem v teh operacijah zaradi operativnih razlogov, zlasti pri dokončnih transakcijah (za namene finega uravnavanja in strukturne namene) in valutnih zamenjavah, občasno določi druge datume poravnave (glej tabelo 3).

5.3.3 POSTOPKI OB KONCU DNEVA

Postopki ob koncu dneva so opredeljeni v dokumentaciji v zvezi z nacionalnimi sistemi BPRČ in sistemom TARGET. Praviloma je čas zaprtja sistema TARGET 18.00 ura po času ECB (srednjeevropski čas). Po času zaprtja se nadaljnji plačilni nalogi za obdelavo v nacionalnih sistemih BPRČ ne sprejemajo, čeprav so preostali plačilni nalogi, ki so bili sprejeti pred časom zaprtja, še vedno v obdelavi. Nasprotne stranke morajo zahtevek za dostop do mejnega posojila ali mejnega depozita

predložiti ustrezni nacionalni centralni banki najpozneje 30 minut po dejanskem zaprtju sistema TARGET.¹²

Negativna stanja na poravnalnih računih primernih nasprotnih strank (v nacionalnih sistemih BPRČ), ki ostanejo po zaključku kontrolnih postopkov ob koncu dneva, se avtomatsko štejejo kot zahtevek za dostop do mejnega posojanja (glej poglavje 4.1)

¹² Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprtih ponudb Eurosistema se na zadnji delovni dan Eurosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv podaljša za dodatnih 30 minut.

POGLAVJE 6

PRIMERNO FINANČNO PREMOŽENJE ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

6.1 SPLOŠEN OPIS

Člen 18.1 Statuta ESCB dovoljuje, da ECB in nacionalne centralne banke sklepajo posle na finančnih trgih z dokončnimi ali začasnimi nakupi in prodajami finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, in zahteva, da vse kreditne operacije Eurosistema temeljijo na primernih zavarovanjih. Zato vse operacije Eurosistema za povečevanje likvidnosti temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev, ki ga zagotovijo nasprotni stranke bodisi v obliki prenosa lastništva, zastave, odstopa terjatev v zavarovanje ali spremenljivega zavarovanja primernega finančnega premoženja.¹

Za zaščito Eurosistema pred izgubami v njegovih operacijah denarne politike in za zagotovitev enake obravnave nasprotnih strank, kakor tudi za povečanje poslovne učinkovitosti in preglednosti, mora finančno premoženje za zavarovanje terjatev izpolnjevati določena merila, da bi bilo primerno za operacije denarne politike Eurosistema. Eurosistem je razvil enoten okvir primernega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki je skupen za vse kreditne operacije Eurosistema. Enoten okvir (imenuje se tudi „enotna lista“) začne veljati 1. januarja 2007 in bo nadomestil sistem z dvema listama, ki je veljal od začetka ekonomske in monetarne unije ter bo postopno ukinjen do 31. marca 2007.²

Enotni okvir obsega dva različna razreda finančnega premoženja, in sicer tržno finančno premoženje in netržno finančno premoženje. Med obema razredoma ni razlik glede kakovosti finančnega premoženja in njegove primernosti za različne vrste operacij denarne politike Eurosistema, razen dejstva, da se netržno finančno premoženje v Eurosistemu ne uporablja za dokončne transakcije. Premoženje, ki je primerno za operacije denarne politike Eurosistema, se lahko uporablja tudi kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev za posojila čez dan.

Merila primernosti za oba razreda finančnega premoženja so poenotena za celotno euroobmočje³ in so opisana v poglavju 6.2. Da bi zagotovili, da oba razreda finančnega premoženja izpolnjujeta enake bonitetne standarde, je Eurosistem vzpostavil bonitetni okvir Eurosistema (ECAF), ki temelji na različnih bonitetnih virih. Postopki in pravila, s katerimi Eurosistem ugotavlja in nadzira zahtevane „visoke bonitetne standarde“ za vse primerno finančno premoženje, so opisana v poglavju 6.3. Ukrepi za obvladovanje tveganj in načela vrednotenja, ki veljajo za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, so razložena v poglavjih 6.4 in 6.5. Nasprotni stranke Eurosistema lahko uporabijo primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev tudi preko meje (glej poglavje 6.6).

6.2 OPREDELITEV PRIMERNOSTI FINANČNEGA PREMOŽENJE ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

ECB oblikuje, vzdržuje in objavlja listo primernega tržnega finančnega premoženja.⁴ ECB za netržno finančno premoženje ne bo

- 1 Tudi dokončne in povratne transakcije odprtega trga za zmanjševanje likvidnosti temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev. Za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, uporabljeno v povratnih transakcijah odprtega trga za zmanjševanje likvidnosti, so merila primernosti enaka tistim, ki veljajo za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki se uporablja v povratnih transakcijah odprtega trga za povečevanje likvidnosti. Pri operacijah za zmanjševanje likvidnosti pa se odbitki pri vrednotenju ne uporabljajo.
- 2 Finančno premoženje z liste 2, ki ne izpolnjuje meril primernosti za uvrstitev v enotni okvir primernega finančnega premoženja, bo še naprej primerno do 31. maja 2007, s tem povezani odbitki za finančno premoženje z liste 2 (kot je opisano v Splošni dokumentaciji, objavljeni februarja 2005) pa se bodo do tega datuma še naprej uporabljali. Svet ECB je ravno tako sklenil, da enote francoskih *fonds communs de créances* (FCCs), vključene na listo 1, ostanejo primerne v prehodnem obdobju do 31. decembra 2008.
- 3 Za določen razred netržnega finančnega premoženja (bančna posojila) velja vmesno obdobje do 31. decembra 2011. V tem obdobju se lahko nekatera merila primernosti in operativna merila znotraj euroobmočja razlikujejo (glej poglavje 6.2.2).
- 4 Lista je objavljena na spletni strani ECB (www.ecb.int) in se dnevno dopolnjuje. Tržno finančno premoženje, ki ga izdajo nefinančne družbe, ki nimajo bonitetne ocene katere od zunanjih bonitetnih institucij (ECAI) glede izdaje, izdajatelja ali garanta, ni vključeno na javno listo primernega tržnega finančnega premoženja. Status primernosti za te dolžniške instrumente je odvisen od bonitetne ocene bonitetnega vira, ki ga izbere posamezna nasprotna stranka v skladu s pravili ECAF, ki veljajo za bančna posojila, kakor je opisano v poglavju 6.3.3.

POGLAVJE 6

Primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev

objavljala niti liste primernega finančnega premoženja niti liste primernih dolžnikov/garantov.

6.2.1 MERILA PRIMERNOSTI ZA TRŽNO FINANČNO PREMOŽENJE

Dolžniški certifikati, ki jih je izdala ECB, ter vsi dolžniški certifikati, ki so jih izdale nacionalne centralne banke Eurosistema pred uvedbo eura v svoji državi članici, so primerni.

Pri določanju primernosti drugega tržnega finančnega premoženja se uporabljajo naslednja merila primernosti (glej tudi tabelo 4).

VRSTA FINANČNEGA PREMOŽENJA

Biti mora *dolžniški instrument*, ki ima:

- (a) fiksen, brezpogojni znesek glavnice;
- (b) kupon, ki ne more povzročiti negativnega denarnega toka. Poleg tega mora biti kupon eden od naslednjih: (i) brezkuponski instrument; (ii) kupon s fiksno obrestno mero; ali (iii) kupon z variabilno obrestno mero, vezano na referenčno obrestno mero. Kupon je lahko vezan na spremembo bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so primerne tudi obveznice, ki so indeksirane na inflacijo.

Te značilnosti morajo biti ohranjene do dokončnega odplačila obveznosti. Dolžniški instrumenti ne smejo dati pravice do glavnice in/ali obresti, ki so podrejene pravicam imetnikov drugih dolžniških instrumentov istega izdajatelja.

Zahteva (a) ne velja za *kolateralizirane vrednostne papirje*, razen za obveznice, ki jih izdajo kreditne institucije v skladu z merili, določenimi v členu 22(4) Direktive UCITS⁵ („krite bančne obveznice“). Eurosistem ocenjuje primernost kolateraliziranih vrednostnih papirjev, razen kritih bančnih obveznic, po naslednjih merilih.

Finančno premoženje, ki ustvarja denarni tok, s katerim se zavaruje kolateralizirane vrednostne papirje:

- (a) mora nosilec s posebnim namenom pri listinjenju zakonito pridobiti od originatorja ali posrednika v skladu s predpisi države članice na način, ki ga Eurosistem šteje za „pravo prodajo“, izvršljivo proti tretjim osebam, finančno premoženje pa mora biti tudi zunaj dosega originatorja in njegovih upnikov, tudi v primeru originatorjeve insolventnosti;
- (b) ne sme vsebovati, v celoti ali delno, dejansko ali potencialno, kreditnih zapisov ali podobnih terjatev, ki bi izhajale iz prenosa kreditnega tveganja z izvedenimi kreditnimi finančnimi instrumenti.

Finančno premoženje je primerno, če znotraj strukturirane izdaje tranša (ali podtranša) ni podrejena drugim tranšam iste izdaje. Šteje se, da tranša (ali podtranša) ni podrejena drugim tranšam (ali podtranšam) iste izdaje in je nadrejena („senior“), če ima – v skladu z vrstnim redom poplačila, ki se uporabi po dostavi obvestila o izvršbi, kot je določen v prospektu – ta tranša (ali podtranša) prednost pred drugimi tranšami ali podtranšami glede prejema plačila (glavnice in obresti) oziroma zadnja utrpi škodo v zvezi s finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev.

Eurosistem si pridržuje pravico, da od posameznih tretjih oseb (kot so izdajatelj, originator ali organizator) zahteva kakršno koli pojasnilo in/ali pravno potrditev, za katero šteje, da je potrebna za oceno primernosti kolateraliziranih vrednostnih papirjev.

BONITETNI STANDARD

Dolžniški instrument mora izpolnjevati visoke bonitetne standarde, ki so opredeljeni v pravilih

⁵ Direktiva Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (UL L 375 z dne 31. decembra 1985, stran 3), kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2005/1/ES (UL L 79 z dne 24. marca 2005, stran 9).

ECAF za tržno finančno premoženje, kakor je opisano v poglavju 6.3.2.

KRAJ IZDAJE

Dolžniški instrument mora biti deponiran/registriran (izdan) v EGP pri centralni banki ali pri centralnem registru vrednostnih papirjev (CRVP), ki izpolnjuje minimalne standarde, določene s strani ECB.⁶ Če tržni dolžniški instrument izda nefinančna družba,⁷ katere bonitete ni ocenila sprejeta zunanja bonitetna institucija (ECAI), mora biti kraj izdaje euroobmočje.

POSTOPKI PORAVNAVE

Dolžniški instrument mora biti prenosljiv v nematerializirani obliki. Hraniti in poravnati se mora v euroobmočju prek računa, odprtega pri Eurosistemu ali pri poravnalnem sistemu vrednostnih papirjev (PSVP), ki izpolnjuje standarde, določene s strani ECB, tako da obliko in vsebino ter realizacijo ureja zakonodaja države članice euroobmočja.

Če CRVP, kjer se finančno premoženje izda, in PSVP, kjer se poravnava, nista ista ustanova, morata biti obe ustanovi med seboj povezani na način, ki ga odobri ECB.⁸

PRIMERNI TRGI

Dolžniški instrument mora biti sprejet v trgovanje na organiziranem trgu, kot je določeno v Direktivi 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih s finančnimi instrumenti,⁹ ali pa se mora z njim trgovati na nekaterih neorganiziranih trgih, katerih primernost določa ECB.¹⁰ Ocena neorganiziranih trgov, ki jo pripravlja Eurosistem, temelji na treh načelih – varnost, transparentnost in dostopnost.¹¹

VRSTA IZDAJATELJA/GARANTA

Dolžniški instrument lahko izdajo ali zanj jamčijo centralne banke, osebe javnega sektorja, osebe zasebnega sektorja ali mednarodne oziroma nadnacionalne institucije. Dolžniški instrumenti, razen kritih bančnih obveznic, ki so jih izdale kreditne institucije, so primerni,

samo če so sprejeti v trgovanje na organiziranem trgu, kot je opredeljeno zgoraj.

KRAJ USTANOVITVE IZDAJATELJA/GARANTA

Izdajatelj mora biti ustanovljen v EGP ali eni od držav G-10 zunaj EGP¹². V slednjem primeru se dolžniški instrumenti štejejo za primerne, samo če se Eurosistem prepriča, da bodo njegove pravice ustrezno zaščitene v okviru zakonodaj zadevne države G-10 zunaj EGP na način, ki ga določa Eurosistem. V ta namen bo treba, preden se finančno premoženje obravnava kot primerno, priskrbeti pravno oceno, ki je po obliki in vsebini sprejemljiva za Eurosistem. V primeru kolateraliziranega vrednostnega papirja mora biti izdajatelj ustanovljen v EGP.

Garant mora biti ustanovljen v EGP.

6 Da bi bili primerni, morajo biti mednarodni dolžniški vrednostni papirji v globalni prinosniški obliki od 1. januarja 2007 dalje izdani v obliki novih svetovnih zadolžnic (New Global Notes, NGN) in morajo biti deponirani pri skupnem varuhu, ki je mednarodni register vrednostnih papirjev ali, kjer je to primerno, CRVP, ki izpolnjuje minimalne standarde, določene s strani ECB. Mednarodni dolžniški vrednostni papirji v globalni prinosniški obliki, ki so bili izdani v obliki klasičnih svetovnih zadolžnic (Classical Global Notes, CGN) pred 1. januarjem 2007, ter zamenljivi vrednostni papirji, ki so bili izdani pod isto ISIN kodo na ta datum ali po njem, ostanejo primerni do dospelosti.

7 Nefinančne družbe so opredeljene v Evropskem sistemu računov 1995 (ESR 95).

8 Opis standardov za uporabo primernih poravnalnih sistemov vrednostnih papirjev (PSVP) v euroobmočju in ažuriran seznam primernih povezav med temi sistemi je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int).

9 UL L 145 z dne 30. aprila 2004, stran 1.

10 Seznam sprejemljivih neorganiziranih trgov je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int) in je dopolnjen vsaj enkrat na leto.

11 Eurosistem opredeljuje „varnost“, „transparentnost“ in „dostopnost“ izključno z vidika izvajanja funkcije Eurosistema za upravljanje zavarovanja. Cilj izbirnega procesa ni ocenjevati temeljne kakovosti različnih trgov. Načela so naslednja. *Varnost* pomeni gotovost v zvezi s transakcijami, predvsem gotovost glede veljavnosti in izvršljivosti transakcij. *Transparentnost* pomeni nemoten dostop do podatkov o pravilih poslovanja in delovanja trga, finančnih značilnostih premoženja, mehanizmu oblikovanja cen ter o ustreznih cenah in količinah (kotacije, obrestne mere, obseg trgovanja, nedospeli znesek vrednostnih papirjev itd.). *Dostopnost* se nanaša na zmožnost Eurosistema, da sodeluje na trgu in da ima dostop do njega; trg je dostopen za namene upravljanja zavarovanj, če njegova pravila poslovanja in delovanja omogočata Eurosistemu, da pride do informacij in da opravlja transakcije iz tega naslova.

12 Države G-10 zunaj EGP so trenutno ZDA, Kanada, Japonska in Švica.

Mednarodne ali nadnacionalne institucije so primerni izdajatelji/garanti, ne glede na kraj njihove ustanovitve. Če tržni dolžniški instrument izda nefinančna družba, katere bonitete ni ocenila zunanja bonitetna institucija (ECAI), mora biti izdajatelj/garant ustanovljen v euroobmočju.

VALUTA DENOMINACIJE

Dolžniški instrument mora biti denominiran v eurih.¹³

6.2.2 MERILA PRIMERNOSTI ZA NETRŽNO FINANČNO PREMOŽENJE

V enotnem okviru primernega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev sta kot zavarovanje primerni dve vrsti netržnega finančnega premoženja: bančna posojila in netržni hipotekarni dolžniški instrumenti (RMBD).¹⁴

BANČNA POSOJILA

Da bi bilo primerno, mora bančno posojilo¹⁵ izpolnjevati naslednja *merila primernosti* (glej tudi tabelo 4).

- *Vrsta finančnega premoženja.* Biti mora bančno posojilo, ki je dolžniška obveznost dolžnika do nasprotne stranke Eurosistema. Bančna posojila s postopnim odplačevanjem glavnice (kjer se glavnica in obresti odplačujejo po vnaprej določenem načrtu) so ravno tako ustrezna. Neizkoriščene kreditne linije (npr. neizkoriščen del revolving posojila), prekoračitve stanja na tekočem računu in akreditivi (ki dovoljujejo uporabo kredita, vendar sami po sebi niso bančna posojila) niso primerni. Delež institucije v sindikatu pri sindiciranem posojilu se šteje kot primerno bančno posojilo. Pri bančnih posojilih pravica iz naslova plačil glavnice oziroma obresti ne sme biti podrejena pravici imetnika drugih bančnih posojil ali dolžniških instrumentov istega izdajatelja.

Bančno posojilo mora imeti (a) fiksen, brezpogojni znesek glavnice ter (b) obrestno

mero, ki ne more povzročiti negativnega denarnega toka. Poleg tega mora biti obrestna mera ena od naslednjih: (i) kot pri brezakuponskih instrumentih; (ii) fiksna ali (iii) spremenljiva obrestna mera, vezana na referenčno obrestno mero. Te značilnosti morajo biti ohranjene do dokončnega odplačila obveznosti.

- *Vrsta dolžnika/garanta.* Primerni dolžniki ali garanti so nefinančne družbe,¹⁶ osebe javnega sektorja ter mednarodne in nadnacionalne institucije. Vsak dolžnik je individualno in posamično odgovoren za celotno odplačilo zadevnega bančnega posojila (sodolžniki, ki so skupno odgovorni za posamezno bančno posojilo, so izključeni).
- *Kraj ustanovitve dolžnika/garanta.* Dolžnik/garant mora biti ustanovljen v euroobmočju. Ta zahteva ne velja za mednarodne in nadnacionalne institucije.
- *Bonitetni standard.* Kakovost bančnega posojila se oceni prek osnovne kreditne sposobnosti dolžnika/garanta. Bančna posojila morajo zadovoljiti visoke bonitetne standarde, ki so opredeljeni v pravilih bonitetnega okvira Eurosistema (ECAI) za tržno finančno premoženje, kakor je opisano v poglavju 6.3.3.
- *Najmanjši znesek.* Ko nasprotna stranka predloži bančno posojilo kot zavarovanje (mobilizacija), mora znesek posojila dosegati najnižji prag. V prehodnem

¹³ Izraženo dejansko v eurih ali v nacionalnih denominacijah eura.

¹⁴ Med 1. januarjem 2007 in 31. decembrom 2011 bo za bančna posojila veljala prehodna ureditev, ki bo vsaki nacionalni centralni banki omogočala, da določi najnižji prag zneska bančnega posojila, primerne za zavarovanje terjatev (razen čezmejne uporabe), in preuči morebitno uvedbo provizij za opravljene posle. S 1. januarjem 2012 bo začela veljati enotna ureditev.

¹⁵ *Schuldscheindarlehen* in nizozemske vpisane zasebne terjatve do države ali drugih primernih dolžnikov, ki imajo državno jamstvo (npr. stanovanjske zadruge), se štejejo, da so enakovredne bančnim posojilom.

¹⁶ Kot je opredeljeno v ESR 95.

obdobju (od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2011) lahko vsaka nacionalna centralna banka za domača bančna posojila uporablja tak najmanjši znesek, kot ga določi sama. Za čezmejno uporabo posojil v tem obdobju velja skupni najnižji prag v višini 500.000 EUR.¹⁷ S 1. januarjem 2012 bo za vsa bančna posojila v celotnem euroobmočju veljal enotni najnižji prag v višini 500.000 EUR.

- *Postopki upravljanja.* Bančna posojila je treba upravljati v skladu s postopki Eurosistema, kakor so določeni v ustrezni nacionalni dokumentaciji.
- *Predpisi, ki urejajo to področje.* Posojilno pogodbo kakor tudi pogodbo med nasprotno stranko in nacionalno centralno banko o mobilizaciji bančnega posojila kot zavarovanje („pogodba o mobilizaciji“), mora urejati zakonodaja države članice, ki je del euroobmočja. Poleg tega skupno število različnih predpisov, ki se uporabljajo za (i) nasprotno stranko, (ii) upnika; (iii) dolžnika, (iv) garanta (če je predvideno), (v) posojilno pogodbo in (vi) pogodbo o mobilizaciji, ne sme biti več kot dva.
- *Valuta denominacije.* Bančna posojila morajo biti denominirana v eurih.¹⁸

NETRŽNI HIPOTEKARNI DOLŽNIŠKI INSTRUMENTI (RMBD)

Za te instrumente veljajo naslednja merila primernosti (glej tudi tabelo 4).

- *Vrsta finančnega premoženja.* Biti mora dolžniški instrument (zadolžnica ali menica), ki je zavarovan s skladom stanovanjskih hipotek in ni v celoti listinjen. Treba je zagotoviti možnost zamenjave finančnega premoženja v zavarovalnem skladu, hkrati pa mora biti vzpostavljen mehanizem, ki Eurosistemu omogoča, da ima prednost pred drugimi upniki, razen tistimi, ki so zaradi javnega interesa izvzeti.¹⁹

Netržni hipotekarni dolžniški instrumenti morajo imeti (a) fiksen, brezpogojni znesek glavnice ter (b) obrestno mero, ki ne more povzročiti negativnega denarnega toka.

- *Bonitetni standard.* Netržni hipotekarni dolžniški instrumenti morajo zadovoljiti visoke bonitetne standarde, ki so ocenjeni s pomočjo tistega dela bonitetnega okvira Eurosistema (ECAFE), ki velja za netržne hipotekarne dolžniške instrumente, kakor je opisano v poglavju 6.3.3.
- *Vrsta izdajatelja.* Primerni izdajatelji so kreditne institucije, ki so primerne nasprotne stranke.
- *Kraj ustanovitve izdajatelja.* Izdajatelj mora biti ustanovljen v euroobmočju.
- *Postopki upravljanja.* Netržne hipotekarne dolžniške instrumente je treba upravljati v skladu s postopki Eurosistema, kakor so določeni v ustrezni nacionalni dokumentaciji.
- *Valuta denominacije.* Netržni hipotekarni dolžniški instrumenti morajo biti denominirani v eurih.²⁰

6.2.3 DODATNE ZAHTEVE GLEDE UPORABE PRIMERNEGA FINANČNEGA PREMOŽENJA

DODATNE PRAVNE ZAHTEVE ZA BANČNA POSOJILA

Da bi zagotovili vzpostavitev učinkovitega zavarovanja z bančnim posojilom ter hitro realizacijo bančnega posojila v primeru neplačila nasprotne stranke, je treba izpolniti dodatne pravne zahteve. Te zahteve se nanašajo na:

- preveritev, da bančno posojilo obstaja;

¹⁷ Banque Centrale du Luxembourg (BcL) bo za čezmejno uporabo posojil začela uporabljati skupni najnižji prag najkasneje 1. januarja 2008. Do takrat bo BcL uporabljala najnižji prag v višini 1.000.000 EUR.

¹⁸ Glej opombo 13 v tem poglavju.

¹⁹ V tem razredu finančnega premoženja so trenutno le irske hipotekarne zadolžnice.

²⁰ Glej opombo 13 v tem poglavju.

- obvestitev dolžnika o mobilizaciji posojila oziroma o vpisu takšne mobilizacije;
- odsotnost omejitev, povezanih z bančno tajnostjo in zaupnostjo;
- odsotnost omejitev glede mobilizacije posojila;
- odsotnost omejitev glede realizacije bančne posojila.

Te pravne zahteve so vsebinsko opisane v prilogi 7. Dodatne podrobnosti o posebnih značilnostih nacionalne sodne pristojnosti so predstavljene v ustrezni nacionalni dokumentaciji.

PRAVILA GLEDE UPORABE PRIMERNEGA FINANČNEGA PREMOŽENJA

Tržno finančno premoženje se lahko uporabi za vse operacije denarne politike, ki temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev, tj. povratne in dokončne transakcije odprtega trga in odprto ponudbo mejnega posojila. Netržno finančno premoženje se lahko uporabi kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev pri povratnih transakcijah odprtega trga ter pri odprti ponudbi mejnega posojila. Ne uporablja se pri dokončnih transakcijah Eurosistema. Vse tržno in netržno finančno premoženje se lahko uporabi tudi kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev za posojila čez dan.

Ne glede na to, ali tržno in netržno finančno premoženje izpolnjuje merila primernosti, nasprotna stranka ne sme kot zavarovanje predložiti finančnega premoženja, ki ga je izdala in zanj jamči sama oziroma katera koli druga pravna oseba, s katero je nasprotna stranka v tesni povezavi.²¹

„Tesne povezave“ pomenijo stanje, ko je nasprotna stranka povezana z izdajateljem/dolžnikom/garantom primerneega finančnega premoženja zaradi naslednjega dejstva:

- (i) nasprotna stranka ima v lasti 20% ali več kapitala izdajatelja/dolžnika/garanta

oziroma eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima nasprotna stranka v lasti večino kapitala, ima(-jo) v lasti 20% ali več kapitala izdajatelja/dolžnika/garanta oziroma nasprotna stranka in eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima nasprotna stranka v lasti večino kapitala, ima(-jo) skupaj v lasti 20% ali več kapitala izdajatelja/dolžnika/garanta; ali

- (ii) izdajatelj/dolžnik/garant ima v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke oziroma eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima izdajatelj/dolžnik/garant v lasti večino kapitala, ima(-jo) v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke oziroma izdajatelj/dolžnik/garant in eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima izdajatelj/dolžnik/garant v lasti večino kapitala, ima(-jo) skupaj v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke; ali

- (iii) tretja oseba ima v lasti večino kapitala nasprotne stranke in večino kapitala izdajatelja/dolžnika/garanta, in sicer bodisi neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij, v katerem(-ih) ima ta tretja oseba v lasti večino kapitala.

Zgornja določba o tesnih povezavah ne velja za: (a) tesne povezave med nasprotno stranko in državnimi institucijami držav EGP (vključno s primerom, ko je državna institucija garant izdajatelja/dolžnika/garanta); (b) krite bančne obveznice, ki so izdane v skladu z merili, določenimi v členu 22(4) Direktive UCITS; ali (c) primere, kjer dolžniške instrumente ščitijo posebna pravna varovala, primerljiva s tistimi za instrumente pod točko (b).

²¹ Če nasprotna stranka uporablja finančno premoženje, ki ga zaradi tesne povezave z izdajateljem/dolžnikom/garantom ali zato, ker je to ista oseba, ne sme ali ne sme več uporabljati za zavarovanje neodplačanega posojila, je dolžna nemudoma obvestiti o tem zadevno nacionalno centralno banko. Finančno premoženje se vrednoti po vrednosti nič ob prihodnjem datumu vrednotenja in lahko se sproži poziv h kritju (glej tudi prilogo 6). Poleg tega mora nasprotna stranka čim prej umakniti to finančno premoženje.

Tabela 4 Primerno finančno premoženje za operacije denarne politike Eurosistema

Merila primernosti	Tržno finančno premoženje ¹⁾	Netržno finančno premoženje ²⁾	
Vrsta finančnega premoženja	Dolžniški certifikati ECB Drugi tržni dolžniški instrumenti	Bančna posojila	Netržni hipotekarni dolžniški instrumenti (RMBD)
Bonitetni standard	Finančno premoženje mora izpolnjevati visoke bonitetne standarde. Visoki bonitetni standardi so ocenjeni s pomočjo pravil bonitetnega okvira Eurosistema za tržno finančno premoženje. ³⁾	Dolžnik/garant mora izpolnjevati visoke bonitetne standarde. Boniteta je ocenjena s pomočjo pravil bonitetnega okvira Eurosistema za bančna posojila.	Finančno premoženje mora izpolnjevati visoke bonitetne standarde. Visoki bonitetni standardi so ocenjeni s pomočjo pravil bonitetnega okvira Eurosistema za RMBD.
Kraj izdaje	EGP ³⁾	Se ne uporablja	Se ne uporablja
Poravnava/postopki obdelave	Kraj poravnave: euroobmočje Instrumenti morajo biti centralno registrirani v nematerializirani obliki pri nacionalni centralni banki ali poravnalnem sistemu vrednostnih papirjev, ki izpolnjuje minimalne standarde ECB	Postopki Eurosistema	Postopki Eurosistema
Vrsta izdajatelja/dolžnika/garanta	Centralne banke Javni sektor Zasebni sektor Mednarodne in nadnacionalne institucije	Javni sektor Nefinančne družbe Mednarodne in nadnacionalne institucije	Kreditne institucije
Kraj ustanovitve izdajatelja/dolžnika ali garanta	Izdajatelj ³⁾ : EGP ali države G-10 zunaj EGP Garant ³⁾ : EGP	Euroobmočje	Euroobmočje
Sprejemljivi trgi	Organizirani trgi Neorganizirani trgi, ki jih sprejema ECB	Se ne uporablja	Se ne uporablja
Valuta	Euro	Euro	Euro
Najmanjši znesek	Se ne uporablja	Najnižji prag v času predložitve posojila. Med 1. januarjem 2007 in 31. decembrom 2011: – domača uporaba: izbira NCB; – čezmejna uporaba: enotni prag v višini 500.000 EUR. ⁴⁾ S 1. januarjem 2012: skupni najnižji prag v višini 500.000 EUR na celotnem euroobmočju.	Se ne uporablja
Predpisi, ki urejajo bančna posojila	Se ne uporablja	Zakonodaja, ki ureja posojilno pogodbo in mobilizacijo: zakonodaja države članice euroobmočja. Skupno število različnih zakonodaj, ki se uporabljajo za (i) nasprotno stranko, (ii) upnika, (iii) dolžnika, (iv) garanta (če je predvideno), (v) posojilno pogodbo, (vi) pogodbo o mobilizaciji, ne sme biti več kot dva.	Se ne uporablja
Čezmejna uporaba		Da	Da

1) Podrobnosti so opisane v poglavju 6.2.1.

2) Podrobnosti so opisane v poglavju 6.2.2.

3) Bonitetni standard tržnih dolžniških instrumentov brez bonitetne ocene, ki jih izdajo ali zanj jamčijo nefinančne družbe, je določen na podlagi bonitetnega vira, ki ga izbere posamezna nasprotna stranka v skladu s pravili bonitetnega okvira Eurosistema (ECAFF), ki velja za bančna posojila, kot je opisano v poglavju 6.3.3. V primeru teh tržnih dolžniških instrumentov so bila spremenjena naslednja merila primernosti za tržno finančno premoženje: kraj ustanovitve izdajatelja/garanta: euroobmočje; kraj izdaje: euroobmočje.

4) Banque Centrale du Luxembourg (BcL) bo za čezmejno uporabo posojil začela uporabljati skupni najnižji prag najkasneje 1. januarja 2008. Do takrat bo BcL uporabljala najnižji prag v višini 1.000.000 EUR.

Poleg tega se lahko nacionalne centralne banke odločijo, da ne bodo sprejele naslednjih tržnih ali netržnih instrumentov kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev, kljub temu da so primerni:

- dolžniških instrumentov, ki zapadejo pred datumom dospelosti operacije denarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev;²²
- dolžniških instrumentov, katerih donosi (npr. kuponsko plačilo) zapadejo v obdobju do datuma dospelosti operacije denarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

Vse primerno tržno in netržno finančno premoženje mora biti uporabno v čezmejnih transakcijah na celotnem euroobmočju. Zato morajo imeti vse nasprotne stranke Eurosistema možnost uporabiti primerno finančno premoženje prek povezav s svojimi domačimi poravnalnimi sistemi vrednostnih papirjev (PSVP), ko gre za tržno finančno premoženje, ali prek drugih primernih ureditev za prejemanje posojil od nacionalne centralne banke države članice, v kateri je nasprotna stranka ustanovljena (glej poglavje 6.6).

6.3 BONITETNI OKVIR EUROSISTEMA

6.3.1 OBSEG IN POSAMEZNI ELEMENTI

V bonitetnem okviru Eurosistema (ECAF) so opredeljeni postopki, pravila in načini izvedbe, ki zagotavljajo, da vse primerno finančno premoženje izpolnjuje zahteve Eurosistema glede visokih bonitetnih standardov.

Pri ugotavljanju visokega bonitetnega standarda Eurosistem znotraj splošnega okvira razlikuje med tržnim in netržnim finančnim premoženjem (glej poglavje 6.3.2 in poglavje 6.3.3), s čimer upošteva različno pravno naravo tega premoženja in izboljšuje operativno učinkovitost.

Pri ocenjevanju bonitetnega standarda primernega finančnega premoženja Eurosistem upošteva bonitetne ocene, ki temeljijo na bonitetnem sistemu enega od štirih virov. To so zunanje bonitetne institucije (ECAI), interni bonitetni sistemi nacionalnih centralnih bank (ICAS), interni bonitetni sistemi nasprotnih strank (IRB) ter bonitetna orodja (RT) zunanjih ponudnikov. Poleg tega Eurosistem pri ocenjevanju bonitetnega standarda upošteva tudi institucionalna merila in posebnosti, ki imetniku instrumenta zagotavljajo podobno zaščito, kot so npr. jamstva.

Za določitev minimalnih zahtev glede visokih bonitetnih standardov („bonitetni prag“) Eurosistem uporablja referenčno vrednost, ki je enaka bonitetni oceni „single A“.²³ Eurosistem obravnava verjetnost neplačila za obdobje enega leta v višini 0,10% kot enakovredno bonitetni oceni „single A“, kar se redno preverja. Bonitetni okvir Eurosistema upošteva definicijo dogodka neplačila, kot je določena v direktivi EU o kapitalskih zahtevah.²⁴ Eurosistem za vsako sprejeto zunanjo bonitetno institucijo objavlja najnižjo bonitetno oceno, ki dosega zahtevan bonitetni prag, in jo redno preverja, vendar ne prevzema nobene odgovornosti za svojo oceno zunanje bonitetne institucije.

Eurosistem si pridržuje pravico, da na podlagi informacij, ki so zanj relevantne, ugotovi, ali izdaja, izdajatelj, dolžnik ali garant izpolnjujejo njegove zahteve glede visokih bonitetnih standardov, na podlagi tega pa lahko finančno premoženje tudi zavrne. Če taka zavrnitev

²² Če bi nacionalne centralne banke dovolile uporabo instrumentov z dospelostjo, ki je krajša od operacije denarne politike, za katero služijo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev, bi morale nasprotne stranke nadomestiti to finančno premoženje na datum dospelosti ali pred tem.

²³ „Single A“ pomeni najnižjo dolgoročno oceno „A-“, ki jo dodeli Fitch ali Standard & Poor's, oziroma „A3“, ki jo dodeli Moody's.

²⁴ To obsega Direktivo 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (preoblikovano) (UL L 177 z dne 30. junija 2006, stran 1) in Direktivo 2006/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o kapitalski ustreznosti investicijskih podjetij in kreditnih institucij (preoblikovano) (UL L 177 z dne 30. junija 2006, stran 201).

temelji na informacijah o varnem poslovanju, se te informacije, ki so jih posredovale nasprotni stranke ali nadzorniki, uporabljajo zgolj v obsegu, ki je ustrezen in potreben za izvajanje nalog Eurosistema pri vodenju denarne politike.

Za zagotovitev skladnosti, točnosti in primerljivosti štirih bonitetnih virov, ki se uporabljajo v bonitetnem okviru Eurosistema, je Eurosistem za vsak vir razvil merila primernosti (glej poglavje 6.3.4), njihovo uspešnost pri pripravi bonitetnih ocen pa redno spremlja glede na bonitetni prag (glej poglavje 6.3.5).

6.3.2 IZPOLNJEVANJE VISOKIH BONITETNIH STANDARDOV ZA TRŽNO FINANČNO PREMOŽENJE

Izpolnjevanje visokih bonitetnih standardov za tržno finančno premoženje temelji na izpolnjevanju naslednjih meril.

- *Bonitetna ocena zunanje bonitetne institucije.* Vsaj ena bonitetna ocena sprejete zunanje bonitetne institucije (kot je opisano v poglavju 6.3.4) za izdajo (ali izdajatelja, če te ocene ni) mora dosegati bonitetni prag.^{25, 26} ECB objavlja bonitetni prag za vsako sprejeto zunanjo bonitetno institucijo, kot je navedeno v poglavju 6.3.1.²⁷
- *Jamstva.* Če bonitetna ocena (sprejemljive) zunanje bonitetne institucije za izdajatelja ni na voljo, je mogoče visoke bonitetne standarde ugotoviti na podlagi jamstev, ki jih dajo finančno trdni garanti. Finančna trdnost garanta se oceni na podlagi bonitetnih ocen zunanje bonitetne institucije, ki dosegajo bonitetni prag Eurosistema. Jamstvo mora izpolnjevati naslednje zahteve:
 - jamstvo se obravnava kot sprejemljivo, če garant brezpogojno in nepreklicno jamči za obveznosti izdajatelja v povezavi s plačilom glavnice, obresti in vseh drugih zneskov, ki se morajo na

podlagi dolžniških instrumentov plačati njihovim imetnikom, dokler niso v celoti poravnani;

- jamstvo se mora plačati na prvi poziv (neodvisno od osnovne dolžniške obveznosti). Jamstva, ki jih zagotavljajo osebe javnega prava, upravičene do obračunavanja davkov, morajo biti plačljiva bodisi na prvi poziv bodisi morajo kako drugače zagotavljati takojšnje in pravočasno izplačilo po neplačilu obveznosti. Obveznosti garanta iz jamstva se morajo obravnavati vsaj enako in sorazmerno (*pari passu*) z vsemi drugimi nezavarovanimi obveznostmi garanta;
- jamstvo mora urejati zakonodaja države članice EU in mora biti zakonsko veljavno, zavezujoče in izvršljivo do garanta;
- pravno potrditev v zvezi s pravno veljavnostjo, zavezujočim učinkom in izvršljivostjo jamstva je treba predložiti v takšni obliki in vsebini, ki je sprejemljiva za Eurosistem, preden se premoženje, na katerega se jamstvo nanaša, lahko obravnava kot primerno. Če je garant ustanovljen v okviru zakonodaje, ki ni tista, ki ureja jamstvo, potrjuje pravna potrditev tudi, da je jamstvo veljavno in izvršljivo na podlagi zakona, ki ureja ustanovitev garanta. Pravno potrditev je treba predložiti v pregled nacionalni centralni banki, ki poroča določeno finančno premoženja,

25 Če za istega izdajatelja/dolžnika ali garanta obstaja več bonitetnih ocen zunanjih bonitetnih institucij ali so si te ocene nasprotujoče, velja pravilo prve najboljše ocene (tj. najboljša razpoložljiva ocena zunanje bonitetne institucije).

26 Za krite bančne obveznice se šteje, da izpolnjujejo visoke bonitetne standarde ne glede na pravila, ki so opisana v merilih o bonitetnih ocenah zunanjih bonitetnih institucij, če v celoti izpolnjujejo merila iz člena 22(4) Direktive UCITS.

27 Te informacije so objavljene na spletni strani ECB (www.ecb.int).

Tabela 5 Implicitna bonitetna ocena za izdajatelja, dolžnika ali garanta, ki je enota regionalne ravni države, lokalna oblast ali oseba javnega sektorja brez bonitetne ocene zunanje bonitetne institucije

	Razporeditev izdajateljev, dolžnikov ali garantov po direktivi o kapitalskih zahtevah	Izpeljava implicitne bonitetne ocene znotraj bonitetnega okvira Eurosistema za izdajatelja, dolžnika ali garanta, ki sodi v ustrezen razred
Razred 1	Institucionalne enote regionalne ravni države, lokalne oblasti in osebe javnega sektorja, ki jih pristojni nadzorni organ obravnava na enak način kot centralno državo za namene kapitalskih zahtev	Dodeljena je bonitetna ocena zunanje bonitetne institucije za centralno državo, kjer je subjekt ustanovljen
Razred 2	Institucionalne enote regionalne ravni države, lokalne oblasti in osebe javnega sektorja, ki jih pristojni nadzorni organ obravnava na enak način kot (kreditne) institucije za namene kapitalskih zahtev	Dodeljena je bonitetna ocena, ki je eno bonitetno stopnjo ¹⁾ nižja od bonitetne ocene zunanje bonitetne institucije za centralno državo, kjer je subjekt ustanovljen
Razred 3	Druge osebe javnega sektorja	Obravnavajo se kot izdajatelji ali dolžniki zasebnega sektorja

1) Informacije o bonitetnih stopnjah so objavljene na spletnih straneh ECB (www.ecb.int).

ki ga krije jamstvo, za vključitev na listo primerne finančnega premoženja.²⁸ Pravna potrditev ni potrebna za jamstva, izdana za dolžniške instrumente, ki že imajo bonitetno oceno izdaje, ali za jamstva, ki jih izdajo osebe javnega prava, upravičene do obračunavanja davkov. Ocena izvršljivosti upošteva zakone s področja insolventnosti ali stečajnega postopka, temeljna načela enakosti in druge podobne zakone in načela, ki veljajo za garanta in vplivajo na pravice, ki jih ima upnik do garanta na splošno.

Če bonitetna ocena zunanje bonitetne institucije za izdajo, izdajatelja ali garanta ni na voljo, se visoki bonitetni standardi ugotovijo na naslednji način.

- *Izdajatelji ali garanti javnega sektorja v euroobmočju.* Če tržno finančno premoženje izda ali zanj jamči enota regionalne ravni države, lokalna oblast ali oseba javnega sektorja iz euroobmočja, kot je določeno v direktivi o kapitalskih zahtevah, velja naslednji postopek:

- izdajatelj ali garant se razporedi v enega od treh razredov v skladu z direktivo o kapitalskih zahtevah,²⁹ kot je prikazano v tabeli 5;

- implicitna bonitetna ocena za izdajatelja ali garanta, ki sodi v razred 1 ali 2, se izpelje iz bonitetne ocene zunanje bonitetne institucije za centralno državo, kjer je izdajatelj ali garant ustanovljen. Implicitna bonitetna ocena mora dosegati bonitetni prag Eurosistema. Za izdajatelje/garante, ki sodijo v razred 3, se implicitna bonitetna ocena ne izvede.

- *Izdajatelji ali garanti iz sektorja nefinančnih družb v euroobmočju.* Če za tržno finančno premoženje, ki so ga izdali ali zanj jamčijo nefinančne družbe³⁰ iz euroobmočja, visokih bonitetnih standardov ni mogoče ugotoviti na podlagi bonitetne ocene zunanje bonitetne institucije za izdajo, izdajatelja ali garanta, se uporabljajo pravila bonitetnega okvira Eurosistema za bančna posojila, nasprotno

28 Nacionalna centralna banka, ki poroča določeno finančno premoženje, je običajno nacionalna centralna banka države, v kateri bo finančno premoženje sprejeto v trgovanje/se bo z njim trgovalo na sprejemljivem trgu. Če je finančno premoženje sprejeto v trgovanje/se z njim trguje na več trgih, je treba vsa dodatna vprašanja nasloviti na naslov za pomoč ECB glede finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (Eligible-Assets.hotline@ecb.int).

29 Seznami subjektov, ki sodijo v omenjene tri razrede, ter merila za razporeditev izdajateljev, dolžnikov ali garantov v enega od treh razredov, naj bi bili skupaj s povezavami na spletne strani nacionalnih nadzornih organov na voljo na spletni strani Odbora evropskih bančnih nadzornikov (CEBS): http://www.e-cbs.org/SD/Rules_AdditionalInformation.htm.

30 Glej opombo 7 v tem poglavju.

stranke pa lahko uporabijo tudi lasten interni bonitetni sistem, interni bonitetni sistem nacionalne centralne banke ali bonitetna orodja zunanjih ponudnikov. Tržni dolžniški instrumenti, ki so jih izdale nefinančne družbe in so brez bonitetne ocene, niso vključeni na javno listo primernega tržnega finančnega premoženja.

6.3.3 IZPOLNJEVANJE VISOKIH BONITETNIH STANDARDOV ZA NETRŽNO FINANČNO PREMOŽENJE

BANČNA POSOJILA

Za ugotovitev zahtevanih visokih bonitetnih standardov, ki jih morajo izpolnjevati dolžniki ali garantanti bančnih posojil, morajo nasprotne stranke izmed virov, ki so na voljo in za Eurosistem primerni, izbrati en glavni bonitetni vir. Nasprotna stranka iz razpoložljivega bonitetnega vira izbere en sistem, razen v primeru zunanjih bonitetnih institucij, kjer se lahko uporabijo vsi primerni sistemi zunanjih bonitetnih institucij.

Nasprotne stranke se morajo izbranega vira držati najmanj eno leto, da bi preprečili „skakanje“ med bonitetnimi ocenami (tj. iskanje najboljših bonitetnih ocen, ki med vsemi razpoložljivimi viri ali sistemi zagotavlja primernost za vsakega dolžnika posebej). Nasprotne stranke, ki bi po enem letu želele zamenjati bonitetni vir, morajo ustrezni nacionalni centralni banki predložiti utemeljeno zahtevo.

Ob predložitvi utemeljene zahteve lahko nasprotne stranke uporabijo več kot en sistem ali vir. Glavni izbrani bonitetni vir naj bi pokrival največje število dolžnikov, ki jih predloži nasprotna stranka. Uporaba več kot enega bonitetnega vira ali sistema naj bi bila utemeljena z zadostnim poslovnim razlogom. Načeloma je lahko tak razlog pomanjkljivo zajetje glavnega bonitetnega vira ali sistema.

Nasprotne stranke morajo nacionalno centralno banko takoj obvestiti o vseh njim znanih dogodkih oziroma okoliščinah, ki vplivajo na

bančno posojilo, vključno z zamudo pri plačilu s strani predloženega dolžnika, ter po potrebi umakniti ali zamenjati finančno premoženje. Poleg tega so nasprotne stranke odgovorne, da zagotovijo uporabo najnovejših bonitetnih ocen dolžnikov³¹ ali garantov predloženega finančnega premoženja, ki so na voljo pri izbranem bonitetnem sistem ali viru.

Bonitetna ocena dolžnikov/garantov. Visoki bonitetni standardi dolžnikov ali garantov bančnih posojil se ugotovijo v skladu s pravili, ki razlikujejo med dolžniki/garanti javnega sektorja in tistimi iz sektorja nefinančnih družb.

- *Dolžniki ali garantanti javnega sektorja.* Naslednja pravila se uporabljajo v zaporednem vrstnem redu:
 - (i) bonitetna ocena, izdelana s pomočjo sistema ali vira, ki ga je izbrala nasprotna stranka, obstaja in s to oceno se ugotavlja, ali dolžnik ali garant javnega sektorja dosega bonitetni prag;
 - (ii) če bonitetna ocena (i) ni na voljo, se uporabi bonitetna ocena zunanje bonitetne institucije o dolžniku ali garantu;³²
 - (iii) če niti bonitetna ocena (i) niti bonitetna ocena (ii) nista na voljo, velja enak postopek kot pri tržnem finančnem premoženju:
 - izdajatelj ali garant se razporedi v enega od treh razredov v skladu z direktivo o kapitalskih zahtevah,³³ kot je prikazano v tabeli 5;

31 V primeru tržnega finančnega premoženja, ki ga izdajo nefinančne družbe, vendar nima bonitetne ocene ene izmed sprejetih zunanjih bonitetnih institucij, ta zahteva velja za bonitetno oceno izdajatelja.

32 Glej opombo 25 v tem poglavju.

33 Glej opombo 29 v tem poglavju.

- implicitna bonitetna ocena za izdajatelja ali garanta, ki sodi v razred 1 ali 2, se izpelje iz bonitetne ocene zunanje bonitetne institucije za centralno državo, kjer je izdajatelj ali garant ustanovljen. Implicitna bonitetna ocena mora dosegati bonitetni prag Eurosistema.

Če bonitetna ocena, izdelana s pomočjo sistema ali vira, ki ga je izbrala nasprotna stranka (ali jo je v primeru (ii) za dolžnika ali garanta javnega sektorja izdelala zunanja bonitetna institucija), obstaja, vendar ne dosega bonitetnega praga, dolžnik ali garant ni primeren.

- *Dolžniki ali garanti iz sektorja nefinančnih družb.* Če vir, ki ga je izbrala nasprotna stranka, izdelava bonitetno oceno, ki je enaka bonitetnemu pragu ali ga presega, je dolžnik ali garant primeren.^{34, 35}

Če bonitetna ocena, izdelana s pomočjo sistema ali vira, ki ga je izbrala nasprotna stranka, obstaja, vendar ne dosega bonitetnega praga, dolžnik ali garant ni primeren. Če ni na voljo nobene bonitetne ocene, s katero bi lahko ugotovili bonitetni standard, dolžnik ali garant ni primeren.

Jamstva. Jamstvo mora izpolnjevati naslednje zahteve:

- jamstvo se obravnava kot sprejemljivo, če garant brezpogojno in nepreklicno jamči za obveznosti dolžnika v povezavi s plačilom glavnice, obresti in vseh drugih zneskov, ki se morajo na podlagi bančnega posojila plačati njihovim imetnikom, dokler niso v celoti poravnane. V zvezi s tem ni nujno, da se jamstvo, ki velja za primerno, nanaša na prav določeno bančno posojilo, ampak lahko velja le za dolžnika pod pogojem, da zajema tudi dotično bančno posojilo;
- jamstvo se mora plačati na prvi poziv (neodvisno od osnovnega bančnega posojila). Jamstva, ki jih zagotavljajo

osebe javnega prava, upravičene do obračunavanja davkov, morajo biti plačljiva bodisi na prvi poziv bodisi morajo kako drugače zagotavljati takojšnje in pravočasno izplačilo po neplačilu obveznosti. Obveznosti garanta iz jamstva se morajo obravnavati vsaj enako in sorazmerno (*pari passu*) z vsemi drugimi nezavarovanimi obveznostmi garanta;

- jamstvo mora urejati zakonodaja države članice EU in mora biti zakonsko veljavno, zavezujoče in izvršljivo do garanta;
- pravno potrditev v zvezi s pravno veljavnostjo, zavezujočim učinkom in izvršljivostjo jamstva je treba predložiti v takšni obliki in vsebini, ki je sprejemljiva za Eurosistem, preden se premoženje, na katerega se jamstvo nanaša, lahko obravnava kot primerno. Pravna potrditev mora tudi navesti, da jamstvo ni osebno in izvršljivo samo s strani upnika bančnega posojila. Če je garant ustanovljen v okviru jurisdikcije, ki ni tista, ki ureja jamstvo, mora pravna potrditev potrditi tudi to, da je jamstvo veljavno in izvršljivo na podlagi zakonodaje, ki ureja ustanovitev garanta. Pravno potrditev je treba predložiti v pregled nacionalni centralni banki pod jurisdikcijo prava, ki ureja bančno posojilo. Pravna potrditev ni potrebna za jamstva, ki jih izdajo osebe javnega prava, upravičene do obračunavanja davkov. Ocena izvršljivosti upošteva zakone s področja insolventnosti ali stečajnega postopka, temeljna načela enakosti in druge podobne zakone in načela, ki veljajo za garanta in vplivajo na pravice, ki jih ima upnik do garanta na splošno.

34 Če je nasprotna stranka kot vir bonitetne ocene izbrala zunanjo bonitetno institucijo, lahko uporabi pravilo prve najboljše ocene (glej opombo 25 v tem poglavju).

35 Pri posebnih bonitetnih sistemih se lahko bonitetni prag prilagodi, potem ko je bilo opravljeno spremljanje uspešnosti (glej poglavje 6.3.5).

NETRŽNI HIPOTEKARNI DOLŽNIŠKI INSTRUMENTI

Visoki bonitetni standardi za netržne hipotekarne dolžniške instrumente morajo dosegati bonitetni prag Eurosistema. Bonitetni okvir za te instrumente, ki upošteva posebnosti posameznega pravnega sistema, bo v veljavnih nacionalnih predpisih opredelila nacionalna centralna banka.

6.3.4 MERILA PRIMERNOSTI ZA BONITETNE SISTEME

Bonitetni okvir Eurosistema temelji na bonitetnih ocenah iz štirih virov. Znotraj vsakega vira lahko obstaja sklop bonitetnih sistemov.

Sprejete zunanje bonitetne institucije, interni bonitetni sistemi nacionalnih centralnih bank in bonitetna orodja zunanjih ponudnikov so navedeni na spletnih straneh ECB (www.ecb.int).³⁶

ZUNANJE BONITETNE INSTITUCIJE

Ta vir obsega tiste institucije, katerih bonitetne ocene lahko kreditne institucije uporabijo za določitev tveganju prilagojenih zneskov izpostavljenosti, v skladu z direktivo o kapitalskih zahtevah.³⁷ Za namene bonitetnega okvira Eurosistema so splošna merila primernosti, ki veljajo za zunanje bonitetne institucije, naslednja:

- zunanjo bonitetno institucijo mora formalno priznati ustrezen nadzorni organ EU v tistih državah euroobmočja, kjer se bo institucija uporabljala v skladu z direktivo o kapitalskih zahtevah;
- zunanja bonitetna institucija mora izpolnjevati operativna merila, da bi zagotovili učinkovito izvajanje bonitetnega okvira Eurosistema. Bonitetne ocene se uporabljajo pod pogojem, da ima Eurosistem na voljo informacije o teh ocenah kakor tudi informacije, potrebne za primerjavo in vzporeditev ocen z bonitetnimi stopnjami bonitetnega okvira Eurosistema in bonitetnim pragom ter za spremljanje uspešnosti (glej poglavje 6.3.5).

Eurosistem si pridržuje pravico, da odloči, ali bo pri svojih operacijah posojanja sprejel zunanjo bonitetno institucijo, pri čemer bo med drugim upošteval tudi spremljanje uspešnosti.

INTERNI BONITETNI SISTEM NACIONALNE CENTRALNE BANKE

Ta vir trenutno obsega štiri bonitetne sisteme, ki jih upravljajo Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France in Oesterreichische Nationalbank. Nacionalne centralne banke, ki bi želele razviti svoj interni bonitetni sistem, morajo skozi postopek potrditve, ki ga opravi Eurosistem. Eurosistem nadzira interne bonitetne sisteme NCB prek spremljanja uspešnosti (glej poglavje 6.3.5).

Poleg tega mora nasprotna stranka takoj obvestiti interni bonitetni sistem NCB o vseh njej znanih dogodkih oz. okoliščinah, ki vplivajo na bančno posojilo, vključno z zamudo pri plačilu s strani predloženega dolžnika.

V državah, kjer nasprotne stranke mobilizirajo netržne hipotekarne dolžniške instrumente, zadevna nacionalna centralna banka vzpostavi bonitetni okvir za to vrsto finančnega premoženja v skladu z bonitetnim okvirom Eurosistema. Takšen okvir je predmet letnega spremljanja uspešnosti.

INTERNI BONITETNI SISTEM

Nasprotna stranka, ki namerava za oceno bonitete dolžnika, izdajatelja ali garanta primernega dolžniškega instrumenta uporabiti interni bonitetni sistem, mora pridobiti dovoljenje svoje domače nacionalne centralne banke. Za to mora vložiti prošnjo skupaj z naslednjimi dokumenti:³⁸

³⁶ Eurosistem objavlja te informacije samo v povezavi s kreditnimi operacijami Eurosistema in ne prevzema nobene odgovornosti za svojo oceno sprejetih bonitetnih sistemov.

³⁷ Zunanje bonitetne institucije se na finančnih trgih običajno imenujejo bonitetne agencije.

³⁸ Če je potrebno, je treba navedene dokumente prevesti v delovni jezik matične nacionalne centralne banke.

- kopijo sklepa ustreznega bančnega nadzornega organa v EU, ki dovoljuje nasprotni stranki, da za namene kapitalskih zahtev na konsolidirani ali nekonsolidirani osnovi uporabi svoj interni bonitetni sistem, skupaj z vsemi posebnimi pogoji uporabe. Kopija ni potrebna, če ustrezni nadzorni organ predloži te informacije neposredno zadevni nacionalni centralni banki;
- informacije o pristopu, ki ga nasprotna stranka uporablja pri dodelitvi stopnje verjetnosti neplačila dolžniku, ter podatke o bonitetnih ocenah in enoletnih verjetnostih neplačila, ki se uporabljajo pri določanju bonitetne ocene primernosti;
- kopijo informacij o tretjem stebru (tržna disciplina), ki jih mora nasprotna stranka redno objavljati v skladu z zahtevami o tržni disciplini znotraj tretjega stebra v okviru kapitalskega sporazuma Basel II in direktive o kapitalskih zahtevah;
- ime in naslov pristojnega bančnega nadzornika ter zunanje revizorja.

Prošnjo mora podpisati glavni izvršni direktor, finančni direktor ali vodilni uslužbenec nasprotne stranke na podobno visokem položaju oziroma pooblaščen podpisnik v imenu enega od njih.

Zgornje določbe veljajo za vse nasprotne stranke ne glede na njihov status (matično podjetje, hčerinsko podjetje ali podružnica) in ne glede na to, ali interni bonitetni sistem potrdi nadzornik v isti državi (ko gre za matično oziroma tudi hčerinsko podjetje) ali nadzornik v državi matičnega podjetja (ko gre za podružnico oziroma tudi hčerinsko podjetje).

Vsaka podružnica ali hčerinsko podjetje nasprotne stranke lahko uporablja interni bonitetni sistem matičnega podjetja, če je Eurosistema sprejel uporabo tega bonitetnega sistema za namene bonitetnega okvira Eurosistema.

Nasprotne stranke, ki uporabljajo interni bonitetni sistem, kot je opisano zgoraj, so tudi predmet postopka Eurosistema za spremljanje uspešnosti (glej poglavje 6.3.5). Poleg zahtevanih informacij v okviru tega postopka mora nasprotna stranka vsako leto sporočiti tudi naslednje informacije (oziroma takrat, ko to zahteva zadevna nacionalna centralna banka), razen če ustrezni nadzorni organ predloži te informacije neposredno zadevni nacionalni centralni banki:

- kopijo najnovejše ocene internega bonitetnega sistema nasprotne stranke, ki jo je izdelal nadzornik nasprotne stranke, prevedene v delovni jezik domače nacionalne centralne banke;
- kakršno koli spremembo v internem bonitetnem sistemu nasprotne stranke, ki jo je priporočil ali zahteval nadzornik, skupaj z rokom, do katerega je treba spremembo izvesti;
- letno dopolnjene informacije o tretjem stebru (tržna disciplina), ki jih mora nasprotna stranka redno objavljati v skladu z zahtevami tretjega stebra v okviru kapitalskega sporazuma Basel II in direktive o kapitalskih zahtevah;
- informacije o pristojnem bančnem nadzorniku ter zunanjem revizorju.

Zgoraj navedene letne informacije mora podpisati glavni izvršni direktor, finančni direktor ali vodilni uslužbenec nasprotne stranke na podobno visokem položaju oziroma pooblaščen podpisnik v imenu enega od njih. Eurosistema pošlje kopijo tega pisma ustreznemu nadzorniku in, kjer je to primerno, zunanjemu revizorju nasprotne stranke.

BONITETNA ORODJA ZUNANJIH PONUDNIKOV

Ta vir obsega aplikacije zunanjih ponudnikov, ki se uporabljajo za ocenjevanje bonitete dolžnikov, pri čemer se poleg drugih informacij uporabljajo tudi revidirani računovodski izkazi. S temi orodji mora upravljati ponudnik

bonitetnih orodij. Nasprotna stranke, ki bi za namene bonitetnega okvira Eurosistema želele uporabiti določeno bonitetno orodje, morajo predložiti prošnjo svoji nacionalni centralni banki v obliki ustreznega obrazca, ki ga zagotovi Eurosistem, to pa je treba dopolniti z dodatno dokumentacijo o bonitetnih orodjih, kot je določeno v obrazcu za prošnjo. Eurosistem odloči, ali bo sprejel predlagano bonitetno orodje. Odločitev temelji na oceni skladnosti z merili primernosti, ki jih je sprejel Eurosistem.³⁹

Poleg tega mora nasprotna stranaka obvestiti ponudnika bonitetnega orodja o vseh njej znanih dogodkih oziroma okoliščinah, ki vplivajo na bančno posojilo, vključno z zamudo pri plačilu s strani predloženega dolžnika.

Ponudnik bonitetnih orodij, ki sodeluje v bonitetnem okviru Eurosistema, mora s sporazumom sprejeti, da bo predmet postopka Eurosistema za spremljanje uspešnosti⁴⁰ (glej poglavje 6.3.5). Ponudnik bonitetnih orodij mora vzpostaviti in vzdrževati potrebno infrastrukturo za spremljanje tako imenovanega statičnega nabora. Izgradnja in ocena statičnega nabora morata biti v skladu s splošnimi zahtevami spremljanja uspešnosti znotraj bonitetnega okvira Eurosistema. Ponudnik bonitetnih orodij mora obvestiti Eurosistem o rezultatih ocenjevanja uspešnosti, takoj ko ga je ponudnik bonitetnih orodij opravil. Ponudniki bonitetnih orodij tako pripravijo poročilo o uspešnosti bonitetnih orodij glede statičnega nabora. Ponudniki morajo pet let hraniti interno evidenco o statičnem naboru in podrobnostih o neplačilu.

6.3.5 SPREMLJANJE ZANESLJIVOSTI BONITETNIH SISTEMOV

Spremljanje zanesljivosti bonitetnega okvira Eurosistema obsega letno *ex post* primerjavo med dejansko stopnjo neplačila vseh primernih dolžnikov (statični nabor) in bonitetnim pragom Eurosistema, ki ga določa referenčna vrednost verjetnosti neplačila. Cilj je zagotoviti, da so rezultati bonitetnega ocenjevanja med

različnimi sistemi in viri primerljivi. Spremljanje poteka eno leto po datumu, ko je bil statični nabor določen.

Najprej ponudnik bonitetnega sistema letno sestavi statični nabor primernih dolžnikov, tj. nabor, ki obsega vse dolžnike iz javnega in podjetniškega sektorja, ki jim je sistem dodelil bonitetno oceno, ki izpolnjuje naslednji pogoj:

$$PD(i,t) \leq 0,10\% \text{ (referenčna vrednost } PD(t))$$

Vsi dolžniki, ki na začetku obdobja t izpolnjujejo ta pogoj, so del statičnega nabora v obdobju t . Na koncu 12-mesečnega obdobja se izračuna realizirana stopnja neplačila za statični nabor dolžnikov v času t . Vsako leto mora ponudnik bonitetnega sistema Eurosistemu predložiti število primernih dolžnikov, ki so v času t del statičnega nabora, ter število tistih dolžnikov v statičnem naboru (t), ki v naslednjih 12 mesecih niso izpolnili svojih plačilnih obveznosti.

Dejanska stopnja neplačila statičnega nabora v bonitetnem sistemu, ki je zabeležena v enoletnem obdobju, služi kot izhodišče za spremljanje zanesljivosti bonitetnega okvira Eurosistema, ki obsega letno obvezno ocenjevanje in večletno ocenjevanje. Če se dejanska stopnja neplačila statičnega nabora v enoletnem ali večletnem obdobju precej razlikuje od bonitetnega praga, Eurosistem svetuje ponudniku bonitetnega sistema, da analizira razloge za to razliko. To lahko nato privede do popravka bonitetnega praga, ki se uporablja za dotični sistem.

Eurosistem se lahko odloči, da začasno ali trajno izključi bonitetni sistem, če pri zanesljivosti v več letih ni dosegel nikakršnega napredka. Poleg tega je v primeru kršitve pravil, ki urejajo bonitetni okvir Eurosistema, bonitetni sistem izključen iz bonitetnega okvira Eurosistema.

³⁹ Merila sprejemljivosti so navedena na spletnih straneh ECB (www.ecb.int).

⁴⁰ Nasprotna stranaka mora takoj obvestiti ponudnika bonitetnih orodij o kakršnem koli kreditnem dogodku, ki bi nakazoval poslabšanje bonitete.

6.4 UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ

6.4.1 SPLOŠNA NAČELA

Ukrepi za obvladovanje tveganj se uporabljajo pri finančnem premoženju za zavarovanje kreditnih operacij Eurosistema z namenom, da se zagotovi zaščita Eurosistema pred tveganjem

finančne izgube v primeru unovčenja finančnega premoženja zaradi neplačila nasprotne stranke. Ukrepi za obvladovanje tveganj, ki jih ima Eurosistem na razpolago, so opisani v okvirju 7.

Eurosistem uporablja posebne ukrepe za obvladovanje tveganj glede na vrsto finančnega

Okvir 7

UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ

Eurosistem trenutno uporablja naslednje ukrepe za obvladovanje tveganj.

- **Odbitki pri vrednotenju**
Eurosistem pri vrednotenju finančnega premoženja za zavarovanje terjatev uporablja „odbitke pri vrednotenju”. To pomeni, da se vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev izračuna kot tržna vrednost finančnega premoženja minus določen odstotek (odbitek).
- **Giblivo kritje (dnevno vrednotenje po tržnih cenah)**
Eurosistem zahteva, da finančno premoženje, ki se uporablja za zavarovanje terjatev pri povratnih transakcijah za povečevanje likvidnosti, v času vzdržuje svojo tržno vrednost po odbitku. Če redno merjena vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod določen nivo, morajo nacionalne centralne banke zahtevati od nasprotnih strank, da te zagotovijo dodatno finančno premoženje ali denarna sredstva (tj. poziv h kritju). Podobno, če ob vrednotenju vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev preseže določen nivo, lahko nasprotne stranke umaknejo presežno finančno premoženje ali denarna sredstva. (Izračuni, ki se nanašajo na izvedbo pozivov h kritju, so predstavljeni v okvirju 8.)

Eurosistem trenutno ne uporablja sledečih ukrepov za obvladovanje tveganj:

- **Začetno kritje**
Eurosistem lahko uporablja začetno kritje pri povratnih transakcijah za povečevanje likvidnosti. To bi pomenilo, da bi morale nasprotne stranke priskrbeti finančno premoženje za zavarovanje terjatev v vrednosti, ki je najmanj enaka likvidnosti, ki jo zagotovi Eurosistem, povečani za vrednost začetnega kritja.
- **Omejitve v zvezi z izdajatelji/dolžniki ali garantii**
Eurosistem lahko uporablja omejitve pri izpostavljenosti do izdajateljev/dolžnikov ali garantov.
- **Dodatne garancije**
Eurosistem lahko pogojuje sprejem določenega finančnega premoženja z dodatnimi jamstvi s strani finančno trdnih subjektov.
- **Izločitev**
Eurosistem lahko določeno finančno premoženje izloči iz uporabe pri svojih operacijah denarne politike.

Tabela 6 Likvidnostne kategorije za tržno finančno premoženje¹⁾

Kategorija I	Kategorija II	Kategorija III	Kategorija IV
Dolžniški instrumenti enot centralne ravni države	Dolžniški instrumenti enot lokalne in regionalne ravni države	Navadne krite bančne obveznice	Kolateralizirani vrednostni papirji
Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo centralne banke ²⁾	Jumbo krite bančne obveznice ³⁾	Dolžniški instrumenti kreditnih institucij	
	Agencijski dolžniški instrumenti ⁴⁾	Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo podjetja in drugi izdajatelji ⁴⁾	
	Nadnacionalni dolžniški instrumenti		

1) Likvidnostno kategorijo na splošno določa klasifikacija izdajatelja. Vendar so ne glede na klasifikacijo izdajatelja vsi kolateralizirani vrednostni papirji vključeni v kategorijo IV in vsi dolžniški instrumenti v obliki Jumbo kritih bančnih obveznic v kategorijo II v nasprotju z drugimi dolžniškimi instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki so vključeni v kategorijo III.

2) Dolžniški certifikati, ki jih je izdala ECB, in dolžniški instrumenti, ki so jih nacionalne centralne banke izdale pred uvedbo eura v zadevni državi članici, so uvrščeni v likvidnostno kategorijo I.

3) Med Jumbo krite bančne obveznice se uvrščajo samo instrumenti z obsegom izdaje vsaj 1 milijarda EUR, za katere vsaj trije vzdrževalci trga redno nudita nakupne in prodajne kotacije.

4) V likvidnostno kategorijo II se uvrščajo samo tržno finančno premoženje, ki so ga izdali izdajatelji, ki jih je ECB klasificirala kot agencije. Tržno finančno premoženje, ki so ga izdale druge agencije, so vključeni v likvidnostno kategorijo III.

premoženja za zavarovanje terjatev, ki ga nudi nasprotna stranka. ECB določi ustrezne ukrepe za obvladovanje tveganj tako za tržno kot netržno primerno finančno premoženje. Ukrepi za obvladovanje tveganj so okvirno usklajeni v celotnem euroobmočju⁴¹ in morajo povsod zagotoviti enakopravne pogoje za katero koli vrsto primerne finančnega premoženja za zavarovanje terjatev.

6.4.2 UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ PRI TRŽNEM FINANČNEM PREMOŽENJU

Sistem za obvladovanje tveganj v zvezi s primernim tržnim finančnim premoženjem zajema naslednje glavne elemente.

- Tržno primerno finančno premoženje se na podlagi klasifikacije izdajatelja in vrste finančnega premoženja uvrsti v eno izmed štirih likvidnostnih kategorij. Uvrstitev je opisana v tabeli 6.
- Za posamezne dolžniške instrumente se uporabljajo posebni odbitki pri vrednotenju. Odbitki se uporabljajo tako, da se odšteje določen odstotek od tržne vrednosti

finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Višina odbitka pri vrednotenju je odvisna od preostale dospelosti in strukture kupona dolžniškega instrumenta, kot je opisano v tabeli 7 v zvezi z dolžniškimi instrumenti s fiksnim kuponom in brezkuponskimi instrumenti.⁴²

- Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za vse tržne dolžniške instrumente z obratno spremenljivo donosnostjo, so enaki za vse likvidnostne kategorije in so opisani v tabeli 8.

41 Zaradi operativnih razlik med državami članicami obstajajo določene razlike glede ukrepov za obvladovanje tveganj. V zvezi s postopki, s katerimi nasprotne stranke nacionalnim centralnim bankam dostavijo finančno premoženje za zavarovanje terjatev (v obliki sklada finančnega premoženja, zastavljenega pri nacionalni centralni banki, ali na podlagi repo pogodb, ki temeljijo na sistemu označevanja finančnega premoženja za vsako transakcijo), lahko pride do manjših razlik pri časovnem razporedu vrednotenja in drugih operativnih značilnostih okvira za obvladovanje tveganj. Poleg tega lahko pri netrznem finančnem premoženju pride do razlik v natančnosti načinov vrednotenja, ki se kaže v skupni ravni odbitkov (glej poglavje 6.4.3).

42 Stopnja odbitkov pri vrednotenju, ki se uporablja pri dolžniških instrumentih s fiksnim kuponom, velja tudi za dolžniške instrumente, katerih kupon je vezan na spremembo v boniteti samega izdajatelja, ali za obveznice, indeksirane na inflacijo.

Tabela 7 Stopnja odbitkov pri vrednotenju, ki velja za tržno primerno finančno premoženje v zvezi z instrumenti s fiksnim kuponom in brezkuponskimi instrumenti

(v odstotkih)

Preostala dospelost (leta)	Likvidnostna kategorija							
	Kategorija I		Kategorija II		Kategorija III		Kategorija IV	
	fiksen kupon	brezku-ponski instr.	fiksen kupon	brezku-ponski instr.	fiksen kupon	brezku-ponski instr.	fiksen kupon	brezku-ponski instr.
0-1	0,5	0,5	1	1	1,5	1,5	2	2
1-3	1,5	1,5	2,5	2,5	3	3	3,5	3,5
3-5	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
5-7	3	3,5	4,5	5	5,5	6	6,5	7
7-10	4	4,5	5,5	6,5	6,5	8	8	10
>10	5,5	8,5	7,5	12	9	15	12	18

- Odbitek pri vrednotenju, ki se uporablja pri tržnih dolžniških instrumentih z variabilnim kuponom⁴³, je enak odbitku, ki se uporablja pri instrumentih s fiksnim kuponom z dospelostjo od nič do enega leta v likvidnostni kategoriji, kateri pripada instrument.
- Ukrepi za obvladovanje tveganj, ki se uporabljajo pri tržnih dolžniških instrumentih z več kot eno vrsto kuponskih plačil, so odvisni samo od preostalih kuponskih plačil v času do dospelosti instrumenta. Odbitek pri vrednotenju, ki se uporabi pri takšnem instrumentu, je enak najvišjemu možnemu odbitku za dolžniške instrumente z enako preostalo dospelostjo, pri čemer se upošteva katera koli vrsta preostalega kuponskega plačila v času do dospelosti instrumenta.
- Pri operacijah za umikanje likvidnosti se odbitki pri vrednotenju ne uporabljajo.
- Odvisno od zakonodaje in nacionalnih operativnih sistemov dovoljujejo nacionalne centralne banke uporabo sklada finančnega premoženja za zavarovanje terjatev in/ali zahtevajo označevanje finančnega premoženja, ki se uporablja v vsaki posamezni transakciji. V sistemu s skladom finančnega premoženja nasprotna stranka zbere zadostno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki ga da na razpolago centralni banki za kritje odobrenih posojil, kar pomeni, da posamezno finančno premoženje ni povezano s točno določenimi kreditnimi operacijami. Nasprotno je v sistemu z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev vsaka kreditna operacija povezana z določenim finančnim premoženjem.
- Finančno premoženje se vrednoti dnevno. Nacionalne centralne banke dnevno izračunavajo zahtevano vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev,

⁴³ Plačilo kupona se šteje za plačilo po variabilni obrestni meri, če je kupon vezan na referenčno obrestno mero in če obdobje ponovnega določanja kupona ni daljše od enega leta. Plačilo kupona, pri katerih obdobje ponovnega določanja presega eno leto, se šteje za plačilo s fiksno donosnostjo, pri čemer je ustrezna dospelost, ki se uporablja za določanje odbitka, enaka preostali dospelosti dolžniškega instrumenta.

Tabela 8 Stopnja odbitkov pri vrednotenju, ki velja za tržne primerne dolžniške instrumente z obratno spremenljivo donosnostjo

(v odstotkih)

Preostala dospelost (leta)	Kupon z obratno spremenljivo donosnostjo
0-1	2
1-3	7
3-5	10
5-7	12
7-10	17
>10	25

upoštevajoč spremembe v stanju odobrenega posojila, načela vrednotenja, ki so opisana v poglavju 6.5, in zahtevane odbitke pri vrednotenju.

- Če po vrednotenju finančno premoženje za zavarovanje terjatev ne ustreza zahtevani

višini, ki je izračunana na ta dan, se izvedejo simetrični pozivi h kritju. Da bi se zmanjšala pogostost pozivov h kritju, lahko nacionalne centralne banke uporabljajo prag poziva. Če se uporablja, prag poziva znaša 0,5 odstotka zneska posojene likvidnosti. Odvisno od zakonodaje lahko nacionalne centralne

Okvir 8

IZRAČUN POZIVOV H KRITJU

Skupni znesek primerne finančnega premoženja J (za $j = 1$ do J ; vrednost $C_{j,t}$ ob času t), ki ga mora zagotoviti nasprotna stranka za niz operacij povečevanja likvidnosti I (za $i = 1$ do I ; znesek $L_{i,t}$ ob času t) se določi s pomočjo sledečega izračuna:

$$\sum_{i=1}^I L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1-h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

kjer:

h_j predstavlja odbitek pri vrednotenju, ki se uporablja za primerno finančno premoženje j .

Če je τ časovno obdobje med dvema zaporednima vrednotenjema, je osnova za poziv h kritju ob času $t + \tau$ enaka:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1-h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Odvisno od operativnih značilnosti sistemov za upravljanje z zavarovanjem, ki jih imajo nacionalne centralne banke, lahko nacionalne centralne banke pri izračunu osnove za poziv h kritju upoštevajo tudi natečene obresti od posojene likvidnosti.

Pozivi h kritju se sprožijo samo, če osnova za poziv h kritju preseže določen prag poziva.

Naj $k = 0,5\%$ označuje prag poziva. V sistemu z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ($I = 1$) se poziv h kritju izvrši, ko:

$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$ (nasprotna stranka plača poziv h kritju nacionalni centralni banki) ali

$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$ (nacionalna centralna banka plača poziv h kritju nasprotni stranki).

V sistemu s skladom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev mora nasprotna stranka v sklad prispevati več finančnih sredstev, če:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

Znesek posojila čez dan, ki je na razpolago nasprotni stranki pri uporabi sistema s skladom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, se lahko izrazi kot:

$$PCD = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} \quad (\text{če je pozitivno})$$

V obeh sistemih (sistem s skladom finančnega premoženja in sistem z označevanjem finančnega premoženja) pozivi h kritju zagotavljajo, da se ponovno vzpostavi razmerje izraženo pod (1) zgoraj.

banke zahtevajo, da se poziv h kritju izvede bodisi v obliki zagotovitve dodatnega finančnega premoženja bodisi v obliki denarnega plačila. To pomeni, da če tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod spodnji prag poziva, so nasprotne stranke dolžne zagotoviti dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva). Podobno, če bi tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po popravku vrednosti preseгла zgornji prag poziva, bi nacionalna centralna banka nasproti stranki vrnila presežno finančno premoženje (ali denarna sredstva) (glej okvir 8).

- V sistemih s sklodom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev lahko nasprotne stranke dnevno zamenjajo finančno premoženje za zavarovanje terjatev.
- V sistemih z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev lahko nacionalne centralne banke dovolijo zamenjavo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev.
- ECB se lahko kadar koli odloči, da umakne posamezni dolžniški instrument z objavljene liste primernega tržnega finančnega premoženja.⁴⁴

6.4.3 UKREPI ZA OBLADOVANJE TVEGANJ PRI NETRŽNEM FINANČNEM PREMOŽENJU

BANČNA POSOJILA

Sistem za obvladovanje tveganj v zvezi s primernimi bančnimi posojili zajema naslednje glavne elemente.

- Za posamezna bančna posojila se uporabljajo posebni odbitki pri vrednotenju. Višina odbitka pri vrednotenju je odvisna od preostale dospelosti, vrste plačila obresti (fiksna ali variabilna obrestna mera) in metodologije vrednotenja, ki jo uporablja NCB (glej poglavje 6.5), kot je opisano v tabeli 9.
- Odbitek pri vrednotenju, ki se uporablja pri bančnih posojilih z variabilno obrestno mero, je 7% ne glede na metodologijo vrednotenja, ki jo uporablja NCB. Plačilo obresti se šteje kot plačilo po variabilni obrestni meri, če je le-ta vezana na referenčno obrestno mero in če obdobje ponovnega določanja obrestne mere za to plačilo ni daljše od enega leta. Plačilo obresti, pri katerem obdobje ponovnega določanja presega eno leto, se šteje za plačilo s fiksno obrestno mero, pri čemer je ustrezna dospelost, ki se uporablja za določanje odbitka, enaka preostali dospelosti bančnega posojila.

⁴⁴ Če se v času umika z liste primerno tržno finančno premoženje uporablja v kreditnih operacijah Eurosistema, ga je treba odstraniti, takoj ko je to mogoče.

Tabela 9 Stopnja odbitkov pri vrednotenju, ki velja za bančna posojila s fiksno obrestno mero

(v odstotkih)		
Preostala dospelost (leta)	Plačilo po fiksni obrestni meri in vrednotenje po teoretični ceni, ki jo določa NCB	Plačilo po fiksni obrestni meri in vrednotenje glede na neodplačano vrednost posojila, ki jo določa NCB
0-1	7	9
1-3	9	15
3-5	11	20
5-7	12	24
7-10	13	29
>10	17	41

- Ukrepi za obvladovanje tveganj, ki se uporabljajo pri bančnih posojilih z več kot eno vrsto plačila obresti, so odvisni samo od plačila obresti v času do dospelosti bančnega posojila. Če se v času do dospelosti bančnega posojila uporablja več kot ena vrsta plačila obresti, se preostalo plačilo obresti obravnava kot plačilo po fiksni obrestni meri, pri čemer je ustrezna dospelost, ki se uporablja za določanje odbitka, enaka preostali dospelosti bančnega posojila.
- Nacionalne centralne banke pri izvajanju pozivov h kritju uporabljajo enak prag poziva (kjer je to primerno) za tržno in netržno finančno premoženje.
- Tržna ali teoretična vrednost dolžniškega instrumenta se izračuna vključno z natečenimi obrestmi.
- Odvisno od razlik med nacionalnimi zakonodajami in razlik pri operativnih postopkih lahko nacionalne centralne banke različno obravnavajo donose (npr. kuponska plačila) v zvezi s finančnim premoženjem, ki se prejmejo v času trajanja povratne transakcije. Če se donos prenese na nasprotno stranko, nacionalne centralne banke zagotovijo, da so zadevne operacije še naprej popolnoma krite z zadostnim zneskom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev še preden pride do takšnega prenosa donosa. Nacionalne centralne banke imajo cilj zagotoviti, da je gospodarski učinek obravnave donosov enak kot v primeru, da se donos na dan plačila prenese na nasprotno stranko.⁴⁵

NETRŽNI HIPOTEKARNI DOLŽNIŠKI INSTRUMENTI

Za netržne hipotekarne dolžniške instrumente za male investitorje se uporablja odbitek pri vrednotenju v višini 20%.

6.5 NAČELA VREDNOTENJA FINANČNEGA PREMOŽENJA ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Eurosistem pri določanju vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki se uporablja pri povratnih transakcijah, uporablja naslednja načela.

TRŽNO FINANČNO PREMOŽENJE

- Eurosistem za vsako primerno tržno finančno premoženje določi najbolj reprezentativen cenovni vir, ki se bo uporabil pri izračunu tržne vrednosti.
- Vrednost tržnega finančnega premoženja se izračuna na podlagi najbolj reprezentativne cene na delovni dan pred datumom vrednotenja. Če kotira več kot ena cena, se uporabi najnižja cena (običajno je to ponudbena cena). Če za določeno finančno premoženje na delovni dan pred datumom vrednotenja reprezentativna cena ni na voljo, se uporabi zadnja cena trgovanja. Če je dobljena referenčna cena starejša kot pet dni oziroma se vsaj pet dni ni spremenila, Eurosistem določi teoretično ceno.

NETRŽNO FINANČNO PREMOŽENJE

Netržnemu finančnemu premoženju se pripisuje vrednost, ki ustreza bodisi teoretični ceni bodisi neodplačani vrednosti posojila.

Če se NCB odloči za vrednotenje po neodplačani vrednosti posojila, se lahko pri netržnem finančnem premoženju uporabi višji odbitek pri vrednotenju (glej poglavje 6.4.3).

6.6 UPORABA PRIMERNEGA FINANČNEGA PREMOŽENJA ZA ČEZMEJNO ZAVAROVANJE TERJATEV

Nasprotne stranke Eurosistema lahko uporabijo primerno finančno premoženje za čezmejno zavarovanje terjatev, tj. lahko dobijo denarna sredstva od nacionalne centralne banke države članice, v kateri so ustanovljene, z uporabo finančnega premoženja, ki se nahaja v drugi državi članici. Finančno premoženje za

⁴⁵ Nacionalne centralne banke lahko določijo, da dolžniških instrumentov z donosom (npr. kuponskim plačilom), ki nastane v obdobju do datuma dospelosti operacije denarne politike, ne sprejmejo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev pri povratnih transakcijah (glej poglavje 6.2.3).

zavarovanje terjatev mora biti čezmejno uporabljivo na celotnem euroobmočju in za vse vrste operacij, v katerih Eurosistem povečuje likvidnost na podlagi primerne finančne premoženja za zavarovanje terjatev.

S strani nacionalnih centralnih bank (in ECB) razvit mehanizem omogoča, da se vse primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, izdano ali deponirano na euroobmočju, lahko uporabi prek meje. Ta mehanizem je korespondenčni centralnobančni model (CCBM), v katerem nacionalne centralne banke za finančno premoženje, ki so ga sprejele v svoj lokalni register ali poravnalni sistem, delujejo kot skrbniki („korespondenti“) druga za drugo (in za ECB). Posebne rešitve se lahko uporabljajo za netržno finančno premoženje, tj. bančna posojila in netržne hipotekarne dolžniške instrumente, ki ga ni mogoče prenesti prek PSVP⁴⁶. Model CCBM se lahko uporabi za zavarovanje terjatev vseh vrst kreditnih operacij Eurosistema. Poleg modela CCBM se za prenos tržnega finančne premoženja prek meje lahko uporabljajo primerne povezave med sistemi PSVP.⁴⁷

6.6.1 KORESPONDENČNI CENTRALNOBANČNI MODEL

Korespondenčni centralnobančni model je prikazan na sliki 3 spodaj.

Vse nacionalne centralne banke imajo druga pri drugi odprt račun vrednostnih papirjev za namen uporabe primerne finančne premoženja za čezmejno zavarovanje terjatev. Natančen postopek za CCBM je odvisen od tega, ali je primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev označeno za vsako posamezno transakcijo ali pa se uporablja sklad finančne premoženja za zavarovanje terjatev.⁴⁸

- Če je v uporabi sistem z označevanjem finančne premoženja, nasprotna stranka takoj, ko nacionalna centralna banka države članice, v kateri je ustanovljena (tj. „domača centralna banka“), sprejme njeno protiponudbo za posojilo, izda nalog (prek

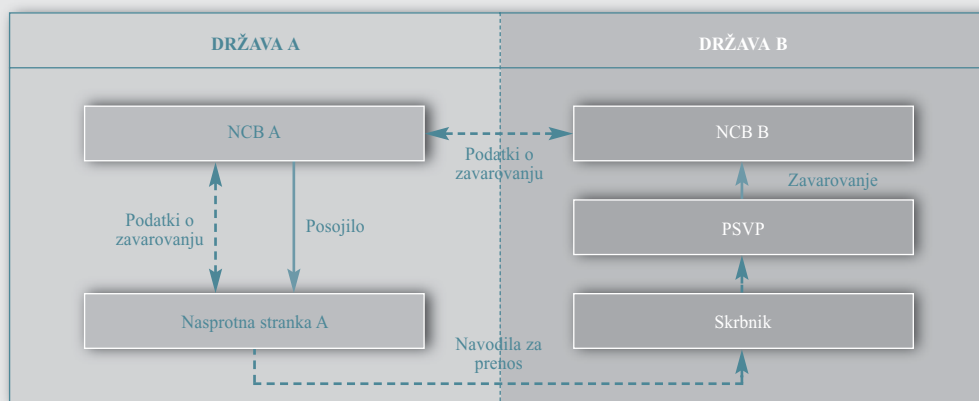
46 Podrobnosti so navedene v brošuri z naslovom „Korespondenčni centralnobančni modela (CCBM). Postopki za nasprotne stranke v Eurosistemu“, ki je na voljo na spletni strani ECB (www.ecb.int).

47 Primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev se lahko uporablja prek računa centralne banke pri PSVP, ki je v drugi državi kot zadevna centralna banka, če Eurosistem odobri uporabo takega računa. Od leta 1999 dalje sme De Nederlandsche Bank uporabljati svoj račun pri Euroclear Belgium, ko gre za poravnavo zavarovalnih transakcij z evroobveznicami, izdanimi pri tej mednarodni depotni družbi. Od avgusta 2000 dalje sme Central Bank and Financial Services Authority of Ireland odpreti tak račun v sistemu Euroclear. Ta račun se lahko uporablja za vse primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev pri sistemu Euroclear, tj. vključno s primernim finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev, ki je preneseno na Euroclear prek primernih povezav.

48 Glej opombo 46 v tem poglavju.

Slika 3 Korespondenčni centralnobančni model

Uporaba primerne finančne premoženja za zavarovanje terjatev, vpisanega v register v državi B, s strani nasprotne stranke, ustanovljene v državi A, za pridobitev posojila od nacionalne centralne banke države A.

lastnega skrbnika, če je to potrebno) poravnalnemu sistemu vrednostnih papirjev v državi, v kateri se nahaja tržno finančno premoženje, da ga prenese na centralno banko te države za račun domače centralne banke. Ko je domača centralna banka obveščena s strani korespondenčne centralne banke, da je le-ta prejela zavarovanje terjatev, domača centralna banka nakaže denarna sredstva nasprotni stranki. Centralne banke ne nakažejo denarnih sredstev, dokler niso prepričane o tem, da je korespondenčna centralna banka prejela tržno finančno premoženje nasprotni stranke. Če je zaradi izpolnitve roka za poravnavo potrebno, lahko nasprotni stranke vnaprej deponirajo finančno premoženje pri korespondenčnih centralnih bankah za račun njihove domače centralne banke z uporabo postopkov CCBM.

- V sistemu s sklado finančnega premoženja za zavarovanje terjatev lahko nasprotna stranka v vsakem trenutku zagotovi korespondenčni centralni banki tržno finančno premoženje za račun domače centralne banke. Ko je domača centralna banka s strani korespondenčne centralne banke obveščena, da je le-ta prejela tržno finančno premoženje, bo domača centralna banka dodala to tržno finančno premoženje

v sklad finančnega premoženja nasprotni stranke.

Posebni postopki za čezmejno uporabo so bil razviti za netržno finančno premoženje, tj. za bančna posojila in netržne hipotekarne dolžniške instrumente.⁴⁹ Ko se kot zavarovanje terjatev čez mejo uporabljajo bančna posojila,⁵⁰ zanje velja različica CCBM, ki temelji na prenosu lastništva, odstopu terjatve ali zastavi v korist domače centralne banke oziroma na zavarovanju (charge) v korist korespondenčne centralne banke, ki deluje kot agent za domačo centralno banko. Nadaljnja ad hoc različica, ki temelji na zavarovanju (charge) v korist korespondenčne centralne banke, ki deluje kot agent za domačo centralno banko, je bila razvita za čezmejno uporabo netržnih hipotekarnih dolžniških instrumentov.

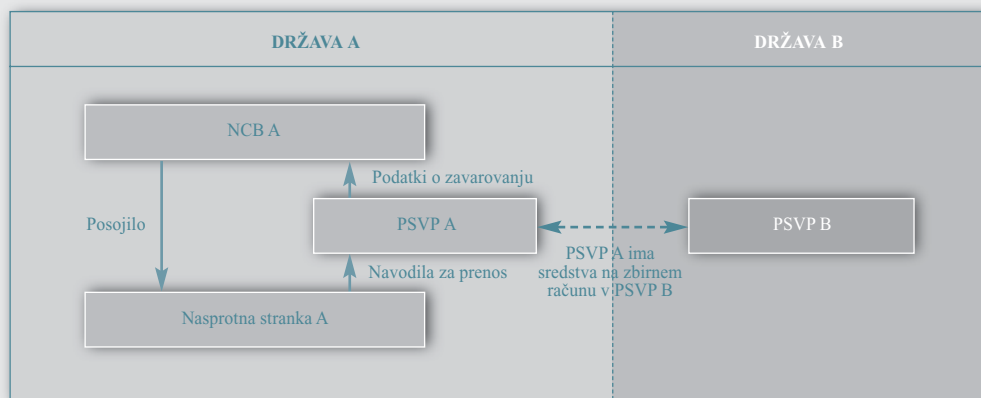
CCBM je nasprotnim strankam (za tržno in netržno finančno premoženje) na voljo od 9.00 do 16.00 ure po času ECB (srednjeevropski čas) na vsak delovni dan Eurosistema. Nasprotna stranka, ki želi uporabiti CCBM, mora to sporočiti nacionalni centralni banki, od katere želi dobiti posojilo, tj. svoji domači centralni

49 Glej opombo 46 v tem poglavju.

50 Postopki CCBM veljajo samo za primere, kjer se dolжник nahaja v državi zakonodaje, ki ureja bančna posojila.

Slika 4 Povezave med poravnalnimi sistemi vrednostnih papirjev

Uporaba primerne finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, izdanega v PSVP države B, v lasti nasprotni stranke, ustanovljene v državi A, prek povezave med PSVP v državah A in B za pridobitev posojila od nacionalne centralne banke države A.

banki, pred 16.00 uro po času ECB (srednjeevropski čas). Poleg tega mora nasprotna stranka zagotoviti, da se finančno premoženje za zavarovanje terjatev v operacijah denarne politike dostavi na račun korespondenčne centralne banke najkasneje do 16.45 ure po času ECB (srednjeevropski čas). Sporočila ali dostave, ki ne bodo prispela pravočasno, se bodo upoštevala samo za posojilo, odobreno na naslednji delovni dan. Ko nasprotna stranka predvidi potrebo po uporabi CCBM proti koncu dne, morajo, kjer je to možno, izročiti finančno premoženje vnaprej (tj. vnaprej deponirati finančno premoženje). V izrednih okoliščinah ali ko se to zahteva za namene denarne politike, se ECB lahko odloči podaljšati čas za zapiranje CCBM do časa zaprtja sistema TARGET.

6.6.2 POVEZAVE MED PORAVNALNIMI SISTEMI VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Poleg modela CCBM se lahko za prenos tržnega finančnega premoženja prek meje uporabljajo primerne povezave med PSVP v EU.

Neposredna ali relejska povezava med dvema PSVP dovoljuje udeleženci enega PSVP, da ima vrednostne papirje, izdane v drugem PSVP, ne da bi bila udeleženka tega drugega PSVP.⁵¹ Preden se lahko te povezave uporabijo za prenos zavarovanja v kreditnih operacijah Eurosistema, jih je treba oceniti in odobriti v skladu s standardi za uporabo PSVP v EU.^{52,53}

S stališča Eurosistema imajo CCBM in povezave med PSVP v EU enako vlogo, to je omogočajo nasprotnim strankam, da uporabijo čezmejno zavarovanje. Oboje omogoča nasprotnim strankam, da uporabijo finančno premoženje za pridobitev posojila od njihove domače centralne banke, tudi če je bilo to finančno premoženje izdano v PSVP druge države. CCBM in povezave med PSVP to funkcijo opravljajo na različna načina. V CCBM čezmejno razmerje predstavlja razmerje med nacionalnimi centralnimi bankami. Druga za drugo delujeta kot skrbnik. Pri uporabi povezav pa čezmejno razmerje predstavlja razmerje med PSVP. Le-ti

eden pri drugem odprejo zbirni račun. Finančno premoženje, deponirano pri korespondenčni centralni banki, se lahko uporablja samo za zavarovanje terjatev v kreditnih operacijah Eurosistema. Finančno premoženje, ki je dostopno prek povezave, se lahko uporablja za kreditne operacije Eurosistema kot tudi za kateri koli drugi namen, izbran s strani nasprotne stranke. Ob uporabi povezav med PSVP imajo nasprotna stranke finančno premoženje na svojih lastnih računih pri svojem domačem PSVP in nimajo potrebe po skrbniku.

51 Povezava med dvema PSVP obsega sklop postopkov in dogovorov za čezmejni prenos vrednostnih papirjev s prenosom med računi nematerializiranih vrednostnih papirjev. Povezava je v obliki zbirnega računa, ki ga odpre en PSVP (sistem investitor) v drugem PSVP (sistem izdajatelj). Neposredna povezava pomeni, da med dvema PSVP ni nobenega posrednika. Poleg tega se lahko uporabi za čezmejni prenos vrednostnih papirjev v korist Eurosistema tudi relejska povezava med PSVP. Relejska povezava je pogodbeno in tehnično ureditev, ki omogoča dvema PSVP brez neposredne medsebojne povezave, da izmenjata transakcije in prenose vrednostnih papirjev prek tretjega PSVP, ki deluje kot posrednik.

52 Dopolnjen seznam primernih povezav se nahaja na spletni strani ECB (www.ecb.int).

53 Glej publikacijo z naslovom „Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations“, Evropski monetarni inštitut, januar 1998, na spletni strani ECB (www.ecb.int).

POGLAVJE 7

OBVEZNE REZERVE¹

7.1 SPLOŠEN OPIS

ECB od kreditnih institucij zahteva, da vzdržujejo obvezne rezerve na računih pri nacionalnih centralnih bankah v sklopu sistema obveznih rezerv Eurosistema. Pravni okvir za ta sistem je opredeljen v členu 19 Statuta ESCB, Uredbi Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke² in Uredbi (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9).³ Uporaba Uredbe ECB/2003/9 zagotavlja, da so pogoji sistema obveznih rezerv Eurosistema enotni v celotnem euroobmočju.

Znesek izračunanih obveznih rezerv, ki ga mora vzdrževati vsaka institucija, se določi glede na njeno osnovo za obvezne rezerve. Sistem obveznih rezerv Eurosistema omogoča nasprotnim strankam uporabo določbe o povprečenju, kar pomeni, da se obvezne rezerve izpolnjujejo na podlagi povprečnih stanj ob koncu koledarskega dneva na računih rezerv nasprotnih strank v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv. Rezervna imetja do zneska izračunanih obveznih rezerv se obrestujejo po obrestni meri operacij glavnega refinanciranja Eurosistema.

Sistem obveznih rezerv Eurosistema je poglobljeno namenjen izvajanju naslednjih denarnih funkcij:

- *stabilizacija obrestnih mer denarnega trga:* določba o povprečenju ima za cilj prispevati k stabilizaciji obrestnih mer denarnega trga s tem, da daje obveznikom spodbude k izravnavi učinkov začasnih nihanj likvidnosti;
- *ustvarjanje ali povečanje strukturnega likvidnostnega primanjkljaja:* sistem obveznih rezerv Eurosistema prispeva k nastanku ali povečanju strukturnega likvidnostnega primanjkljaja. To lahko izboljša sposobnost Eurosistema, da deluje kot učinkovit ponudnik likvidnosti.

Pri izvajanju obveznih rezerv je ECB zavezana, da ravna v skladu s cilji Eurosistema, kot so opredeljeni v členu 105(1) Pogodbe in členu 2 Statuta ESCB, kar med drugim pomeni, da ne spodbuja znatne nezaželene delokacije ali disintermediacije.

7.2 INSTITUCIJE, KI SO OBVEZNIKI OBVEZNIH REZERV

Na podlagi člena 19.1 Statuta ESCB ECB od kreditnih institucij, ustanovljenih v državah članicah, zahteva, da imajo obvezne rezerve. To pomeni, da so v euroobmočju ustanovljene podružnice oseb, ki nimajo registriranega sedeža v euroobmočju, tudi obvezniki obveznih rezerv Eurosistema. Za podružnice kreditnih institucij, ustanovljenih v euroobmočju, ki so (podružnice) locirane zunaj euroobmočja, ta sistem ne velja.

Institucije bodo avtomatično izvzete iz sistema obveznih rezerv od začetka obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, v katerem jim je bilo odvzeto dovoljenje za poslovanje oziroma so to dovoljenje vrnile, ali v katerem se je pravosodna ali katera koli druga pristojna oblast sodelujoče države članice odločila sprožiti postopek likvidacije nad zadevno institucijo. V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 in Uredbo ECB/2003/9 lahko ECB iz sistema obveznih rezerv Eurosistema izvzame tudi druge institucije na nediskriminatorni osnovi, če cilji tega sistema ne bi bili doseženi z vključitvijo teh institucij v sistem obveznih rezerv. Pri sklepanju o tovrstnih izjemah ECB upošteva eno ali več naslednjih meril:

- institucija opravlja funkcije posebnega namena;
- institucija ne izvaja aktivnih bančnih funkcij v konkurenci z drugimi kreditnimi institucijami; in/ali

1 Vsebina tega poglavja je le informativna.

2 UL L 318 z dne 27. novembra 1998, stran 1.

3 UL L 250 z dne 2. oktobra 2003, stran 10.

- institucija uporablja vse svoje depozite za namene, povezane z regionalno in/ali mednarodno razvojno pomočjo.

ECB oblikuje in vodi seznam institucij, za katere velja sistem obveznih rezerv Eurosistema. ECB javno objavlja tudi seznam vseh institucij, ki so izvzete iz tega sistema zaradi drugih razlogov in ne zaradi ukrepov reorganizacije.⁴ Nasprotne stranke se lahko zanesejo na te sezname pri odločanju, ali so njihove obveznosti terjatve druge institucije, ki je obveznik obveznih rezerv. Seznami, dostopni javnosti po zaključku poslovanja na zadnji delovni dan Eurosistema v vsakem koledarskem mesecu, so veljavni za izračun osnove za rezerve za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v koledarskem mesecu dva meseca pozneje. Seznam, objavljen ob koncu februarja, bi tako veljal za izračun osnove za rezerve za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v aprilu.

7.3 DOLOČITEV OBVEZNIH REZERV

OSNOVA ZA REZERVE IN STOPNJE OBVEZNIH REZERV

Osnova za rezerve posamezne institucije se določi glede na postavke njene bilance stanja. Podatki bilance stanja se poročajo nacionalnim centralnim bankam v splošnem okviru denarne in bančne statistike ECB (glej poglavje 7.5).⁵ Za institucije, za katere veljajo polne zahteve poročanja, se podatki bilance stanja, ki se nanašajo na konec danega koledarskega meseca, uporabijo za določitev osnove za rezerve za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v koledarskem mesecu dva meseca pozneje. Na primer osnova za rezerve, izračunana iz bilance stanja ob koncu februarja, bi se uporabila za izračun obveznih rezerv, ki jih morajo nasprotne stranke izpolniti v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v aprilu.

Okvir poročanja za denarno in bančno statistiko ECB predvideva možnost, da se majhne institucije delno razbremenijo bremena poročanja. Institucije, za katere velja ta določba,

morajo četrletno poročati samo omejen nabor podatkov iz bilance stanja (po stanju na zadnji dan četrletja) in s skrajnim rokom za pošiljanje poročil, ki je daljši od skrajnega roka, postavljenega za večje institucije. Za te institucije se uporabijo podatki bilance stanja, ki se predložijo v poročilih za določeno četrletje, da se z zamikom dveh mesecev določi osnova za rezerve za naslednja tri obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Na primer bilanca stanja ob koncu prvega četrletja (marca) bi veljala za izračun osnove za rezerve za obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začnejo v juniju, juliju in avgustu.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 ima ECB pravico vključiti obveznosti iz naslova sprejemanja denarnih sredstev skupaj z obveznostmi iz naslova zunajbilančnih postavk v osnovo za rezerve institucij. V sistemu obveznih rezerv Eurosistema dejansko osnovo za rezerve sestavljata le pasivni postavki „vloge” in „izdani dolžniški vrednostni papirji” (glej okvir 9).

Obveznosti do drugih institucij, uvrščenih na seznam institucij, ki so obvezniki obveznih rezerv Eurosistema, in obveznosti do ECB in nacionalnih centralnih bank, niso vključene v osnovo za rezerve. V tem pogledu mora biti za pasivno postavko „izdani dolžniški vrednostni papirji” izdajatelj sposoben dokazati dejanski znesek teh instrumentov, ki jih imajo druge institucije, ki so obvezniki obveznih rezerv Eurosistema, zato da jih ima pravico odšteti od osnove za rezerve. Če takega dokazila ni mogoče predložiti, lahko izdajatelj uporabi standardizirani odbitek v fiksnem odstotku⁶ za to postavko bilance stanja.

4 Seznami so na voljo javnosti na spletni strani ECB (www.ecb.int).

5 Poročevalski okvir za denarno in bančno statistiko ECB je predstavljen v prilogi 4.

6 Glej Uredbo ECB/2003/9. Nadaljnje informacije v zvezi z odstotkom standardiziranega odbitka so na spletni strani ECB (www.ecb.int) kakor tudi na spletnih straneh Eurosistema (glej prilogo 5).

Okvir 9

OSNOVA ZA REZERVE IN STOPNJE OBVEZNIH REZERV**A. Obveznosti, ki so vključene v osnovo za rezerve in za katere se uporablja pozitivna stopnja rezerv**Vloge¹

- Vloge čez noč
- Vloge z dogovorjeno dospelostjo do dveh let
- Vloge na odpoklic z odpovednim rokom do dveh let

Izdani dolžniški vrednostni papirji

- Dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo do dveh let

B. Obveznosti, ki so vključene v osnovo za rezerve in za katere se uporablja stopnja rezerv, enaka ničVloge¹

- Vloge z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma
- Vloge na odpoklic z odpovednim rokom nad dvema letoma
- Repo posli

Izdani dolžniški vrednostni papirji

- Dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma

C. Obveznosti, ki so izključene iz osnove za rezerve

- Obveznosti do drugih institucij, ki so obvezniki v sistemu obveznih rezerv Eurosistema
- Obveznosti do ECB in nacionalnih centralnih bank

¹ Uredba (ES) št. 2181/2004 Evropske centralne banke z dne 16. decembra 2004 o spremembah Uredbe (ES) št. 2423/2001 (ECB/2001/13) o konsolidirani bilanci stanja v sektorju monetarnih finančnih institucij in Uredbe (ES) št. 63/2002 (ECB/2001/18) o statistiki obrestnih mer, ki jih monetarne finančne institucije uporabljajo za vloge in posojila v razmerju do gospodinjstev in nefinančnih družb (ECB/2004/21) (UL L371 z dne 18. decembra 2004, stran 42) izrecno zahteva poročanje o obveznostih iz naslova vlog po nominalni vrednosti. Nominalna vrednost pomeni znesek glavnice, za katero je dolžnik pogodbeno obvezan, da jo vrne upniku. Ta sprememba je bila potrebna zaradi Direktive Sveta 86/635/EGS z dne 8. decembra 1986 o letnih računovodskih izkazih in konsolidiranih računovodskih izkazih bank in drugih finančnih institucij (UL L372 z dne 31. decembra 1986, stran 1), ki je bila spremenjena tako, da omogoča vrednotenje nekaterih finančnih instrumentov po pošteni vrednosti.

Stopnje obveznih rezerv, ki jih določi ECB, smejo biti največ enake zgornji meji, ki je določena v Uredbi Sveta (ES) št. 2531/98. ECB uporablja enotno, od nič različno stopnjo za večino postavk, ki so zajete v osnovi za rezerve. Ta stopnja rezerv je določena v Uredbi ECB/2003/9. ECB določi ničelno stopnjo obveznih rezerv na naslednje pasivne postavke: „vloge z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma“, „vloge na odpoklic z odpovednim rokom nad dvema letoma“, „repo posli“ in „dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma“ (glej okvir 9). ECB lahko kadar koli spremeni stopnje obveznih rezerv. Spremembe v stopnjah obveznih rezerv

objavi ECB pred prvim obdobjem izpolnjevanja obveznih rezerv, za katerega sprememba velja.

IZRAČUN OBVEZNIH REZERV

Obvezne rezerve za vsako posamezno institucijo se izračunajo tako, da se znesek posamezne pasivne postavke iz osnove za rezerve množi s stopnjo obveznih rezerv za to pasivno postavko, nakar se seštejejo zmnožki za vse postavke, vključene v osnovo za rezerve.

Vsaka institucija odšteje olajšavo v znesku 100.000 EUR od svojih obveznih rezerv v vsaki državi članici, v kateri ima poslovalnico. Odobritev tovrstne olajšave ne posega v pravne

obveznosti institucij, ki so obvezniki sistema obveznih rezerv Eurosistema.⁷

Znesek izračunanih obveznih rezerv se za vsako obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv zaokroži na najbližji euro.

7.4 IZPOLNJEVANJE OBVEZNIH REZERV

OBDOBJE IZPOLNJEVANJA

ECB objavi koledar obdobji izpolnjevanja obveznih rezerv vsaj tri mesece pred začetkom vsakega leta.⁸ Obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv se začne na dan poravnave prve operacije glavnega refinanciranja po seji Sveta ECB, za katero je na dnevnem redu predvidena mesečna ocena naravnosti denarne politike. V posebnih primerih se lahko objavljeni koledar popravi, kar je med drugim odvisno od sprememb v urniku sej Sveta ECB.

REZERVNA IMETJA

Vsaka institucija mora izpolnjevati svoje obvezne rezerve z rezervnimi imetji, to je s stanji na enem ali več računih rezerv pri nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je ustanovljena. Za institucije z več kot eno poslovalnico v državi članici je sedež institucije odgovoren za izpolnjevanje skupnih obveznih rezerv vseh domačih poslovalnic te institucije.⁹ Institucija s poslovalnicami v več kot eni državi članici mora izpolnjevati obvezne rezerve pri nacionalni centralni banki v vsaki državi članici, v kateri ima poslovalnico, v razmerju do njene osnove za rezerve v ustrezni državi članici.

Poravnalni računi institucij pri nacionalnih centralnih bankah se lahko uporabijo kot računi rezerv. Rezervna imetja na poravnalnih računih se lahko uporabijo za namene poravnave čez dan. Dnevna rezervna imetja institucije se izračunajo kot stanje ob koncu dneva na njenem računu rezerv.

Institucija lahko zaprosi nacionalno centralno banko v državi članici, v kateri je institucija rezident, za dovoljenje za izpolnjevanje vseh

svojih obveznih rezerv posredno prek posrednika. Možnost izpolnjevanja obveznih rezerv prek posrednika je po pravilu omejena na institucije, ki so organizirane tako, da del funkcij (npr. dejavnosti zakladnice) običajno izvaja posrednik (npr. mreže hranilnic in hranilno-kreditnih služb lahko centralizirajo svoja rezervna imetja). Izpolnjevanje obveznih rezerv prek posrednika je opredeljeno z določbami iz Uredbe ECB/2003/9.

OBRESTOVANJE REZERVNIH IMETIJ

Rezervna imetja se za čas obdobja izpolnjevanja obrestujejo po povprečni obrestni meri ECB (ponderirani glede na število koledarskih dni) za operacije glavnega refinanciranja, izračunani s pomočjo formule, opredeljene v okvirju 10. Rezervna imetja, ki presegajo znesek izračunanih obveznih rezerv, se ne obrestujejo. Obresti se plačujejo na drugi delovni dan NCB po koncu obdobja izpolnjevanja, za katerega so bile obresti obračunane.

7.5 POŠILJANJE POROČIL, POTRDITEV IN PREVERJANJE OSNOVE ZA REZERVE

Postavke, ki se štejejo v osnovo za rezerve, izračunajo institucije, ki so obvezniki obveznih rezerv, in jih poročajo nacionalnim centralnim bankam znotraj splošnega okvira denarne in bančne statistike ECB (glej prilogo 4). Člen 5 Uredbe ECB/2003/9 opredeljuje postopke za sporočanje in potrditev osnove za rezerve in zneska izračunanih obveznih rezerv institucije.

⁷ Za institucije, ki jim je dovoljeno poročati statistične podatke kot skupini na konsolidirani osnovi v skladu z določbami okvira za poročanje za denarno in bančno statistiko ECB (glej prilogo 4), bo priznana samo ena tovrstna olajšava skupini kot celoti, razen če institucije zagotovijo dovolj podrobne podatke o osnovi za rezerve in rezervnih imetjih, da omogočijo Eurosistemu, da preveri njihovo točnost in kakovost ter določi znesek obveznih rezerv vsake posamezne institucije v skupini.

⁸ Koledar se normalno objavi v sporočilu za javnost ECB, ki ga lahko najdete na spletni strani ECB (www.ecb.int). Poleg tega se koledar objavi v Uradnem listu Evropske unije in na spletnih straneh Eurosistema (glej prilogo 5).

⁹ Če institucija nima sedeža v državi članici, v kateri je ustanovljena, mora določiti glavno podružnico, ki je potem odgovorna za izpolnitev skupnih obveznih rezerv vseh poslovalnic institucije v zadevni državi članici.

Okvir 10

IZRAČUN OBRESTI NA REZERVNA IMETJA

Rezervna imetja se obrestujejo po naslednji formuli:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

Kjer je:

- R_t = obresti na rezervna imetja za obdobje izpolnjevanja t .
- H_t = povprečna dnevna rezervna imetja v obdobju izpolnjevanja t .
- n_t = število koledarskih dni v obdobju izpolnjevanja t .
- r_t = obrestna mera za rezervna imetja za obdobje izpolnjevanja t . Uporablja se standardno zaokroževanje obrestne mere na dve decimaliki.
- (i) = i -ti koledarski dan obdobja izpolnjevanja t .
- MR_i = mejna obrestna mera za zadnjo operacijo glavnega refinanciranja, poravnano na koledarski dan i ali pred njim.

Postopek za sporočanje in potrditev obveznih rezerv institucije je takšen, kot je opisan v nadaljevanju. Bodisi ustrezna nacionalna centralna banka bodisi institucija sama izračuna obvezne rezerve institucije za ustrezno obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv. Izračunane obvezne rezerve stranka, ki jih izračuna, sporoči drugi stranki najkasneje tri delovne dni NCB pred začetkom obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Ustrezna nacionalna centralna banka lahko določi zgodnejši datum za sporočanje obveznih rezerv. Poleg tega lahko določi dodatne roke, do katerih mora institucija poslati obvestilo o morebitnih spremembah osnove za rezerve in morebitne spremembe sporočenih izračunanih obveznih rezerv. Obveščena stranka potrdi izračunane obvezne rezerve najkasneje na delovni dan NCB pred začetkom obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Če obveščena stranka ni odgovorila na obvestilo do konca delovnega dne NCB pred začetkom obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, se šteje, da je potrdila znesek obveznih rezerv institucije za ustrezno obdobje izpolnjevanja obveznih

rezerv. Ko so obvezne rezerve institucije enkrat potrjene za ustrezno obdobje izpolnjevanja obveznih sprememb, jih ni več mogoče spreminjati.

Za institucije, ki lahko delujejo kot posredniki za posredno izpolnjevanje obveznih rezerv drugih institucij, so posebni pogoji poročanja opredeljeni v Uredbi ECB/2003/9. Izpolnjevanje obveznih rezerv prek posrednika ne spremeni obveznosti statističnega poročanja institucij, ki izpolnjujejo obvezne rezerve prek posrednika.

ECB in nacionalne centralne banke imajo pravico, da znotraj okvira Uredbe Sveta (ES) št. 2531/98 preverijo točnost in kakovost zbranih podatkov.

7.6 NEIZPOLNJEVANJE OBVEZNIH REZERV

Neizpolnjevanje obveznih rezerv nastane, če je povprečje stanj konec koledarskega dneva na računih rezerv institucije v obdobju

izpolnjevanja rezerv manjše od njenih izračunanih obveznih rezerv za taisto obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv.

Če institucija ne izpolni vseh ali dela obveznih rezerv, lahko ECB, v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 naloži katero koli od naslednjih sankcij:

- plačilo zneska, izračunanega na podlagi obrestne mere, ki je največ 5 odstotnih točk nad obrestno mero mejnega posojila in zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv; ali
- plačilo zneska, izračunanega na podlagi obrestne mere, ki je do dvakrat višja od obrestne mere mejnega posojanja in zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv; ali
- zahtevek, da zadevna institucija položi neobrestovane vloge pri ECB ali nacionalnih centralnih bankah v znesku do višine trikratnega zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv. Dospelost depozita ne sme biti daljša od obdobja, v katerem institucija ni izpolnila obveznih rezerv.

Kjer institucija ne izpolni drugih obveznosti iz uredb in odločb ECB, povezanih s sistemom obveznih rezerv Eurosistema (npr. če zadevni podatki niso poslani pravočasno ali niso točni), ima ECB pooblastilo, da naloži sankcije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2532/98 z dne 23. novembra 1998 o pooblastilih Evropske centralne banke, da naloži sankcije, in Uredbo Evropske centralne banke (ES) št. 2157/1999 z dne 23. septembra 1999 o pooblastilih Evropske centralne banke, da naloži sankcije (ECB/1999/4)¹⁰. Izvršilni odbor ECB lahko opredeli in objavi merila, v skladu s katerimi bo izvajal sankcije iz člena 7(1) Uredbe Sveta (ES) št. 2531/98.¹¹

Poleg tega lahko v primeru hude kršitve obveznosti obveznih rezerv Eurosistem začasno izključi nasprotne stranke iz udeležbe v operacijah odprtega trga.

¹⁰ UL L 264 z dne 12. oktobra 1999, stran 21.

¹¹ Taka merila so bila objavljena v obvestilu z naslovom „Obvestilo Evropske centralne banke o uvedbi sankcij za kršitve obveznosti izpolnjevanja obveznih rezerv“ UL C39 z dne 11. februarja 2000, stran 3.

PRILOGA 1

PRIMERI OPERACIJ IN POSTOPKOV DENARNE POLITIKE

SEZNAM PRIMEROV

Primer št. 1	Povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije s fiksno obrestno mero	66
Primer št. 2	Povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero	67
Primer št. 3	Izdaja dolžniških certifikatov ECB na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero	68
Primer št. 4	Valutna zamenjava za umik likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno swap mero	69
Primer št. 5	Valutna zamenjava za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno swap mero	71
Primer št. 6	Ukrepi za obvladovanje tveganj	73

Primer 1

POVRATNA TRANSAKCIJA ZA POVEČEVANJE LIKVIDNOSTI NA PODLAGI AVKCIJE S FIKSNO OBRESTNO MERO

ECB se odloči, da bo povečala likvidnost na trgu s povratno transakcijo na podlagi avkcije s fiksno obrestno mero.

Tri nasprotnne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Nasprotna stranka	Protiponudba (milijoni EUR)
Banka 1	30
Banka 2	40
Banka 3	70
Skupaj	140

ECB se odloči dodeliti znesek 105 milijonov EUR.

Odstotek dodelitve je:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75\%$$

Dodelitev nasprotnim strankam znaša:

Nasprotna stranka	Protiponudba (milijoni EUR)	Dodelitev (milijoni EUR)
Banka 1	30	22,5
Banka 2	40	30,0
Banka 3	70	52,5
Skupaj	140	105,0

Primer 2

POVRATNA TRANSAKCIJA ZA POVEČEVANJE LIKVIDNOSTI NA PODLAGI AVKCIJE Z VARIABILNO OBRESTNO MERO

ECB se odloči, da bo povečala likvidnost na trgu s povratno transakcijo na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero.

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Obrestna mera (%)	Znesek (milijoni EUR)			Skupaj protiponudbe	Protiponudbe kumulativno
	Banka 1	Banka 2	Banka 3		
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	20
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Skupaj	30	45	70	145	

ECB se odloči dodeliti 94 milijonov EUR, kar implicira mejno obrestno mero v višini 3,05%.

V celoti se sprejmejo vse protiponudbe nad 3,05% (v kumulativnem znesku 80 milijonov EUR). Pri 3,05% je odstotek dodelitve:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40\%$$

Dodelitev banki 1 po mejni obrestni meri znaša na primer:

$$0,4 \times 10 = 4$$

Skupna dodelitev banki 1 je: $5 + 5 + 4 = 14$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotne stranke	Znesek (milijoni EUR)			Skupaj
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	
Skupaj protiponudbe	30,0	45,0	70,0	145
Skupaj dodelitev	14,0	34,0	46,0	94

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa), je obrestna mera za vse zneske, dodeljene nasprotnim strankam, enaka 3,05%.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa), se za zneske, dodeljene nasprotnim strankam, ne uporabi enotna obrestna mera; na primer, banka 1 prejme 5 milijonov EUR po 3,07%, 5 milijonov EUR po 3,06% in 4 milijone EUR po 3,05%.

Primer 3

IZDAJA DOLŽNIŠKIH CERTIFIKATOV ECB NA PODLAGI AVKCIJE Z VARIABILNO OBRESTNO MERO

ECB se odloči za umik likvidnosti s trga z izdajo dolžniških certifikatov na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero.

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Obrestna mera (%)	Znesek (milijoni EUR)				Protiponudbe kumulativno
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj	
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Skupaj	55	70	55	180	

ECB se odloči dodeliti nominalni znesek v višini 124,5 milijonov EUR, kar implicira mejno obrestno mero v višini 3,05%.

Vse protiponudbe pod 3,05% (v kumulativnem znesku 65 milijonov EUR) se sprejmejo v celoti. Pri 3,05% je odstotek dodelitve:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85\%$$

Dodelitev banki 1 po mejni obrestni meri znaša na primer:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotne stranke	Znesek (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj
Skupaj protiponudbe	55,0	70,0	55,0	180,0
Skupaj dodelitev	42,0	49,0	33,5	124,5

Primer 4

VALUTNA ZAMENJAVA ZA UMIK LIKVIDNOSTI NA PODLAGI AVKCIJE Z VARIABILNO SWAP MERO

ECB se odloči umakniti likvidnost s trga z uporabo valutne zamenjave eura proti ameriškemu dolarju na podlagi avkcije z variabilno swap mero. (Opomba: euro je v tem primeru valuta s premijo.)

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Swap točke (× 10.000)	Znesek (milijoni EUR)				Protiponudbe kumulativno
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj	
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Skupaj	65	90	80	235	

ECB se odloči dodeliti 158 milijonov EUR, kar implicira mejne swap točke v višini 6,63. Vse protiponudbe nad 6,63 (v kumulativnem znesku 65 milijonov EUR) se v celoti sprejmejo. Pri 6,63 je odstotek dodelitve:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93\%$$

Dodelitev banki 1 pri mejnih swap točkah znaša na primer:

$$0,93 \times 25 = 23,25$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotne stranke	Znesek (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj
Skupaj protiponudbe	65,0	90,0	80,0	235,0
Skupaj dodelitev	48,25	52,55	57,20	158,0

ECB za operacijo fiksira promptni devizni tečaj EUR/USD pri 1,1300.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z enotno swap mero (avkcija nizozemskega tipa), na datum začetka operacije Eurosistem kupi 158.000.000 EUR in proda 178.540.000 USD. Na datum dospelosti operacije Eurosistem proda 158.000.000 EUR in kupi 178.644.754 USD (terminski devizni tečaj je $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Primer 4 (nadaljevanje)

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z različnimi swap merami (avkcija ameriškega tipa), Eurosistem zamenja zneske eurov in ameriških dolarjev, kot je prikazano v spodnji tabeli:

Promptna transakcija			Terminska transakcija		
Devizni tečaj	Nakup EUR	Prodaja USD	Devizni tečaj	Prodaja EUR	Nakup USD
1,1300			1,130684		
1,1300	10.000.000	11.300.000	1,130680	10.000.000	11.306.800
1,1300	15.000.000	16.950.000	1,130676	15.000.000	16.960.140
1,1300	15.000.000	16.950.000	1,130671	15.000.000	16.960.065
1,1300	25.000.000	28.250.000	1,130667	25.000.000	28.266.675
1,1300	93.000.000	105.090.000	1,130663	93.000.000	105.151.659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Skupaj	158.000.000	178.540.000		158.000.000	178.645.339

Primer 5

VALUTNA ZAMENJAVA ZA POVEČEVANJE LIKVIDNOSTI NA PODLAGI AVKCIJE Z VARIABILNO SWAP MERO

ECB se odloči, da poveča likvidnost na trgu z izvedbo valutne zamenjave eura proti ameriškemu dolarju na podlagi avkcije z variabilno swap mero. (Opomba: euro je v tem primeru valuta s premijo.)

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Swap točke (× 10.000)	Znesek (milijoni EUR)			Skupaj	Protiponudbe kumulativno
	Banka 1	Banka 2	Banka 3		
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Skupaj	60	85	75	220	

ECB se odloči dodeliti 197 milijonov EUR, kar implicira mejne swap točke v višini 6,54. Vse protiponudbe pod 6,54 (v kumulativnem znesku 195 milijonov EUR) se v celoti sprejmejo. Pri 6,54 je odstotek dodelitve:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\%$$

Dodelitev banki 1 pri mejnih swap točkah znaša na primer:

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotne stranke	Znesek (milijoni EUR)			Skupaj
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	
Skupaj protiponudbe	60,0	85,0	75,0	220
Skupaj dodelitev	55,5	75,5	66,0	197

ECB za operacijo fiksira promptni devizni tečaj EUR/USD pri 1,1300.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z enotno swap mero (avkcija nizozemskega tipa), na datum začetka operacije Eurosistem proda 197.000.000 EUR in kupi 222.610.000 USD. Na datum dospelosti operacije Eurosistem kupi 197.000.000 EUR in proda 222.738.838 USD (terminski devizni tečaj je $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Primer 5 (nadaljevanje)

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z različnimi swap merami (avkcija ameriškega tipa), Eurosistem zamenja zneske eurov in ameriških dolarjev, kot je prikazano v spodnji tabeli:

Promptna transakcija			Terminska transakcija		
Devizni tečaj	Prodaja EUR	Nakup USD	Devizni tečaj	Nakup EUR	Prodaja USD
1,1300			1,130623		
1,1300	10.000.000	11.300.000	1,130627	10.000.000	11.306.270
1,1300	10.000.000	11.300.000	1,130632	10.000.000	11.306.320
1,1300	20.000.000	22.600.000	1,130636	20.000.000	22.612.720
1,1300	40.000.000	45.200.000	1,130641	40.000.000	45.225.640
1,1300	80.000.000	90.400.000	1,130645	80.000.000	90.451.600
1,1300	35.000.000	39.550.000	1,130649	35.000.000	39.572.715
1,1300	2.000.000	2.260.000	1,130654	2.000.000	2.261.308
1,1300			1,130658		
Skupaj	197.000.000	222.610.000		197.000.000	222.736.573

Primer 6

UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ

Ta primer prikazuje okvir za obvladovanje tveganj, ki se uporablja za finančno premoženje za zavarovanje terjatev v operaciji Eurosistema za povečanje likvidnosti. Primer temelji na predpostavki, da nasprotna stranka sodeluje v naslednjih operacijah denarne politike Eurosistema:

- v operaciji glavnega refinanciranja, ki se začne 28. julija 2004 in konča 4. avgusta 2004, kjer se nasprotni stranki dodeli 50 milijonov EUR po obrestni meri 4,24%;
- v operaciji dolgoročnejšega refinanciranja, ki se začne 29. julija 2004 in konča 21. oktobra 2004, kjer se nasprotni stranki dodeli 45 milijonov EUR po obrestni meri 4,56%; in
- v operaciji glavnega refinanciranja, ki se začne 4. avgusta 2004 in konča 11. avgusta 2004, kjer se nasprotni stranki dodeli 35 milijonov EUR po obrestni meri 4,26%.

Značilnosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki ga nasprotna stranka uporabi za kritje teh operacij, so podrobno opredeljene v spodnji tabeli 1.

TABELA 1 TRŽNO FINANČNO PREMOŽENJE ZA ZAVAROVANJE TERJATEV, UPORABLJENO V TRANSAKCIJAH

Ime	Kategorija finančnega premoženja	Datum dospelosti	Značilnosti				Odbitek
			Definicija kupona	Frekvenca kupona	Preostala dospelost		
Finančno premoženje A	Kolateralizirani instrument	29.08.2006	fiksen	6 mes	2 leti	3,50%	
Finančno premoženje B	Državne obveznice	19.11.008	variabilen	12 mes	4 leti	0,50%	
Finančno premoženje C	Podjetniške obveznice	12.05.2015	brezkuponska		> 10 let	15,00%	
Cene v odstotkih (vključno z natečenimi obrestmi)*)							
28.07.2004	29.07.2004	30.07.2004	02.08.2004	03.08.2004	04.08.2004	05.08.2004	
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24	
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57	
					55,01	54,87	

*) Cene, prikazane za posamezen datum vrednotenja, ustrezajo najbolj reprezentativni ceni na poslovni dan pred tem datumom vrednotenja.

1 Primer temelji na predpostavki, da se pri izračunu potrebe za poziv h kritju, upošteva natečene obresti na posojeno likvidnost in na predpostavki, da znaša prag poziva 0,5% posojene likvidnosti.

Primer 6 (nadaljevanje)

Sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

V prvem primeru se predpostavlja, da nacionalna centralna banka pri transakcijah uporablja sistem, kjer se finančno premoženje za zavarovanje terjatev označi za vsako transakcijo. Vrednotenje premoženja za zavarovanje terjatev se izvaja dnevno. Okvir za obvladovanje tveganj lahko opišemo na naslednji način (glej tudi spodnjo tabelo 2):

1. Dne 28. julija 2004 nasprotna stranka začne repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki odkupi 50,6 milijona EUR finančnega premoženja A. Finančno premoženje A je kolateraliziran instrument, ki dospe v plačilo 29. avgusta 2006 in ima kupon s fiksnim donosom. Torej ima preostalo dospelost dveh let, kar pomeni odbitek pri vrednotenju v višini 3,5%. Tržna cena finančnega premoženja A na njegovem referenčnem trgu na ta dan znaša 102,63%, kar vključuje natečene obresti kupona. Nasprotna stranka mora zagotoviti tak znesek finančnega premoženja A, ki po 3,5% odbitku pri vrednotenju presega dodeljeni znesek 50 milijonov EUR. Nasprotna stranka zato izroči finančno premoženje A za nominalni znesek 50,6 milijona EUR, katerega prilagojena tržna vrednost znaša 28. julija 50.113.203 EUR.
2. Dne 29. julija 2004 nasprotna stranka izvede repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki odkupi 21 milijonov EUR finančnega premoženja A (tržna cena 101,98%, odbitek pri vrednotenju 3,5%) in 25 milijonov EUR finančnega premoženja B (tržna cena 98,35%). Finančno premoženje B je državna obveznica z izplačilom kuponov po variabilni obrestni meri, za kar se uporablja 0,5% odbitek pri vrednotenju. Prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja A in finančnega premoženja B znaša tega dne 45.130.810 EUR, torej presega zahtevani znesek 45.000.000 EUR.

Dne 29. julija 2004 se izvrši popravek vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje operacije glavnega refinanciranja, ki se je začela 28. julija 2004. S tržno ceno 101,98% je tržna cena finančnega premoženja A po odbitku pri vrednotenju še vedno v mejah spodnje in zgornje meje za poziv h kritju. V začetku dano zavarovanje se zato obravnava, kot da krije tako začetni dani znesek posojene likvidnosti kot tudi natečene obresti, ki znašajo 5.889 EUR.

3. Dne 30. julija 2004 se izvrši popravek vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: tržna cena finančnega premoženja A je 100,55% in tržna cena finančnega premoženja B je 97,95%. Natečene obresti znašajo 11.778 EUR za operacijo glavnega refinanciranja, ki se je začela 28. julija 2004, in 5.700 EUR za operacijo dolgoročnejšega refinanciranja, ki se je začela 29. julija 2004. Zato prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja A v prvi transakciji pade pod znesek transakcije, ki se mora pokriti (tj. posojena likvidnost plus natečene obresti), za 914.218 EUR, in tudi pod nižjo raven poziva h kritju, ki znaša 49.761.719 EUR. Nasprotna stranka izroči 950.000 EUR finančnega premoženja A v nominalni vrednosti, kar po zmanjšanju tržne vrednosti, izračunane na podlagi tržne cene 100,55%, za 3,5% odbitek pri vrednotenju, vzpostavi zadostno kritje.²

Poziv h kritju je potreben tudi za drugo transakcijo, ker je prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, uporabljenega v tej transakciji (44.741.520 EUR), manjša od nižje ravni poziva h kritju (44.780.672 EUR). Nasprotna stranka zato izroči 270.000 EUR finančnega premoženja B s prilagojeno tržno vrednostjo 263.143 EUR.

² Nacionalne centralne banke lahko izvajajo pozive h kritju z denarnimi sredstvi namesto z vrednostnimi papirji.

Primer 6 (nadaljevanje)

4. Dne 2. in 3. avgusta 2004 se popravi vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ne da bi to povzročilo poziv h kritju za transakcije, ki so se začele 28. in 29. julija 2004.
5. Dne 4. avgusta 2004 nasprotna stranka odplača posojeno likvidnost iz operacije glavnega refinanciranja, ki se je začela 28. julija 2004, vključno z obračunanimi obrestmi 41.222 EUR. Nacionalna centralna banka vrne finančno premoženje A v nominalni vrednosti 51.550.000 EUR.

Nasprotna stranka istega dne začne novo repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki odkupi 75 milijonov EUR finančnega premoženja C v nominalni vrednosti. Ker je finančno premoženje C brezkuponska podjetniška obveznica s preostalo dospelostjo več kot deset let, ki zahteva 15% odbitka pri vrednotenju, znaša ustrezna tržna vrednost po odbitku pri vrednotenju tega dne 35.068.875 EUR.

Popravek vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v operaciji dolgoročnejšega refinanciranja, ki se je začela 29. julija 2004, kaže, da prilagojena tržna vrednost danega finančnega premoženja preseglja zgornjo raven poziva h kritju za približno 262.000 EUR in privede do tega, da nacionalna centralna banka vrne nasprotni stranki finančno premoženje B v nominalni vrednosti 262.000 EUR.³

Sistem s sklado finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

V drugem primeru se predpostavlja, da se za transakcije z nacionalno centralno banko uporablja sistem s sklado finančnega premoženja. Finančno premoženje, vključeno v sklad, ki ga bo uporabila nasprotna stranka, ni označeno za posamezne transakcije.

V tem primeru se uporabi isto zaporedje transakcij kot v zgornjem primeru, ki opisuje sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Glavna razlika je v tem, da mora prilagojena tržna vrednost celotnega finančnega premoženja v skladu na datume vrednotenja pokriti celotni znesek obveznosti iz vseh nedospelih poslov, ki jih ima nasprotna stranka z nacionalno centralno banko. Poziv h kritju v višini 1.178.398 EUR, ki nastopi dne 30. julija 2004, je v tem primeru enak tistemu, ki se zahteva v primeru sistema označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Nasprotna stranka izroči finančno premoženje A v nominalni vrednosti 1.300.000 EUR, kar po zmanjšanju tržne vrednosti, izračunane na podlagi tržne cene 100,55%, za 3,5% odbitek pri vrednotenju, ponovno vzpostavi zadostno zavarovalno kritje.

Poleg tega lahko nasprotna stranka dne 4. avgusta 2004, ko dospe operacija glavnega refinanciranja, ki se je začela 28. julija 2004, obdrži finančno premoženje na svojem zastavnem računu. Finančno premoženje se lahko tudi izmenja za drugo finančno premoženje, kot kaže primer, kjer nasprotna stranka finančno premoženja A v nominalni vrednosti 51,9 milijona EUR zamenja z finančnim premoženjem C v nominalni vrednosti 75,5 milijonov EUR, da se pokrijejo posojena likvidnost in natečene obresti iz vseh operacij refinanciranja.

Okvir za obvladovanje tveganj, uporabljen pri sistemu s sklado finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, je opisan v tabeli 3.

³ Če bi morala nacionalna centralna banka prenesti kritje nasprotni stranki v zvezi z drugo transakcijo, se lahko tak prenos kritja v nekaterih primerih pobota s kritjem, ki ga je nasprotna stranka prenesla na nacionalno centralno banko v zvezi s prvo transakcijo. Kot posledica bi se izvedel samo en prenos kritja.

Primer 6 (nadaljevanje)

TABELA 2 – SISTEM OZNAČEVANJA FINANČNEGA PREMOŽENJA ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Datum	Nedospete transakcije	Datum začetka	Datum dospelosti	Obrestna mera	Posojena likvidnost
28.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
29.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
30.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
2.8.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
3.8.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
4.8.2004	Glavno refinanciranje	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
5.8.2004	Glavno refinanciranje	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000

PRILOGA 1

 Primeri operacij in
postopkov denarne
politike

Natečene obresti	Skupni znesek potrebnega zavarovanja	Spodnja meja za poziv h kritju	Zgornja meja za poziv h kritju	Prilagojena tržna vrednost	Poziv h kritju
-	50.000.000	49.750.000	50.250.000	50.113.203	-
5.889	50.005.889	49.755.859	50.255.918	49.795.814	-
-	45.000.000	44.775.000	45.225.000	45.130.810	-
11.778	50.011.778	49.761.719	50.261.837	49.097.560	-914.218
5.700.	45.005.700	44.780.672	45.230.729	44.741.520	-264.180
29.444	50.029.444	49.779.297	50.279.592	50.258.131	-
22.800	45.022.800	44.797.686	45.247.914	45.152.222	-
35.333	50.035.333	49.785.157	50.285.510	50.123.818	-
28.500	45.028.500	44.803.358	45.253.643	45.200.595	-
-	35.000.000	34.825.000	35.175.000	35.068.875	-
34.200	45.034.200	44.809.029	45.259.371	45.296.029	261.829
4.142	35.004.142	34.829.121	35.179.162	34.979.625	-
39.900	45.039.900	44.814.701	45.265.100	45.043.420	-

Primer 6 (nadaljevanje)

TABELA 3 – SISTEM S SKLADOM FINANČNEGA PREMOŽENJA ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Datum	Nedospete transakcije	Datum začetka	Datum dospelosti	Obrestna mera	Posojena likvidnost
28.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
29.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
30.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
2.8.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
3.8.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
4.8.2004	Glavno refinanciranje	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
5.8.2004	Glavno refinanciranje	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35.000.000
	Dolgoročneješe refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000

PRILOGA 1

 Primeri operacij in
postopkov denarne
politike

Natečene obresti	Skupni znesek potrebnega zavarovanja	Spodnja meja za poziv h kritju ¹⁾	Zgornja meja za poziv h kritju ²⁾	Prilagojena tržna vrednost	Poziv h kritju
-	50.000.000	49.750.000	Natečene obresti	50.113.203	-
5.889	95.005.889	94.530.859	Natečene obresti	94.926.624	-
-					
11.778	95.017.478	94.542.390	Natečene obresti	93.839.080	-1.178.398
5.700					
29.444	95.052.244	94.576.983	Natečene obresti	95.487.902	-
22.800					
35.333	95.063.833	94.588.514	Natečene obresti	95.399.949	-
28.500					
-	80.034.200	79.634.029	Natečene obresti	80.333.458	-
34.200					
4.142	80.044.042	79.643.821	Natečene obresti	80.248.396	-
39.900					

1) V sistemu s sklado finančnega premoženja za zavarovanje terjatev je znesek spodnje meje za poziv h kritju najnižji prag za poziv h kritju. V praksi večina nacionalnih centralnih bank zahteva dodatno zavarovanje, kadar prilagojena tržna vrednost po odbitku v skladu finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod skupni znesek, ki zahteva kritje.

2) V sistemu s sklado finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pojem zgornje meje za poziv h kritju ni pomemben, saj si bo nasprotna stranka nenehno prizadevala za presežek zneska posojenega zavarovanja, da bi čim bolj zmanjšala transakcije v operaciji.

PRILOGA 2

GLOSAR

Avkcija ameriškega tipa: glej **avkcija z različnimi obrestnimi merami**.

Avkcija nizozemskega tipa: glej **avkcija z enotno obrestno mero**.

Avkcija obsega (volume tender): glej **avkcija s fiksno obrestno mero**.

Avkcija s fiksno obrestno mero: **avkcijski postopek**, v katerem je obrestna mera opredeljena vnaprej s strani centralne banke in udeležene **nasprotne stranke** licitirajo denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti po fiksni obrestni meri.

Avkcija z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa): avkcija, v kateri je dodelitvena obrestna mera (ali **cena/swap točke**), uporabljena za vse sprejete protiponudbe, enaka **mejni obrestni meri**.

Avkcija z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa): avkcija pri kateri je dodelitvena obrestna mera (ali **cena/swap točke**) enaka obrestni meri, ponujeni v vsaki posamezni protiponudbi.

Avkcija z variabilno obrestno mero: **avkcijski postopek**, v katerem **nasprotne stranke** licitirajo tako denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti s centralno banko, kot tudi obrestno mero, po kateri želijo posel skleniti.

Avkcijski postopek: postopek, v katerem centralna banka povečuje ali umika likvidnost s trga na podlagi protiponudb, ki jih predložijo **nasprotne stranke**, ki pri tem tekmujejo druga z drugo. Najbolj konkurenčne protiponudbe se sprejemajo prednostno, dokler se skupni znesek likvidnosti, ki ga centralna banka nudi ali umika, ne izčrpa.

Brezkuponska obveznica: vrednostni papir, ki v času do dospelosti izplača samo en gotovinski priliv. Za namen tega dokumenta se med brezkuponske obveznice uvrščajo vrednostni papirji, izdani z diskontom, in vrednostni papirji, pri katerih se plača en kupon ob dospelosti. **Strip** je posebna vrsta brezkuponske obveznice.

Bonitetni okvir Eurosistema (ECAF): sklop postopkov, pravil in tehnik, ki zagotavljajo, da so izpolnjene zahteve Eurosistema glede visokih bonitetnih standardov za vse primerno finančno premoženje. Pri oblikovanju visokih bonitetnih standardov Eurosistem razlikuje med tržnim in netržnim finančnim premoženjem. Pri oceni bonitetnega standarda primernega finančnega premoženja Eurosistem upošteva informacije o bonitetni oceni iz bonitetnih sistemov, ki pripadajo enemu od štirih virov: **zunanje bonitetne institucije (ECAI)**, **interni bonitetni sistemi** nacionalne centralne banke (**ICAS**), **interni bonitetni sistemi** nasprotnih strank (**IRB**) ali **bonitetna orodja (RT)** zunanjih ponudnikov. Poleg tega Eurosistem pri ocenjevanju bonitetnega standarda upošteva tudi institucionalna merila in posebnosti, ki imetniku instrumenta zagotavljajo podobno zaščito, kot so npr. jamstva. Za določitev minimalnih zahtev glede visokih bonitetnih standardov („bonitetni prag“) Eurosistem uporablja referenčno vrednost, ki je enaka bonitetni oceni „single A“. Eurosistem obravnava verjetnost neplačila za obdobje enega leta v višini 0,10% kot enakovredno bonitetni oceni „single A“.

Bonitetna orodja zunanjih ponudnikov (RT): vir bonitetne ocene, opredeljen v **bonitetnem okviru Eurosistema** (Eurosystem credit assessment framework, **ECAF**), ki obsega aplikacije zunanjih ponudnikov, ki se uporabljajo za ocenjevanje bonitete dolžnikov, pri čemer se poleg

drugih informacij uporabljajo tudi revidirani računovodski izkazi. Te aplikacije mora pred uvedbo v ECAF posamično odobriti **Eurosistem**.

Cena povratnega nakupa: v zvezi s transakcijo na podlagi **repo pogodbe**, cena, po kateri se kupec zaveže ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu. Cena povratnega nakupa je enaka seštevku **nakupne cene** in razlike v ceni, ki ustreza obrestim za posojeno likvidnost za obdobje do dospelosti posla.

Centralni register vrednostnih papirjev (CRVP): subjekt, ki vodi in upravlja vrednostne papirje ali drugo finančno premoženje, vodi račune za izdajo in omogoča procesiranje transakcij v nematerializirani obliki. Finančno premoženje lahko obstaja bodisi v fizični obliki (vendar imobilizirano v CRVP) bodisi v nematerializirani obliki (tj. samo kot elektronska evidenca).

Čezmejna poravnava: poravnava, ki se izvrši v državi, ki ni država lokacije ene ali obeh strank v poslu.

Datum dospelosti: datum, na katerega se operacija denarne politike zaključi. V primeru **repo pogodbe** ali valutne zamenjave je datum dospelosti enak **datumu povratnega nakupa**.

Datum nakupa: datum, ko prodaja kupljenega finančnega premoženja s strani prodajalca kupcu postane veljavna.

Datum povratnega nakupa: datum, na katerega je kupec dolžan ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu v povezavi s transakcijo, ki je bila izvršena na podlagi **repo pogodbe**.

Datum poravnave: datum, na katerega se transakcija poravna. Do poravnave lahko pride na isti dan, kot se sklene posel (poravnava istega dne), ali en dan ali več dni po tem (datum poravnave je določen kot **datum trgovanja (T)** + zamik v poravnavi).

Datum pričetka: datum, na katerega se poravna prvi del operacije denarne politike. Datum pričetka sovpada z **datumom nakupa** za operacije, ki temeljijo na **repo pogodbah** in **valutnih zamenjavah**.

Datum trgovanja (T): datum, na katerega se sklene posel (tj. pogodba o finančni transakciji med dvema **nasprotnima strankama**). Datum trgovanja lahko sovpada z **datumom poravnave** transakcije (poravnava na isti dan) ali pa je določeno število delovnih dni pred datumom poravnave (datum poravnave je opredeljen kot T + zamik v poravnavi).

Datum vrednotenja: datum, na katerega se vrednoti finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova posojilnih poslov.

Dejansko število dni/360 dni v letu: konvencija o štetju dni, ki se uporablja za izračun obresti na posojilo, po kateri se obresti izračunajo glede na dejansko število koledarskih dni, za katere je kredit odobren, in ob predpostavki leta, ki ima 360 dni. Ta konvencija o štetju dni se uporablja pri operacijah denarne politike Eurosistema.

Delovni dan Eurosistema: kateri koli dan, na katerega sta ECB in najmanj ena **nacionalna centralna banka** odprti za namen izvajanja operacij denarne politike **Eurosistema**.

Delovni dan NCB: vsak dan, ko je **nacionalna centralna banka** določene **države članice** odprta za potrebe izvajanja operacij denarne politike **Eurosistema**. V nekaterih državah članicah so podružnice nacionalne centralne banke zaradi lokalnih ali regionalnih praznikov na delovni dan NCB lahko zaprte. V teh primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna, da vnaprej obvesti **nasprotnne stranke** o postopkih za transakcije, ki vključujejo te podružnice.

Dematerializacija: odstranitev fizičnih potrdil ali dokumentov o lastninski pravici, ki predstavljajo lastništvo nad finančnim premoženjem, tako da finančno premoženje obstaja samo kot računovodska evidenca.

Depozitar: posrednik, čigar osnovna vloga je vodenje evidence vrednostnih papirjev bodisi fizično bodisi elektronsko in vodenje evidence lastništva nad temi vrednostnimi papirji.

Dnevno vrednotenje po tržnih cenah: glej **giblivo kritje**.

Dogodek neplačila: dogodek, na katerega se nanaša **bonitetni okvir Eurosistema** in je opredeljen v Direktivi 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij ter Direktivi 2006/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o kapitalski ustreznosti investicijskih podjetij in kreditnih institucij (s skupnim imenom „Direktiva o kapitalskih zahtevah“ (CRD)). V skladu s temi dokumenti dogodek neplačila nastopi, če „(a) kreditna institucija meni, da obstaja majhna verjetnost, da bo dolжник v celoti poravnal svoje kreditne obveznosti do kreditne institucije, njene nadrejene družbe ali katerekoli njej podrejene družbe, ne da bi kreditna institucija za poplačilo uporabila ukrepe, kot so unovčenje zavarovanja (če obstaja)” in/ali „(b) dolжник več kakor 90 dni zamuja s plačilom katere koli bistvene kreditne obveznosti do kreditne institucije, njene nadrejene družbe ali katerekoli njej podrejene družbe.”

Določba o povprečenju: določba, ki **nasprotnim strankam** dovoljuje, da svoje **obvezne rezerve** izpolnjujejo na podlagi povprečnih **rezervnih imetij v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv**. Določba o povprečenju prispeva k stabilizaciji obrestnih mer denarnega trga s tem, da institucije spodbuja k izravnavi učinkov začasnih nihanj likvidnosti. Sistem obveznih rezerv **Eurosistema** predvideva uporabo povprečenja.

Dokončna transakcija: transakcija, s katero se finančno premoženje kupi ali proda (promptno ali terminsko) do njegove dospelosti.

Dokončni prenos: nepreklicni in brezpogojni prenos, ki pomeni razbremenitev obveznosti za izvršitev prenosa.

Država članica: pomeni v tem dokumentu državo članico EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s **Pogodbo**.

Države EGP (Evropskega gospodarskega prostora): države članice EU ter Islandija, Liechtenstein in Norveška.

Dvostranski postopek: postopek, v katerem centralna banka sklene posel neposredno samo z eno ali nekaj nasprotnimi strankami, brez uporabe avkcijskih postopkov. Dvostranski postopki zajemajo operacije, ki se izvedejo prek borz vrednostnih papirjev ali prek tržnih posrednikov.

Elektronski denar: denarna vrednost, kot jo predstavlja terjatev do izdajatelja, ki je: (a) shranjena v elektronski napravi, (b) izdana ob prejemu denarnega zneska, ki ni nižji od izdane denarne vrednosti, in (c) sprejeta kot plačilno sredstvo v poslih, ki jih ne opravlja izdajatelj.

Euroobmočje: območje, ki zajema države članice EU, ki so sprejele euro za svojo enotno valuto v skladu s Pogodbo in v katerih se izvaja enotna denarna politika, za katero je odgovoren Svet ECB.

Evropski sistem centralnih bank (ESCB): se nanaša na Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic EU. Opozoriti je treba, da nacionalne centralne banke tistih držav članic, ki niso uvedle enotne valute v skladu s **Pogodbo**, obdržijo svoja pooblastila na področju denarne politike v skladu z nacionalnim pravom in torej niso vključene v izvajanje denarne politike **Eurosistema**.

Eurosistem: obsega Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic euroobmočja. Organa odločanja Eurosistema sta Svet in Izvršilni odbor ECB.

Giblivo kritje (dnevno vrednotenje po tržnih cenah): Eurosistem zahteva, da finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz povratnih transakcij, s katerimi Eurosistem zagotavlja likvidnost, skozi čas vzdržuje določeno vrednost. To pomeni, da morajo, če redno merjena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod določeno raven, **nacionalne centralne banke** zahtevati od **nasprotnih strank**, da te zagotovijo dodatno finančno premoženje ali denarna sredstva (tj. **poziv h kritju**). Podobno, če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po njegovi ponovni ocenitvi presega določeno raven, lahko nasprotne stranke umaknejo presežno finančno premoženje ali denarna sredstva. Glej tudi podpoglavje 6.4.

Hitra avkcija: avkcijski postopek, ki ga uporablja **Eurosistem** za **operacije finega uravnavanja**, ko je zaželen hiter učinek operacije na likvidnost. Hitre avkcije se izvedejo v časovnem okviru 90 minut in z omejenim krogom **nasprotnih strank**.

Instrument s fiksno donosnostjo: finančni instrument, katerega kupon ostane nespremenjen skozi celotno življenjsko dobo instrumenta.

Instrument z obratno spremenljivo donosnostjo: vrednostni papir, pri katerem se obresti, ki se izplačajo imetniku vrednostnega papirja, spreminjajo v obratni smeri glede na spremembe določene referenčne obrestne mere.

Instrument z variabilno donosnostjo: finančni instrument, katerega kupon se periodično spremeni glede na referenčni indeks, ki odraža spremembe kratkoročnih ali srednjeročnih tržnih obrestnih mer. Instrumenti z variabilno donosnostjo imajo bodisi **vnaprej** bodisi **naknadno določene kupone**.

Interni bonitetni sistem centralne banke (ICAS): bonitetni sistem, opredeljen v **bonitetnem sistemu Eurosistema** (Eurosystem credit assessment framework, **ECAF**), ki trenutno obsega štiri bonitetne sisteme, ki jih upravljajo Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France in Oesterreichische Nationalbank.

Interni bonitetni sistem nasprotne stranke (IRB): vir bonitetne ocene, opredeljen v bonitetnem okviru Eurosistema (**Eurosystem credit assessment framework, ECAF**), ki obsega interne

sisteme tistih nasprotnih strank, katerih sistem dodeljevanja bonitetnih ocen se lahko uporabljajo za ugotavljanje uteži tveganosti v skladu z direktivo o kapitalskih zahtevah. Nasprotne stranke morajo za te sisteme pridobiti formalno priznanje in opraviti postopek potrditve s strani nacionalnih nadzornikov.

ISIN-koda: mednarodna identifikacijska koda, ki se dodeli vrednostnim papirjem, izdanim na finančnih trgih.

Izdajatelj: subjekt, ki je naveden kot dolžnik na vrednostnem papirju ali drugem finančnem instrumentu.

Izključna obrestna mera: Najnižja/najvišja (v odvisnosti od vrste transakcije – povečevanje/zmanjševanje likvidnosti) obrestna mera, po kateri lahko **nasprotne stranke** predložijo protiponudbe na avkcijah z variabilno obrestno mero.

Konec dneva: ura v delovnem dnevu (po zaprtju **sistema TARGET** za poslovanje), ko se za ta dan zaključijo plačila, poslana v obdelavo v sistem TARGET.

Konvencija o štetju dni: konvencija, ki določa število dni, ki se upoštevajo pri izračunu obresti na posojila. **Eurosistem** uporablja za svoje operacije denarne politike konvencijo o štetju dni „dejansko število dni/360 dni v letu“.

Korespondenčno bančništvo: Dogovor, po katerem ena **kreditna institucija** zagotavlja plačilne in druge storitve drugi kreditni instituciji. Plačila prek korespondenčnih institucij se pogosto izvajajo prek recipročnih računov (nostro in loro računov), ki jim lahko pripadajo odobrene kreditne linije. Storitve korespondenčnega bančništva se primarno opravljajo prek mednarodnih meja, vendar so poznane tudi kot posredniška razmerja v nekaterih domačih kontekstih. **Loro račun** je izraz, ki ga uporablja korespondenčna institucija, da opiše račun, odprt v imenu tuje kreditne institucije; tuja kreditna institucija bi s svoje strani ta račun obravnavala kot svoj **nostro račun**.

Korespondenčni centralnobančni model (CCBM): mehanizem, ki ga je vzpostavil **Evropski sistem centralnih bank** z namenom, da se nasprotnim strankam omogoči uporaba finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v čezmejnem kontekstu. V CCBM nacionalne centralne banke druga za drugo delujejo kot skrbnice. To pomeni, da vsaka nacionalna centralna banka v okviru upravljanja z vrednostnimi papirji vodi račun vrednostnih papirjev za vsako od ostalih nacionalnih centralnih bank (in za ECB).

Kreditna institucija: v tem dokumentu pomeni institucijo, ki ustreza opredelitvi iz člena 4(1) Direktive 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku izvajanja in izvajanju dejavnosti kreditnih institucij (preoblikovana). Sledi, da je kreditna institucija: (i) družba, ki se ukvarja s sprejemanjem vlog ali drugih odplačljivih sredstev od javnosti in z odobritvijo posojil za svoj lastni račun; ali (ii) družba ali katera koli druga pravna oseba, razen tistih pod (i), ki izdaja plačilna sredstva v obliki elektronskega denarja.

Mejna kotacija swap točk: kotacija **swap točk**, pri kateri se izčrpa skupni znesek za dodelitev na avkciji.

Mejna obrestna mera: obrestna mera, pri kateri se izčrpa skupni znesek za dodelitev na avkciji.

Monetarna finančna institucija (MFI): finančne institucije, ki skupaj tvorijo sektor, ki izdaja denar v **euroobmočju**. Ta zajema centralne banke, rezidenčne kreditne institucije, kakor so opredeljene v pravu Skupnosti, in vse druge rezidenčne finančne institucije, ki se ukvarjajo s sprejemanjem vlog in/ali vlogam podobnih instrumentov od oseb, ki niso MFI, in za svoj račun (vsaj v ekonomskem pomenu) z odobritvijo posojil in/ali naložbami v vrednostne papirje.

Nacionalna centralna banka (NCB): pomeni v tem dokumentu centralno banko države članice EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s **Pogodbo**.

Najnižja stopnja dodelitve: najnižji odstotek protiponudb po **mejni obrestni meri**, ki se dodelijo na avkciji. Eurosistem lahko sklene, da na svojih avkcijah uporabi najnižjo stopnjo dodelitve.

Najnižji znesek dodelitve: najnižji znesek, dodeljen posamezni nasprotni stranki na avkciji. **Eurosistem** lahko sklene, da na svojih avkcijah vsaki nasprotni stranki dodeli najnižji znesek.

Naknadno določen kupon: kupon pri **instrumentih z variabilno donosnostjo**, ki se določi na podlagi vrednosti referenčnega indeksa na določen datum (ali datume) med obdobjem, v katerem natekajo obresti kupona.

Nakupna cena: cena, po kateri prodajalec kupcu proda ali bo prodal kupljeno finančno premoženje.

Nasprotna stranka: nasprotna stranka v finančni transakciji (npr. kateri koli transakciji s centralno banko).

Obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv: obdobje, za katerega se izračunava izpolnjevanje obveznih rezerv. ECB objavi koledar obdobji izpolnjevanja obveznih rezerv vsaj tri mesece pred začetkom vsakega leta. Obdobja izpolnjevanja rezerv se začnejo na dan poravnave prve operacije glavnega refinanciranja po seji Sveta ECB, za katero je na dnevnem redu predvidena mesečna ocena naravnosti denarne politike. Navadno se končajo na dan, ki je predhoden podobnemu dnevu poravnave v naslednjem mesecu. V posebnih primerih se lahko objavljeni koledar popravi, kar je med drugim odvisno od sprememb v urniku sej Sveta ECB.

Obvezne rezerve: zahteva, da imajo institucije pri centralni banki obvezne rezerve. Znotraj sistema obveznih rezerv **Eurosistema** se obvezne rezerve **kreditne institucije** izračunajo z množenjem **stopnje obveznih rezerv** za vsako kategorijo postavk, ki tvorijo **osnovo za (obvezne) rezerve**, z zneskom teh postavk v bilanci stanja institucije. Poleg tega institucije od svojih obveznih rezerv odštevajo **pavšalno olajšavo**.

Odbitek: glej **odbitek pri vrednotenju**.

Odbitek pri vrednotenju: ukrep za obvladovanje tveganj, ki se uporablja za finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova povratnih transakcij. Centralna banka izračunava vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev tako, da od tržne vrednosti finančnega premoženja odšteje določen odstotek (odbitek pri vrednotenju). **Eurosistem** uporablja odbitke pri vrednotenju,

ki upoštevajo značilnosti posameznega finančnega premoženja, na primer njegovo preostalo dospelost.

Odrpta ponudba: ponudba centralne banke, ki je na razpolago **nasprotnim strankam** na njihovo lastno pobudo. **Eurosistem** ponuja dve odprti ponudbi čez noč: **odrpto ponudbo mejnega posojila** in **odrpto ponudbo mejnega depozita**.

Odrpta ponudba mejnega depozita: **odrpta ponudba Eurosistema**, ki jo **nasprotne stranke** lahko uporabijo za plasiranje depozitov čez noč pri nacionalni centralni banki in ki se obrestujejo po vnaprej določeni obrestni meri.

Odrpta ponudba mejnega posojila: **odrpta ponudba Eurosistema**, ki jo **nasprotne stranke** lahko uporabijo za pridobitev posojila čez noč od nacionalne centralne banke po vnaprej določeni obrestni meri.

Operacija dolgoročnejšega refinanciranja: redna **operacija odprtega trga**, ki jo **Eurosistem** izvaja v obliki **povratne transakcije**. Operacije dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo mesečno v obliki standardnih avkcij in imajo navadno rok dospelosti tri mesece.

Operacija finega uravnavanja: občasna **operacija odprtega trga**, ki jo izvaja **Eurosistem** pretežno z namenom izravnavanja nepričakovanih nihanj likvidnosti na trgu.

Operacija glavnega refinanciranja: redna **operacija odprtega trga**, ki jo **Eurosistem** izvaja v obliki **povratne transakcije**. Operacije glavnega refinanciranja se izvajajo kot tedenske **standardne avkcije** in imajo običajno rok dospelosti en teden.

Operacija odprtega trga: operacija, ki se izvaja na finančnem trgu na pobudo centralne banke. Glede na njihove cilje, rednost in postopke se operacije odprtega trga Eurosistema lahko razdelijo v štiri kategorije: **operacije glavnega refinanciranja**, **operacije dolgoročnejšega refinanciranja**, **operacije finega uravnavanja** in **strukturne operacije**. Z vidika uporabljenih instrumentov so **povratne transakcije** glavni instrument odprtega trga Eurosistema in se lahko uporabijo za vse štiri kategorije operacij. Poleg tega sta za **strukturne operacije** na voljo še izdaja dolžniških certifikatov in **dokončne transakcije**, medtem ko so za izvajanje **operacij finega uravnavanja** na voljo **dokončne transakcije**, **valutne zamenjave** in **zbiranje vezanih vlog**.

Osnova za (obvezne) rezerve: seštevek bilančnih postavk, ki predstavljajo osnovo za izračun **obveznih rezerv** kreditne institucije.

Pavšalna olajšava: fiksni znesek, ki ga institucija odšteje pri izračunu svojih obveznih rezerv v okviru sistema obveznih rezerv **Eurosistema**.

Plačilni mehanizem ECB (EPM): plačilna ureditev, organizirana v okviru ECB in povezana s **sistemom TARGET** za namen opravljanja: (i) plačil med računi, ki se vodijo pri ECB; in (ii) plačil med računi, ki se vodijo pri ECB in pri nacionalnih centralnih bankah prek sistema TARGET.

Pogodba: Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti. Pogosto se nanjo sklicuje kot na „Rimsko pogodbo“, kakor je bila spremenjena.

Poravnalni agent: institucija, ki izvaja poravnalni postopek (npr. določi pozicije za poravnavo, spremlja izmenjavo plačil) v sistemih za prenos ali v drugih primerih, ki zahtevajo poravnavo.

Poravnalni račun: račun, ki ga ima neposredna udeleženka v nacionalnem **sistemu BPRČ** pri centralni banki za namen obdelave plačil.

Poravnalni sistem vrednostnih papirjev (PSVP): sistem, ki dovoljuje imetje in prenos vrednostnih papirjev ali drugega finančnega premoženja, bodisi brez plačila (free of payment, FOP) ali proti plačilu (**dostava proti plačilu**).

Posojilo čez dan: posojilo, odobreno za obdobje, krajše od enega delovnega dneva. Odobrijo ga lahko centralne banke za izravnavo neuskkljenosti pri poravnava plačil in je lahko v obliki: (i) zavarovanega okvirnega kredita, ali (ii) posojilne operacije v obliki zavarovanega posojila ali na podlagi **repo pogodbe**.

Povezava med poravnalnimi sistemi vrednostnih papirjev: povezava zajema vse postopke in dogovore, ki obstajajo med dvema poravnalnima sistemoma vrednostnih papirjev (PSVP) za prenos vrednostnih papirjev med zadevnima PSVP s prenosom med računi nematerializiranih vrednostnih papirjev.

Poravnava po sistemu dostave proti plačilu (hkratna denarna poravnava in poravnava vrednostnih papirjev v realnem času, delivery versus payment, DVP): mehanizem, ki zagotavlja, da je **dokončen prenos** finančnega premoženja (vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov) opravljen, ko in samo, če pride do dokončnega prenosa drugega finančnega premoženja (ali premoženj).

Povezovalni mehanizem (interlinking): v okviru **sistema TARGET** zagotavlja povezovalni mehanizem skupne postopke in infrastrukturo, ki dovoljuje prenos plačilnih nalogov od enega domačega **sistema BPRČ** do drugega.

Povratna transakcija: operacija, s katero **nacionalna centralna banka** kupi ali proda finančno premoženje na podlagi **repo pogodbe** ali s sklepanjem zavarovanih posojilnih poslov.

Poziv h kritju: postopek, povezan z uporabo **gibljivega kritja**, ki določa, da centralne banke od **nasprotnih strank** lahko zahtevajo, da zagotovijo dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva), če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, kot se normalno meri, pade pod določeno raven. Podobno, če bi vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po opravljenem dnevem vrednotenju preseгла znesek terjatve do nasprotne stranke, ob upoštevanju gibljivega kritja, bi centralna banka presežno finančno premoženje (ali denarna sredstva) vrnila nasprotni stranki.

Prag poziva: vnaprej opredeljen znesek posojene likvidnosti, pri katerem se izvede **poziv h kritju**.

Preostala dospelost: preostali čas do datuma dospelosti dolžniškega instrumenta.

Račun rezerv: račun pri nacionalni centralni banki, na katerem se vodijo **rezervna imetja nasprotnih strank**. **Poravnalni računi** nasprotnih strank pri **nacionalnih centralnih bankah** se lahko uporabljajo kot računi rezerv.

Repo pogodba (pogodba o začasnem nakupu): pogodba, po kateri se finančno premoženje proda, istočasno pa prodajalec pridobi pravico in obveznost, da finančno premoženje ponovno kupi po določeni ceni na datum v prihodnosti ali na poziv. Tovrstni posel je podoben zavarovani izposoji, s to razliko, da prodajalec ne obdrži lastništva nad vrednostnim papirjem. **Eurosistem** pri svojih **povratnih transakcijah** uporablja pogodbe o povratnem nakupu s fiksno dospelostjo.

Repo posel: povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi **repo pogodbe**.

Rezerva imetja: imetja **nasprotnih strank** na njihovih **računih rezerv**, ki služijo za izpolnitev obveznih rezerv.

Sistem BPRČ (bruto poravnava v realnem času): poravnalni sistem, v katerem se obdelava in poravnava izvedeta na osnovi posameznih naročil (brez pobota) v realnem času (nepretgoma). Gl. tudi **sistem TARGET**.

Sistem bruto poravnave: sistem prenosa, v katerem se poravnava denarja ali prenos vrednostnih papirjev opravi po načelu naloga za nalogom (instruction by instruction).

Sistem s sklado finančnega premoženja: glej **sistem s sklado finančnega premoženja za zavarovanje terjatev**.

Sistem s sklado finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: centralnobančni sistem za upravljanje z zavarovanjem, v katerem **nasprotne stranke** odprejo zbirni račun, na katerega deponirajo finančno premoženje, s katerim zavarujejo svoje transakcije s centralno banko. Za razliko od **sistema z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev** v sistemu s sklado finančnega premoženja za zavarovanje terjatev to ni označeno za posamezno transakcijo.

Sistem nematerializiranih vrednostnih papirjev: evidenčni sistem, ki omogoča prenos vrednostnih papirjev in drugega finančnega premoženja brez fizičnega premikanja papirnih listin ali potrdil (npr. elektronski prenos vrednostnih papirjev). Glej tudi **dematerializacija**.

Sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: sistem za upravljanje zavarovanja centralnih bank, kjer se likvidnost zagotovi ob označitvi premoženja za vsako posamezno transakcijo.

Sistem TARGET (transevropski sistem bruto poravnave v realnem času): sistem bruto poravnave v realnem času za euro. To je decentraliziran sistem, ki ga sestavlja 15 nacionalnih **sistemov BPRČ**, plačilni mehanizem ECB in **povezovalni mehanizem**.

Skrbnik: subjekt, ki v imenu drugih hrani in upravlja vrednostne papirje in drugo finančno premoženje.

Skrbniški račun: račun vrednostnih papirjev, s katerim upravlja centralna banka, kamor lahko **kreditne institucije** položijo vrednostne papirje, ki so primerno zavarovanje za operacije centrale banke.

Standardna avkcija: avkcijski postopek, ki ga uporablja **Eurosistem** za svoje redne **operacije odprtega trga**. Standardne avkcije se izvedejo v časovnem okviru 24 ur. Vse **nasprotne stranke**,

ki izpolnjujejo splošna merila primernosti, imajo pravico, da predložijo protiponudbe na standardnih avkcijah.

Standardizirani odbitek: fiksni odstotek od zneska nedospelih dolžniških vrednostnih papirjev z dogovorjeno zapadlostjo do dveh let (vključno z vrednostnimi papirji denarnega trga), ki ga lahko izdajatelji, ki ne morejo predložiti dokaza, da je takšen nedospel znesek v lasti drugih institucij, ki so podvržene sistemu obveznih rezerv **Eurosistema**, v lasti ECB ali **nacionalne centralne banke**, odštejejo od **osnove za (obvezne) rezerve**.

Stopnja obveznih rezerv: stopnja, ki jo določi centralna banka za vsako kategorijo bilančnih postavk, ki je vključena v **osnovo za rezerve**. Te stopnje se uporabljajo za izračun obveznih rezerv.

Strip – ločeno trgovanje s kuponi in glavnico: brezkuponska obveznica, nastala z namenom ločenega trgovanja s terjatvami do določenih denarnih tokov vrednostnega papirja in glavnico istega instrumenta.

Strukturna operacija: operacija odprtega trga, ki jo uporablja **Eurosistem** v glavnem z namenom spremeniti strukturno likvidnostno pozicijo finančnega sektorja nasproti Eurosistemu.

Ročnostni razred: kategorija finančnega premoženja, čigar **preostala dospelost** se giblje znotraj določenih vrednosti, npr. razred z dospelostjo od treh do petih let.

Swap točka: razlika med deviznim tečajem terminske transakcije in deviznim tečajem promptne transakcije pri **valutni zamenjavi**.

Tesne povezave: stanje, ko je nasprotna stranka povezana z izdajateljem/dolžnikom/garantom dolžniških instrumentov zaradi naslednjega dejstva: (i) nasprotna stranka ima v lasti 20% ali več izdajateljevega/dolžnikovega/garantovega kapitala ali eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima nasprotna stranka v lasti večino kapitala, ima(-jo) v lasti 20% ali več izdajateljevega/dolžnikovega/garantovega kapitala ali nasprotna stranka in eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima nasprotna stranka v lasti večino kapitala, skupaj ima(-jo) v lasti 20% ali več izdajateljevega/dolžnikovega/garantovega kapitala; ali (ii) izdajatelj/dolžnik/garant ima v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke ali eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima izdajatelj/dolžnik/garant v lasti večino kapitala, ima(-jo) v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke ali izdajatelj in eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima izdajatelj/dolžnik/garant v lasti večino kapitala, skupaj ima(-jo) v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke; ali (iii) tretja oseba ima v lasti večino kapitala nasprotne stranke in večino izdajateljevega/dolžnikovega/garantovega kapitala, in sicer bodisi neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij, v katerem(-ih) ima ta tretja oseba v lasti večino kapitala.

Tveganje insolventnosti: tveganje izgube zaradi stečaja **izdajatelja** finančnega premoženja ali insolventnosti **nasprotne stranke**.

Valutna zamenjava: istočasni promptni nakup/prodaja ter terminska prodaja/nakup ene valute za drugo. **Eurosistem** izvaja operacije denarne politike na odprtem trgu v obliki valutnih zamenjav, v katerih nacionalne centralne banke (ali ECB) promptno kupijo (ali prodajo) euro za tujo valuto in ga istočasno terminsko prodajo (ali kupijo).

Vnaprej določen kupon: kupon pri **instrumentih z variabilno obrestno mero**, določen na podlagi vrednosti referenčnega indeksa na določen datum (ali datume) pred pričetkom obdobja, v katerem natekajo obresti kupona.

Vloge na odpoklic z odpovednim rokom: kategorija instrumentov, ki jo sestavljajo vloge, za katere mora imetnik upoštevati fiksno odpovedno obdobje preden lahko dvigne denarna sredstva. V nekaterih primerih obstaja možnost dviga določenega fiksnega zneska v določenem obdobju ali možnost predčasnega dviga ob plačilu pogodbene kazni.

Vloge z dogovorjeno dospelostjo: kategorija instrumentov, ki jo v glavnem sestavljajo vezane vloge z določeno dospelostjo, ki so odvisno od nacionalne prakse lahko bodisi nekonvertibilne pred zapadlostjo bodisi konvertibilne samo proti plačilu pogodbene kazni. Ta kategorija zajema tudi določene netržne dolžniške instrumente, kot na primer netržna (retail) potrdila o vlogah.

Začetno kritje: ukrep za obvladovanje tveganj, ki ga lahko Eurosistem uporablja pri povratnih transakcijah. Zavarovanje, ki se zahteva za transakcijo mora biti enako posojilu, odobrenemu **sodelujoči stranki**, plus vrednost začetnega kritja.

Zbiranje vezanih vlog: instrument denarne politike, ki ga lahko **Eurosistem** uporabi za namene finega uravnavanja, pri katerem Eurosistem za vezane vloge **nasprotnih strank** na računih pri nacionalnih centralnih bankah ponuja nadomestilo v obliki obresti z namenom zagotoviti umik likvidnosti s trga.

Zgornji znesekprotiponudbe: meja za najvišji sprejemljiv znesek protiponudbe posamezne **nasprotne stranke** na avkciji. **Eurosistem** lahko predpiše zgornji znesek protiponudb, da se na ta način izogne nesorazmerno velikim protiponudbam posameznih sodelujočih strank.

Zunanja bonitetna institucija (ECAI): vir bonitetne ocene, opredeljen v **bonitetnem okviru Eurosistema**, ki obsega tiste institucije, katerih bonitetne ocene lahko kreditne institucije uporabijo pri ugotavljanju uteži tveganosti za izpostavljenost, v skladu z direktivo o kapitalskih zahtevah. Te institucije morajo pridobiti formalno priznanje in opraviti postopek potrditve s strani nacionalnih nadzornikov.

PRILOGA 3

IZBOR NASPROTNIH STRANK ZA POSEGE NA DEVIZNEM TRGU IN VALUTNE ZAMENJAVE ZA NAMENE DENARNE POLITIKE

Izbor nasprotnih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za namene denarne politike sledi enotnemu pristopu ne glede na izbrani način organizacije izvedbe posegov Eurosistema na deviznem trgu. Politika izbora ne pomeni bistvenega odstopanja od obstoječih tržnih standardov, ker je rezultat harmonizacije obstoječih praks nacionalnih centralnih bank. Izbor nasprotnih strank za posege Eurosistema na deviznem trgu temelji predvsem na dveh sklopih meril.

Prvi sklop meril sledi načelom varnega poslovanja. Prvo merilo varnega poslovanja je boniteta, ki se ocenjuje s pomočjo kombinacije različnih metod (npr. z uporabo bonitetnih ocen, ki jih izdelujejo komercialne agencije in analizo kapitala ter drugih poslovnih kazalcev, izdelano v Eurosistemu). Drugo merilo je, da Eurosistem zahteva od vseh svojih potencialnih nasprotnih strank za posege na deviznem trgu, da so zajete v nadzor, ki ga izvaja priznani nadzornik. Tretje merilo je, da morajo vse nasprotne stranke za posege Eurosistema na devizni trg izpolnjevati visoke etične zahteve in uživati velik ugled.

Ko so izpolnjena najnižja merila varnega poslovanja, se uporabi drugi sklop meril, ki sledi želji po učinkovitosti. Prvo merilo učinkovitosti se nanaša na konkurenčno obnašanje pri določanju cen in sposobnost nasprotne stranke, da posluje v velikem obsegu tudi v nestabilnih tržnih pogojih. Obseg in kvaliteta informacij, ki jih zagotovijo nasprotne stranke, se uvrščajo med ostala merila učinkovitosti.

Nabor možnih nasprotnih strank za posege na deviznem trgu je zadostno širok in raznolik, da jamči potrebno prožnost pri izvajanju posegov. Nabor omogoča Eurosistemu, da izbira iz nabora različnih kanalov za posege. Zato da je sposoben intervenirati učinkovito na različnih geografskih lokacijah in časovnih conah, lahko Eurosistem uporablja nasprotne stranke v katerem koli mednarodnem finančnem središču. Vendar se v praksi pretežni del nasprotnih strank nahaja v euroobmočju. Krog nasprotnih

strank za valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene denarne politike, ustreza nasprotnim strankam, ki se nahajajo v euroobmočju in so izbrane za operacije posegov Eurosistema na devizni trg.

Nacionalne centralne banke lahko uporabljajo sisteme, zasnovane na limitih, s ciljem obvladovanja izpostavljenosti kreditnemu tveganju do posameznih nasprotnih strank pri valutnih zamenjavah, ki se izvajajo za namene denarne politike.

PRILOGA 3

Izbor nasprotnih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za namene denarne politike

PRILOGA 4

OKVIR POROČANJA ZA DENARNO IN BANČNO STATISTIKO EVROPSKE CENTRALNE BANKE¹

1 UVOD

Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih podatkov s strani Evropske centralne banke² določa fizične in pravne osebe, za katere veljajo zahteve za poročanje (tako imenovani referenčni obvezniki za poročanje), režim zaupnosti podatkov in ustrezne določbe za izvajanje v skladu s členom 5.4 Statuta Evropskega sistema centralnih bank Evropske centralne banke (Statut ESCB). Poleg tega pooblašča ECB, da:

- opredeli dejanske obveznike za poročanje;
- določi zahteve statističnega poročanja ECB in jih naloži dejanskim obveznikom iz sodelujočih držav članic;
- opredeli pogoje, pod katerimi ECB in nacionalne centralne banke (NCB) lahko uveljavljajo pravico do preverjanja ali izvajanja obveznega zbiranja statističnih podatkov.

2 SPLOŠNI OPIS

Namen Uredbe (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13), z vsemi spremembami³, je omogočiti ECB in v skladu s členom 5.2 Statuta tudi nacionalnim centralnim bankam – ki v največji možni meri opravljajo svoje delo – zbiranje statističnega gradiva, potrebnega za izpolnitev nalog Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) in predvsem tiste naloge, ki zahteva opredelitev in izvajanje denarne politike Skupnosti v skladu s prvo alineo člena 105 (2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba). Statistični podatki, zbrani v skladu z Uredbo ECB/2001/13, se uporabljajo za izdelavo konsolidirane bilance stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (MFI), s pglavitnim ciljem zagotoviti ECB celovito statistično sliko denarnih gibanj, ki se nanašajo na skupna finančna sredstva in

obveznosti monetarnih finančnih institucij s sedežem v sodelujočih državah članicah, ki se obravnavajo kot eno gospodarsko ozemlje.

Za statistične namene so zahteve poročanja ECB za potrebe konsolidirane bilance sektorja monetarnih finančnih institucij določene na podlagi treh glavnih razmislekov.

Prvič, ECB mora prejeti primerljive, zanesljive in ažurne statistične podatke, ki se zbirajo pod primerljivimi pogoji za celotno euroobmočje. Čeprav nacionalne centralne banke zbirajo podatke decentralizirano v skladu s členoma 5.1 in 5.2 Statuta in, v kolikor je to potrebno, v kombinaciji z nadaljnjimi statističnimi zahtevami za potrebe Skupnosti ali za nacionalne namene, se zahteva zadostna stopnja harmonizacije in skladnosti z najnižjimi standardi poročanja z vidika potrebe po vzpostaviti zanesljive statistične osnove za opredelitev in izvajanje enotne denarne politike.

Drugič, obveznosti poročanja, določene v Uredbi ECB/2001/13, morajo upoštevati načela preglednosti in pravne gotovosti. Razlog je v tem, da je omenjena Uredba zavezujoča v celoti in se neposredno uporablja na celotnem euroobmočju. Obveznosti nalaga neposredno fizičnim in pravnim osebam, ki jim ECB lahko naloži sankcije, kadarkoli niso izpolnjene zahteve za poročanje ECB (glej člen 7 Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98). Obveznosti poročanja so zaradi tega jasno opredeljene in katera koli diskrecijska pravica, ki jo izvaja ECB, ko preverja ali prisilno zbira statistične podatke, sledi prepoznavnim načelom.

Tretjič, ECB mora zmanjšati s tem povezano breme poročanja na najmanjšo možno mero (glej člen 3 (a) Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98). Statistični podatki, ki jih zbirajo nacionalne

¹ Vsebina te priloge je le informativna.

² UL L 318 z dne 27. novembra 1998, stran 8.

³ UL L 333 z dne 17. decembra 2001, stran 1. Ta uredba je nadomestila Uredbo (ES) št. 2819/98 Evropske centralne banke z dne 1. decembra 1998 (ECB/1998/16).

centralne banke na podlagi Uredbe ECB/2001/13, se zato uporabljajo tudi za izračun osnove za rezerve v skladu z Uredbo (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9)⁴.

Členi Uredbe ECB/2001/13, z vsemi spremembami, se omejujejo na splošno opredelitev dejanskih obveznikov za poročanje, njihovih obveznosti poročanja in načel, v skladu s katerimi ECB in nacionalne centralne banke običajno izvajajo svoja pooblastila, da preverijo ali prisilno zberejo statistične podatke. Podrobni statistični podatki, ki jih je treba sporočiti, da se izpolnijo zahteve ECB za statistično poročanje, in najnižji standardi, ki jih je treba upoštevati, so določeni v prilogah I do IV k Uredbi ECB/2001/13.

3 DEJANSKI OBVEZNIKI ZA POROČANJE; SEZNAM MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ ZA STATISTIČNE NAMENE

Na seznam monetarnih finančnih institucij se uvrščajo rezidenčne kreditne institucije, kot so opredeljene v zakonodaji Skupnosti, in vse druge rezidenčne finančne institucije, ki zbirajo vloge in/ali vlogam podobne instrumente od oseb, ki niso MFI, ter za svoj račun (vsaj z ekonomskega vidika) odobravajo posojila in/ali investirajo v vrednostne papirje. ECB oblikuje in vodi seznam institucij v skladu s to opredelitvijo in po načelih uvrščanja, ki so določena v prilogi I k Uredbi ECB/2001/13. Pristojnost za oblikovanje in vodenje tega seznama monetarnih finančnih institucij za statistične namene ima Izvršilni odbor ECB. Monetarne finančne institucije, ki so rezidenti euroobmočja, predstavljajo institucije, ki so dejanski obvezniki za poročanje.

Nacionalne centralne banke imajo pravico izvzeti majhne monetarne finančne institucije iz poročanja, če na monetarne finančne institucije, ki pošiljajo podatke za mesečno konsolidirano bilanco stanja, odpade najmanj 95% skupne bilance stanja MFI v vsaki

sodelujoči državi članici. Ta odstopanja omogočajo nacionalnim centralnim bankam, da uporabljajo metodo „rezanja repa“.

4 STATISTIČNE OBVEZNOSTI POROČANJA

Za izdelavo konsolidirane bilance stanja morajo rezidenčne institucije, ki so dejanski obvezniki za poročanje, mesečno poročati statistične podatke v svoji bilanci stanja. Dodatni podatki se zahtevajo četrtno. Statistični podatki, ki jih je treba poročati, so dodatno opredeljeni v prilogi I k Uredbi ECB/2001/13.

Zadevne statistične podatke zbirajo nacionalne centralne banke, ki morajo opredeliti postopke poročanja. Uredba ECB/2001/13, z vsemi spremembami, ne preprečuje nacionalnim centralnim bankam, da od dejanskih obveznikov za poročanje zbirajo statistične podatke, potrebne za izpolnjevanje statističnih zahtev ECB, v širšem okviru statističnega poročanja, ki ga nacionalne centralne banke oblikujejo na lastno odgovornost v skladu z zakonodajo Skupnosti ali nacionalno zakonodajo ali uveljavljeno prakso, in ki služi drugim statističnim namenom. To pa ne bi smelo posegati v izpolnjevanje statističnih zahtev, določenih v Uredbi ECB/2001/13. V posebnih primerih se ECB za zadovoljitev svojih potreb lahko opira na statistične podatke, zbrane v te namene.

Posledica odstopanja, ki ga dopuščajo nacionalne centralne banke, kot je opredeljeno zgoraj, je ta, da veljajo za majhne monetarne finančne institucije manjše obveznosti poročanja (med drugim obsegajo samo četrtno poročanje), ki so obvezne v zvezi z obveznimi rezervami in so določene v prilogi II k Uredbi ECB/2001/13. Zahteve za tiste majhne monetarne finančne institucije, ki niso kreditne institucije, so določene v prilogi III k omenjeni uredbi. Kljub temu imajo monetarne finančne

⁴ UL L 250 z dne 2. oktobra 2003, stran 10.

institucije, ki se jim odobri odstopanje, možnost izpolnitve vseh zahtev poročanja.

5. UPORABA STATISTIČNIH INFORMACIJ V SKLADU Z UREDBO ECB O OBVEZNIH REZERVAH

Da bi zmanjšali breme poročanja in se izognili podvajanju pri zbiranju statističnih podatkov, se statistični podatki o bilanci stanja, ki jih poročajo monetarne finančne institucije na podlagi Uredbe ECB/2001/13, uporabljajo tudi za izračun osnove za rezerve na podlagi Uredbe ECB/2003/9.

Zavezanci za poročanje morajo za statistične namene poročati podatke svoji nacionalni centralni banki v skladu z okvirom spodnje Tabele 1, ki je vključena v prilogo I k Uredbi ECB/2001/13. Polja, označena z „*“, v tabeli 1 uporabljajo institucije poročevalke za izračun svoje osnove za rezerve (glej polje 9 v Poglavju 7 tega dokumenta).

Da se zagotovi pravilen izračun osnove za rezerve, za katero velja pozitivna stopnja rezerv, se zahteva podrobna razčlenitev za vloge z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma, za vloge na odpoklic z odpovednim rokom nad dvema letoma in za repo obveznosti kreditnih institucij do sektorjev („domačih“ in „iz drugih sodelujočih držav članic“) „monetarnih finančnih institucij“, „kreditnih institucij, ki so obvezniki za obvezne rezerve, ECB in nacionalnih centralnih bank“ in „centralne ravni države“ ter do tujine (RoW).

Poleg tega, odvisno od nacionalnih sistemov zbiranja podatkov in brez poseganja v popolno skladnost z opredelitvami in načeli klasifikacije bilance stanja MFI iz Uredbe ECB/2001/13, kreditne institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve, lahko alternativno sporočajo podatke, potrebne za izračun osnove za rezerve, razen tistih o prenosljivih instrumentih, v skladu s tabelo 1a, če to ne vpliva na postavke v krepkem tisku iz tablele 1.

Priloga II k Uredbi ECB/2001/13 vsebuje posebne in prehodne določbe in določbe o združitvah, ki zadevajo kreditne institucije v zvezi z uporabo sistema obveznih rezerv.

Priloga II k Uredbi ECB/2001/13 vključuje predvsem shemo poročanja za kreditne institucije „v repu“. Kreditne institucije „v repu“ morajo obvezno pošiljati vsaj četrletne podatke, ki so potrebni za izračun osnove za rezerve v skladu s tabelo 1a. Te institucije zagotavljajo, da se poročanje v skladu s tabelo 1a v celoti ujema z opredelitvami in klasifikacijami, uporabljenimi v tabeli 1. Podatki o osnovi za rezerve institucij v repu za tri obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv temeljijo na podatkih ob koncu četrtertletja, ki jih zberejo nacionalne centralne banke.

Priloga vsebuje tudi določbe o poročanju na konsolidirani osnovi. Po prejemu dovoljenja ECB lahko kreditne institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve, pripravijo konsolidirana poročila za statistične namene za skupino kreditnih institucij, ki so obvezniki za obvezne rezerve znotraj enotnega nacionalnega območja, če so se vse zadevne institucije odpovedale uveljavljanju kakršne koli pavšalne olajšave za obvezne rezerve. Pavšalna olajšava se še naprej lahko uveljavlja za skupino kot celoto. Vse zadevne institucije se ločeno uvrstijo na seznam monetarnih finančnih institucij, ki ga sestavlja ECB.

Priloga vsebuje tudi določbe, ki se uporabljajo v primeru združitve, ki vključuje kreditne institucije. Izrazi „združitev“, „prevzete institucije“ in „prevzemna institucija“ imajo takšen pomen, kot je opredeljen v Uredbi (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9). Za obdobje izpolnjevanja, v katerem nastopi združitev, se obvezne rezerve prevzemne institucije izračunajo in morajo biti izpolnjene, kot določa člen 13 omenjene uredbe. Za sledeča obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv se obvezne rezerve prevzemne institucije izračunajo na podlagi osnove za rezerve in statističnih podatkov v skladu s posebnimi

pravili (glej tabelo v dodatku k prilogi II k Uredbi ECB/2001/13), če se uporabljajo. Sicer se uporabljajo običajna pravila za poročanje statističnih podatkov in izračun obveznih rezerv, kot je določeno v členu 3 Uredbe ECB/2003/9. Zadevna NCB lahko tudi dovoli prevzemni instituciji, da izpolni svojo obveznost poročanja statističnih podatkov na podlagi začasnih postopkov. To odstopanje od običajnih postopkov poročanja mora biti omejeno na najkrajši možni čas in v nobenem primeru ne sme trajati dlje kot šest mesecev po uveljavitvi združitve. To odstopanje ne posega v obveznost prevzemne institucije do izpolnjevanja svoje obveznosti poročanja v skladu z Uredbo ECB/2001/13, in, če se uporablja, svoje obveznosti, da prevzame obveznosti poročanja prevzetih institucij. Prevzemna institucija je dolžna obvestiti zadevno NCB, ko namera za združitev postane javna in pravočasno, preden združitev stopi v veljavo, o vseh postopkih, ki jih namerava izvesti, zato da bo izpolnila svoje obveznosti do poročanja statističnih podatkov, potrebnih za določitev obveznih rezerv.

6 PREVERJANJE IN PRISILNO ZBIranJE PODATKOV

Sama ECB in nacionalne centralne banke običajno izvajajo svoje pooblastilo, da preverjajo in prisilno zbirajo statistične podatke, kadarkoli niso izpolnjene najnižje zahteve glede pošiljanja, točnosti, konceptualne skladnosti in popravkov. Ti najnižji standardi so določeni v prilogi IV k Uredbi ECB/2001/13.

7 NESODELUJOČE DRŽAVE ČLANICE

Ker uredba iz člena 34.1 Statuta ne podeljuje nobenih pravic in ne nalaga nobenih obveznosti državam članicam z odstopanjem (člen 43.1 Statuta) in Danski (člen 2 Protokola o nekaterih določbah, ki veljajo za Dansko) in se ne uporablja za Združeno kraljestvo (člen 8 Protokola o nekaterih določbah, ki veljajo za Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna

Irska), se Uredba ECB/2001/13 uporablja samo v sodelujočih državah članicah.

Vendar se člen 5 Statuta glede pooblastil ECB in nacionalnih centralnih bank na področju statistike in Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 uporabljata v vseh državah članicah. Iz tega skupaj s členom 10 (prejšnji člen 5) Pogodbe izhaja obveznost nesodelujočih držav članic, da na nacionalni ravni oblikujejo in izvajajo vse ukrepe, za katere menijo, da so potrebni za zbiranje statističnih podatkov, potrebnih za izpolnitev zahtev ECB za statistično poročanje in za pravočasno pripravo na statističnem področju, da bi tako postale sodelujoče države članice. Ta obveznost je jasno določena v členu 4 in uvodni izjavi št. 17 Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98. Zaradi preglednosti opozarjajo na to posebno obveznost uvodne izjave Uredbe ECB/2001/13.

Tabela 1 Podatki, ki se zahtevajo mesečno

Celice s tankim robom poročajo le kreditne institucije, ki so obveznice sistema obveznih rezerv.

BILANCA STANJA POSTAVKE	A. Domače								
	MFI ³⁾	Institucije, ki niso MFI							
		od katerih kreditne institucije, ki morajo izpolnjevati obvezne rezerve, ECB in nacionalne centralne banke	Širše opredeljena država		Drugi rezidenčni sektorji				
			Centralna država	Ostala država	Skupaj	Drugi finančni posredniki + izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.123 + S.124)	Zavarovalne družbe in pokojninski skladi (S.125)	Nefinančne družbe (S.11)	Gospodinjstva + neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (S.14 + S.15)
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV									
8 Gotovina v obtoku									
9 Vloge	*	*	*						
do 1 leta									
nad 1 leto									
9e Euro	*	*							
9.1e Čez noč				*	*				
9.2e Z dogovorjeno dospelostjo									
do 1 leta				*	*				
nad 1 letoma in do 2 let				*	*				
nad 2 letoma ¹⁾	*	*	*	*	*				
9.3e Na odpoklic z odpovednim rokom									
do 3 mesecev ²⁾				*	*				
nad 3 mesece				*	*				
od katerih nad 2 letoma ⁴⁾	*	*	*	*	*				
9.4e Repo posli	*	*	*	*	*				
9x Tuje valute									
9.1x Čez noč				*	*				
9.2x Z dogovorjeno dospelostjo									
do 1 leta				*	*				
nad 1 letoma in do 2 let				*	*				
nad 2 letoma ¹⁾	*	*	*	*	*				
9.3x Na odpoklic z odpovednim rokom									
do 3 mesecev ²⁾				*	*				
nad 3 mesece				*	*				
od katerih nad 2 letoma ⁴⁾	*	*	*	*	*				
9.4x Repo posli	*	*	*	*	*				
10 Delnice/točke skladov denarnega trga									
11 Izdani dolžniški vrednostni papirji									
11e Euro									
do 1 leta									
nad 1 letoma in do 2 let									
nad 2 letoma									
11x Tuje valute									
do 1 leta									
nad 1 letoma in do 2 let									
nad 2 letoma									
12 Kapital in rezerve									
13 Ostala pasiva									

1) Vključno z administrativno reguliranimi vlogami.

2) Vključno z neprenosljivimi vpoglednimi vlogami.

PRILOGA 4

Okvir poročanja za denarno in bančno statistiko evropske centralne banke

B. Druge sodelujoče države članice									C. Tujina	D. Nedodeljeno
MFI ³⁾	Institucije, ki niso MFI									
od katerih kreditne institucije, ki morajo izpolnjevati obvezne rezerve, ECB in nacionalne centralne banke	Širše opredeljena država		Drugi rezidenčni sektorji							
	Centralna država	Ostala država	Skupaj	Drugi finančni posredniki + izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.123 + S.124)	Zavarovalne družbe in pokojninski skladi (S.125)	Nefinančne družbe (S.11)	Gospodinjstva + neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (S.14 + S.15)			
(j)	(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	(p)	(q)	(r)	(s)	(t)
*	*	*							*	
*	*									
			*	*						
			*	*						
			*	*						
*	*	*	*	*					*	
			*	*						
			*	*						
*	*	*	*	*					*	
*	*	*	*	*					*	
			*	*						
			*	*						
*	*	*	*	*					*	
*	*	*	*	*					*	
										*
										*
										*
										*
										*
										*

3) Kreditne institucije lahko pozicije sporočajo v obliki „MFI razen kreditnih institucij, ki morajo izpolnjevati obvezne rezerve, ECB in nacionalne centralne banke“ in ne v obliki „MFI“ in „Kreditne institucije, ki morajo izpolnjevati obvezne rezerve, ECB in nacionalne centralne banke“, če se pri tem ne izgubijo podrobnosti in se ne spremeni nobeno polje v krepkem tisku.

4) Sporočanje te postavke je prostovoljno do nadaljnjega obvestila.

Tabela 1 Podatki, ki se zahtevajo mesečno (se nadaljuje)

BILANCA STANJA POSTAVKE	A. Domače								
	MFI	Institucije, ki niso MFI							
		Širše opredeljena država	Skupaj	Drugi rezidenčni sektorji			Gospodinjstva + neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (S.14 + S.15)		
				Drugi finančni posredniki + izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.123 + S.124)	Zavarovalne družbe in pokojsninski skladi (S.125)	Nefinančne družbe (S.11)	Potrošniški krediti	Stanova- njska posojila	Drugo (rezidual)
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	
SREDSTVA									
1 Blagajna									
1e od tega: euro									
2 Posojila									
do 1 leta									
nad 1 letom in do 5 let									
nad 5 leti									
2e od tega: v eurih									
3 Vrednostni papirji razen delnic									
3e Euro									
do 1 letoa									
nad 1 letom in do 2 let									
nad 2 letoma									
3x Tuje valute									
do 1 leta									
nad 1 letom in do 2 let									
nad 2 letoma									
4 Delnice/točke skladov denarnega trga									
5 Delnice in drugi lastniški kapital									
6 Osnovna sredstva									
7 Ostala aktiva									

Tabela 1a Podatki za poenostavljeno poročanje o obveznih rezervah

	Osnova za (obvezne) rezerve (brez prenosljivih instrumentov), izračunana kot vsota naslednjih stolpcev v tabeli 1 (obveznosti do virov sredstev): (a) - (b) + (c) + (d) + (e) + (j) - (k) + (l) + (m) + (n) + (s)
OBVEZNOSTI IZ NASLOVA VLOG KREDITNIH INSTITUCIJ (združeno euro in tuje valute)	
9 SKUPAJ VLOGE	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
od katerih:	
9.2e + 9.2x z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma	
od katerih:	
9.3e + 9.3x na odpoklic z odpovednim rokom nad dvema letoma	Prostovoljno poročanje
od katerih:	
9.4e + 9.4x repo posli	
	Nedospeli posli, stolpec (t) v tabeli 1 (obveznosti)
PRENOSLJIVI INSTRUMENTI (združeno euro in tuje valute)	
11 IZDANI DOLŽNIŠKI VREDNOSTNI PAPIRJI	
11e + 11x z dogovorjeno dospelostjo do dveh let	
11 IZDANI DOLŽNIŠKI VREDNOSTNI PAPIRJI	
11e + 11x z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma	

PRILOGA 5

SPLETNE STRANI EUROSISTEMA

PRILOGA 5

Spletne strani
Eurosistema

Centralna Banka	Spletna Stran
Evropska centralna banka	www.ecb.int
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be ali www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Banka Grčije	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	www.centralbank.ie
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Oesterreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Suomen Pankki – Finlands Bank	www.bof.fi

PRILOGA 6

POSTOPKI IN SANKCIJE, KI SE UPORABLJAJO OB NEIZPOLNJEVANJU OBVEZNOSTI NASPROTNE STRANKE

1 DENARNE KAZNI

Če nasprotna stranka krši avkcijska pravila,¹ pravila dvostranskih transakcij,² pravila za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev³ ali postopke ob koncu dneva in pogoje dostopa do odprte ponudbe mejnega posojila,⁴ Eurosistem naloži naslednje denarne kazni.

- a) Za prvo in drugo kršitev pravil, ki se nanašata na avkcije, dvostranske transakcije in uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev in ki nastaneta v roku 12-mesečnega obdobja, se naloži denarna kazen. Denarne kazni, ki se lahko naložijo, se izračunajo po obrestni meri odprte ponudbe mejnega posojila, povečani za 2,5 odstotne točke.

Za kršitve pravil, povezanih z avkcijami in dvostranskimi transakcijami, se denarne kazni izračunajo na podlagi zneska zavarovanja ali zneska denarnih sredstev, ki ga nasprotna stranka ni mogla poravnati, pomnoženo s koeficientom 7/360.

Za kršitve pravil, povezanih z uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, se denarne kazni izračunajo na podlagi vrednosti neprimerne finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (ali finančnega premoženja, ki ga nasprotna stranka ne sme uporabljati), ki ga: (i) je nasprotna stranka izročila nacionalni centralni banki ali ECB ali (ii) nasprotna stranka ni umaknila po več kot 20 delovnih dneh po trenutku, ko je primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev postalo neprimerno ali ga nasprotna stranka ne sme več uporabljati, pomnoženo s koeficientom 1/360.

- b) Ob prvi kršitvi pravil za postopke ob koncu dneva ali za dostop do odprte ponudbe mejnega posojila se denarne kazni, ki se jih lahko uporabi, izračunajo po obrestni meri odprte ponudbe mejnega posojila, povečani za 5 odstotnih točk. Ob ponovljenih kršitvah se zamudna obrestna mera poveča za

nadaljnje 2,5 odstotne točke za vsako ponovno kršitev, ki nastane v 12-mesečnem obdobju, računano na podlagi zneska nedovoljenega dostopa do odprte ponudbe mejnega posojila.

2 NEDENARNE KAZNI

Eurosistem izreče nasprotni stranki prepoved dostopa zaradi kršitve pravil, ki so povezana z avkcijami in dvostranskimi transakcijami, ter pravil za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, kot je določeno spodaj.

2.1 PREPOVED DOSTOPA PO KRŠITVAH PRAVIL, KI SO POVEZANA Z AVKCIJAMI IN DVOSTRANSKIMI TRANSAKCIJAMI

Če pride do tretje kršitve enake vrste v roku 12 mesecev, Eurosistem izreče prepoved udeležbe nasprotnih strank v naslednji(h) operaciji(ah) odprtega trga enakega tipa in opravljenih po enakih postopkih. Prepoved dostopa velja v določenem obdobju, poleg tega so izračunane tudi denarne kazni v skladu s pravili, opisanimi v točki 1. Prepoved dostopa se izreče v skladu z naslednjo lestvico:

- (a) če znesek neizročene zavarovanja ali denarnih sredstev znaša do 40% skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče enomesečna prepoved dostopa;

1 To velja, če nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega zneska primerne finančnega premoženja za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen pri operaciji povečanja likvidnosti, ali če ni sposobna zagotoviti zadostnih denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen pri operaciji umika likvidnosti.

2 To velja, če nasprotna stranka ni sposobna izročiti zadostnega zneska primerne finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ali če ni sposobna izročiti zadostnega denarnega zneska za poravnavo zneska, dogovorjenega v dvostranskih transakcijah.

3 To velja, če nasprotna stranka uporablja finančno premoženje, ki je neprimerno ali je postalo neprimerno (ali ki ga ne sme uporabiti) za zavarovanje terjatev posojila.

4 To velja, če ima nasprotna stranka negativno stanje na poravnalnem računu ob koncu dneva in ne izpolnjuje pogojev za dostop do odprte ponudbe mejnega posojila.

- (b) če znesek neizročenega zavarovanja ali denarnih sredstev znaša med 40% in 80% skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče dvomesečna prepoved dostopa; in
- (c) če znesek neizročenega zavarovanja ali denarnih sredstev znaša med 80% in 100% skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče trimesečna prepoved dostopa.

Te denarne kazni in ukrepi prepovedi ne glede na podtočko 2.3 spodaj veljajo tudi za katero koli naslednjo kršitev v vsakem 12-mesečnem obdobju.

2.2 PREPOVED DOSTOPA PO KRŠITVI PRAVIL O FINANČNEM PREMOŽENJU ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Če v 12-mesečnem obdobju nastane tretja kršitev, Eurosistem nasprotni stranki poleg denarne kazni, izračunane v skladu s točko 1 zgoraj, prepove tudi dostop do nadaljnjih operacij na odprtem trgu.

Te denarne kazni in ukrepi prepovedi ne glede na podtočko 2.3 spodaj veljajo tudi za katero koli naslednjo kršitev v vsakem 12-mesečnem obdobju.

2.3 PREPOVED DOSTOPA DO VSEH PRIHODNJIH OPERACIJ DENARNE POLITIKE ZA DOLOČENO OBDOBJE V IZJEMNIH PRIMERIH

V izjemnih primerih, če je to potrebno zaradi resnosti kršitve (kršitev), in zlasti ob upoštevanju zadevnih zneskov, pogostosti ali časa trajanja kršitev, se lahko upošteva možnost, da se poleg denarne kazni, izračunane v skladu s točko 1 zgoraj, nasprotni stranki prepove dostop do vseh prihodnjih operacij denarne politike za obdobje treh mesecev.

2.4 INSTITUCIJE, KI SE NAHAJAJO V DRUGIH DRŽAVAH ČLANICAH

Eurosistem lahko tudi odloči, ali naj bi predlagani ukrepi prepovedi dostopa, izrečeni nasprotni stranki, veljali tudi za podružnice te iste institucije, ki se nahajajo v drugih državah članicah.

PRILOGA 7

VZPOSTAVITEV UČINKOVITEGA ZAVAROVANJA Z BANČNIMI POSOJILI

Za vzpostavitev učinkovitega zavarovanja z bančnimi posojili ter hitro realizacijo bančnega posojila v primeru neplačila nasprotne stranke je treba izpolniti naslednje dodatne pravne zahteve:

- *Preveritev, da bančno posojilo obstaja:* nacionalne centralne banke bodo izvedle vsaj naslednje ukrepe, da bi preverile, ali bančno posojilo, ki je bilo Eurosistemu predloženo kot zavarovanje, obstaja: (i) najmanj četrtna lastna potrditev (samocertifikacija) in zaveza nasprotne stranke do NCB v zvezi z obstojem bančnega posojila, ki je bilo predloženo kot zavarovanje, kar je mogoče nadomestiti z navzkrižnim preverjanjem informacij, hranjenih v centralnem registru posojil, kjer ta obstaja; (ii) enkratna preveritev postopkov, ki jih nasprotna stranka uporablja za predložitev podatkov o obstoju bančnega posojila Eurosistemu. Preveritev opravijo NCB, nadzorniki ali zunanji revizorji; in (iii) naključni pregled kakovosti in točnosti lastne potrditve, ki ga opravijo NCB, ustrezní register posojil, nadzorniki ali zunanji revizorji.

Četrtna lastna potrditev in zaveza iz točke (i) zgoraj vključuje zahtevo, da nasprotne stranke Eurosistema v pisni obliki opravijo naslednje:

- potrdijo in jamčijo skladnost bančnih posojil, predloženih NCB, z merili primernosti, ki jih uporablja Eurosistem;
- potrdijo in jamčijo, da nobeno bančno posojilo, ki je predloženo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ni hkrati uporabljeno kot zavarovanje v korist tretje osebe, ter se zavežejo, da nasprotna stranka ne bo uporabila bančnega posojila kot zavarovanje v korist tretje osebe;
- potrdijo in jamčijo, da bodo ustrezno NCB nemudoma oz. najkasneje do

zaključka naslednjega delovnega dne obvestile o vsakršnem dogodku, ki pomembno vpliva na dejansko pogodbeno razmerje med nasprotno stranko in zadevno NCB, kar vključuje zlasti predčasna, delna ali celotna izplačila, znižanja bonitetne ocene in bistvene spremembe v pogojih bančnega posojila.

Za izvedbo pregledov, opredeljenih v točkah (ii) in (iii) zgoraj (enkratna preveritev in naključni pregledi), morajo biti nadzorniki ali še zlasti nacionalne centralne banke ali zunanji revizorji pooblaščen, da takšen pregled opravijo, po potrebi pogodbeno ali v skladu z ustreznimi nacionalnimi zahtevami.

- *Obvestilo dolžniku o mobilizaciji bančnega posojila ali registraciji takšne mobilizacije:* v zvezi z obvestilom dolžniku o mobilizaciji bančnega posojila za zavarovanje in ob upoštevanju posebnih značilnosti posameznih nacionalnih zakonodaj veljajo tudi naslednje zahteve:

a) v tistih državah članicah, kjer je obvestilo dolžniku o mobilizaciji bančnega posojila za zavarovanje po nacionalni zakonodaji predpogoj za veljavno mobilizacijo, kot je opredeljena v ustrezni nacionalni dokumentaciji, je predhodno obvestilo dolžniku pravna zahteva za primernost bančnega posojila. Predhodno obvestilo dolžniku za namene primernosti pomeni, da mora nasprotna stranka ali NCB (kot je opredeljeno v ustrezni nacionalni dokumentaciji) dolžnika vnaprej ali ob dejanski mobilizaciji bančnega posojila za zavarovanje obvestiti, da bo nasprotna stranka bančno posojilo mobilizirala za zavarovanje v korist NCB;

b) v tistih državah članicah, kjer je javna registracija mobilizacije bančnega posojila za zavarovanje predpogoj za veljavno mobilizacijo oziroma

v nekaterih primerih za prioriteto bančnega posojila po nacionalni zakonodaji, kot je določeno v ustrezni nacionalni dokumentaciji, je takšna registracija potrebna vnaprej ali ob dejanski mobilizaciji za zavarovanje;

- c) in končno, v državah članicah, kjer predhodno obvestilo dolžniku ali javna registracija mobilizacije bančnega posojila za zavarovanje ni potrebna v skladu s točkama a) in b) zgoraj, kot je določeno v ustrezni nacionalni dokumentaciji, je potrebno naknadno obvestilo dolžniku. Naknadno obvestilo dolžniku pomeni, da mora nasprotna stranka ali NCB (kot je določeno v nacionalni dokumentaciji) dolžnika takoj po kreditnem dogodku obvestiti, da je nasprotna stranka bančno posojilo mobilizirala za zavarovanje v korist NCB. „Kreditni dogodek“ pomeni neplačilo ali podoben dogodek, kot je podrobneje opredeljeno v ustrezni nacionalni dokumentaciji.

Obvestilo dolžniku ni zahtevano v primerih, ko so bančna posojila instrumenti na prinosnika, za katere ustrezna nacionalna zakonodaja ne zahteva obvestila. V teh primerih velja zahteva, da se te instrumente na prinosnika fizično prenese v ustrezno NCB pred dejansko mobilizacijo za zavarovanje ali ob dejanski mobilizaciji za zavarovanje.

To so najnižje zahteve. Nacionalne centralne banke lahko sklenejo, da bodo predhodno obvestilo ali registracijo zahtevale tudi v primerih, ki niso navedeni zgoraj, kot je določeno v ustrezni nacionalni dokumentaciji.

- *Odsotnost omejitev, povezanih z bančno tajnostjo in zaupnostjo:* nasprotna stranka ni dolžna pridobiti soglasja dolžnika za razkritje informacij o bančnem posojilu in dolžniku, ki jih Eurosistem zahteva, da bi

zagotovil vzpostavitev učinkovitega zavarovanja z bančnim posojilom in hitro realizacijo bančnega posojila v primeru neplačila nasprotne stranke. Nasprotna stranka in dolžnik se pogodbeno dogovorita, da dolžnik brezpogojno soglaša z razkritjem takšnih podatkov o bančnem posojilu in dolžniku Eurosistemu. To določilo ni potrebno, če v nacionalni zakonodaji ne obstajajo pravila, ki omejujejo posredovanje takšnih podatkov, kot je določeno v ustrezni nacionalni dokumentaciji.

- *Odsotnost omejitev glede mobilizacije posojila:* nasprotna stranke morajo zagotoviti, da so bančna posojila v celoti prenosljiva in jih je mogoče brez omejitev mobilizirati kot zavarovanje v korist Eurosistema. V posojilni ali drugih pogodbenih ureditvah med nasprotno stranko in dolžnikom ne sme biti omejevalnih določil glede mobilizacije, razen če nacionalna zakonodaja izrecno določa privilegirani položaj Eurosistema glede mobilizacije zavarovanja, ne glede na kasnejše pogodbene omejitve.
- *Odsotnost omejitev glede realizacije bančnega posojila:* posojilna pogodba ali druge pogodbene ureditve med nasprotno stranko in dolžnikom ne smejo vsebovati nikakršnih omejitev glede realizacije bančnega posojila, ki se uporablja za zavarovanje, vključno z zahtevami glede oblike ali časa ter drugimi zahtevami glede realizacije.

ISSN 1830277-7

9 771830 277091